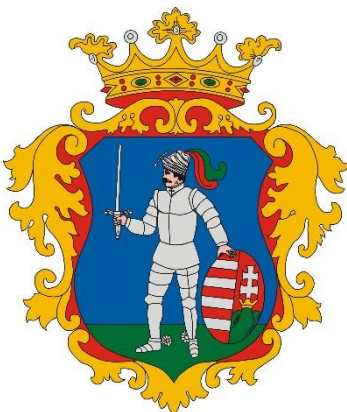

VÁTI Városépítési Tanácsadó és Tervező Iroda Kft.

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

NÓGRÁD MEGYE

TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

2019. SZEPTEMBER HÓ

Vezető területrendező tervező	ONGJERTH RICHÁRD TR 01-3032
Társtervező	PAKSI SZILVIA SZTT, TT/1 01-2592
Szakértők	CSUVÁR GÁBOR SZKV-1.1., 1.2., 1.3., 1.4. /03-0218 FÖLDESNÉ THURN JUDIT KLIMENT MIHÁLY
Felelős tervező	RIGÓ ISTVÁN TK 01-5189
Tervezők	ARANY GERGELY MÁCSAI-CSER JÚLIA MÁRKUS ADRIENN MÁTRAI LEVENTE MOLNÁR CSILLA POZSONYI DÁVID SZIKSZAINÉ HEGYI ZSUZSANNA
Ügyvezető	BACSÓ ANNA

VÁTI VÁROSÉPÍTÉSI TANÁCSADÓ ÉS TERVEZŐ IRODA KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

Székhely: 1076 Budapest, Thököly út 7.

E-mail: vatikft@vatikft.hu • Honlap: <http://vatikft.hu/>*Ez a dokumentáció a VÁTI Városépítési Kft. szellemi terméke.**A hozzá kötődő – a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben meghatározott – vagyoni jogok a VÁTI Városépítési Kft.-t illetik.**Budapest, 2019. szeptember hó*

ADATSZOLGÁLTATÓK

Antenna Hungária Zrt.
Agrárminisztérium Természetvédelemért Felelős Államtitkárság
Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága
Duna Menti Regionális Vízmű Zrt.
Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt.
Földgázszállító Zrt.
Földmérési és Távérzékelési Intézet
Földművelésügyi Minisztérium
Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
Heves Megyei Vízmű Zrt.
Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály
Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály
Központi Statisztikai Hivatal
Lechner Tudásközpont
Magyar Gázszolgáltató Kft.
Magyar Gáz Tranzit Zrt.
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Nógrád Megyei Igazgatóság
Magyar Telekom Nyrt.
MAVIR Zrt.
Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály
MOL Nyrt.
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság
Miniszterelnökség Településtervezési és Területrendezési Főosztály, Területrendezési Osztály
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Perkons Tarján Energiaszolgáltató Kft.
Pest Megyei Kormányhivatal Bányafelügyeleti Főosztály
TIGÁZ-DSO Kft.
Vodafone Hungary

TARTALOMJEGYZÉK

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS	1
Tervezők	3
Adatszolgáltatók.....	4
Tartalomjegyzék.....	5
Ábrajegyzék.....	5
Táblázatjegyzék.....	6
1. Bevezetés (A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése)	8
1.1. Előzmények.....	8
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás.....	8
1.3. A környezet védelméért felelős szervek véleménye.....	9
1.4. Az érintett nyilvánosság meghatározása	11
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek.....	14
2. A terv, illetve a tervezési terület rövid ismertetése, bemutatása.....	15
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése.....	15
2.2. A tervezési terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol	18
2.3. Változatok lehetőségének vizsgálata.....	50
2.4. A terv összefüggése más releváns tervekkel, programokkal, illetve jogszabályokkal	50
3. A terv megvalósításával várható környezeti hatások, következmények feltárása	67
3.1. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása.....	67
3.2. Jól azonosítható környezeti igénybevétel vagy terhelés esetén vizsgálandó hatások.....	70
3.3. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése.....	97
3.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, nem valósulna meg	98
4. A terv környezeti szempontú értékelése	99
5. A káros hatások elkerülésére tett javaslatok	100
6. Környezeti szempontú javaslatok más tervek, programok számára	103
7. Monitorozási javaslatok.....	104
8. Közérthető összefoglaló	106

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Diffúz foszforterhelés.....	20
2. ábra: Diffúz nitrogénterhelés.....	20
3. ábra: Felszíni víztestek ökológiai minősítése	21
4. ábra: Felszíni víztestek minősítése biológiai elemek	21
5. ábra: Felszíni víztestek minősítése fizikai-kémiai elemek	22
6. ábra: Felszíni víztestek osztályozása hidromorfológiai elemek	22
7. ábra: Felszíni víztestek kémiai minősítése	23

8. ábra: Felszín alatti víztestek kémiai állapota sekély porózus és sekély hegyvidéki.....	24
9. ábra: Nógrád megye felszíni földtani összetétele.....	26
10. ábra: Talajtípusok	27
11. ábra: Talajértékek	28
12. ábra: Nemzeti parki területek Nógrád megyében	29
13. ábra: Tájvédelmi körzetek Nógrád megyében.....	31
14. ábra: Természetvédelmi területek Nógrád megyében	32
15. ábra: Védett földtani alapszelvények	34
16. ábra: A megye ex lege védett természeti értékei.....	35
17. ábra: Érzékeny Természeti Területek	36
18. ábra: NATURA 2000 Különleges természetmegőrzési területek.....	37
19. ábra: NATURA 2000 Különleges madárvédelmi területek	38
20. ábra: Ramsari területek	39
21. ábra: Ökológiai Hálózat	40
22. ábra: Tájképvédelmi terület.....	41
23. ábra: A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi kategóriái.....	42
24. ábra: Mozdásveszélyes területek	43
25. ábra: A megye földrengés-veszélyeztetettsége	43
26. ábra: Hulladékgyűjtési körzetek.....	44
27. ábra: Szilárd ásványi nyersanyag bányatelek- és kutatás, szénhidrogén koncessziós kutatás	47
28. ábra: Funkcionális térségek	50
29. ábra: Magyarország területi integrálódásának főbb dimenziói.....	51
30. ábra: Városhálózat.....	51
31. ábra: A tervmódosítás átfedése Natura 2000 területekkel.....	71
32. ábra: A tervmódosítás átfedése védett természeti területekkel	76
33. ábra: A tervmódosítás átfedése az Országos ökológiai hálózat elemeivel.....	80
34. ábra: A tervmódosítás átfedése a világörökségi és a világörökségi várományos területekkel	84

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Felelős államigazgatási szervek tematikára adott véleménye.....	9
2. táblázat: Előzetes települési vélemények.....	12
3. táblázat: Összefoglaló táblázat a megyei területrendezési terv módosításairól.....	16
4. táblázat: Zónacsoport a szennyező anyag szerint	18
5. táblázat: A légszennyezettségi zónák típusai	18
6. táblázat: Felszín alatti víztestek mennyiségi és kémiai állapota a VGT2 alapján	24
7. táblázat: Magyarországon nukleáris veszélyhelyzetet okozható létesítmények tervezési zónáinak megnevezése és területi kiterjedése.....	48
8. táblázat: Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz való illeszkedés.....	58
9. táblázat: Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához való illeszkedés.....	60
10. táblázat: Nemzeti Tájstratégiához való illeszkedés	61
11. táblázat: Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához való illeszkedés	62
12. táblázat: Nemzeti Vízstratégiához való illeszkedés	64
13. táblázat: Nemzeti Erdőstratégiához való illeszkedés.....	65
14. táblázat: Környezeti szempontból jelentős hatással bíró változások	67
15. táblázat: A tervmódosítás Natura 2000 érintettsége	72
16. táblázat: A tervmódosítás védett természeti terület érintettsége	76
17. táblázat: A tervmódosítás Országos ökológiai hálózat érintettsége	81
18. táblázat: A tervmódosítás régészeti lelőhely érintettsége	84

19. táblázat: Hatótényezők ismertetése	88
20. táblázat: Jól azonosítható környezeti igénybevétel hatásai.....	91
21. táblázat: közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése	97
22. táblázat: Várható hatások elkerülésére tett javaslatok.....	100
23. táblázat: Monitorozási javaslatok.....	104

1. BEVEZETÉS (A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE)

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján:

Kt.43. § (7) A környezeti értékelés a terv, illetve program, valamint ezek céljait és földrajzi kiterjedését figyelembe vevő ésszerű változatai megvalósításának várható jelentős környezeti hatásait azonosítja, írja le és értékeli.

Jelen dokumentum Nógrád megye területrendezési terve módosításához készült területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat környezeti szempontú munkarésze.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet alapján:

9. § (2) Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló kormányrendelet alapján elkészített környezeti értékelés a 9. és 9/A. mellékletben foglaltak szerint készítendő területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat környezeti szempontú elemzésének minősül.

A környezeti vizsgálat a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. sz. mellékletével megegyező tartalommal, azonban attól kismértékben eltérő formai szerkezetű tematika alapján készült.

1.1. ELŐZMÉNYEK

Nógrád Megye Önkormányzata elhatározta megyei területrendezési tervének módosítását, amelynek elkészítésével a VÁTI Városépítési Kft-t bízta meg.

A tervezési feladat Nógrád megye teljes közigazgatási területére szól, így – a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § (2) a) pontjára, valamint a Kormányrendelet 1. melléklet 1. pontjára tekintettel –, a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező. A környezet védelméért felelős közigazgatási szervek az 1.3. pontban ismertetett állásfoglalásokat adták, mely alapján a tervezett módosításhoz kapcsolódóan a környezeti vizsgálat elvégzése szükségessé vált.

A környezeti értékelés a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú melléklete alapján, a környezet védelméért felelős szervek véleményének kikérésével került összeállításra. A tematika a tartalomjegyzékkel megegyező.

1.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁR RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS

A környezeti értékelés Nógrád megye területrendezési tervének módosításához kapcsolódóan került kidolgozásra. A területrendezési terv módosításának környezeti értékelése a készülő tervvel párhuzamosan, azzal iterálva történt. A területrendezési terv tervezői és a környezeti értékelés készítői között folyamatos egyeztetés történt, amelynek eredményeképpen, konzultációk alapján kerültek a környezeti szempontok érvényesítésre.

A környezeti értékelés vizsgálta a megyei területrendezési terv környezeti vonatkozásait, a terv megvalósulásával várható környezeti hatásokat. Az értékelés nem tért ki a megye

természeti adottságainak vizsgálatára, ismertetésére, azt az előkészítő fázis vonatkozó fejezetei részletesen ismertették.

A tervezett tematika megküldésre, véleményeztetésre került a jogszabályban előírt környezet védelméért felelős szervek, érintettek számára. Az értékelés során kapott környezeti szempontú javaslatok beépítésre kerültek a tervbe.

1.3. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK VÉLEMÉNYE

Nógrád Megye Önkormányzata a 2/2005. Korm. rendelet 3. számú mellékletében meghatározott államigazgatási szervektől előzetes állásfoglalást kért a környezeti értékelésről, elsődlegesen annak tematikájáról.

A felelős államigazgatási szervek tematikára adott, valamint környezeti szempontú előzetes véleményeinek összefoglalóját szemlélteti a következő táblázat. A táblázatban kiemelésre került a felelős szervek tematikával kapcsolatos véleménye.

1. táblázat: Felelős államigazgatási szervek tematikára adott véleménye

Ssz.	Környezet védelméért felelős szerv	Állásfoglalás, figyelembevétel módja
1a	Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatala Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi Osztály II. Ügyiratszám: NO-05/KVO/543- 2/2018	„A megkeresésben szereplő környezeti vizsgálat tematikáját a Járási Hivatal kiegészítésekkel tartja elfogadhatónak. A környezeti vizsgálat elkészítése során a 2/2005. (i. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározott tartalmi elemeket kell figyelembe venni, ezért kérjük, a vizsgálat keretében szíveskedjenek kifejtetni a 4. számú melléklet 3.1., 3.2. és 3.4.3 pontjában felsoroltakat is: - 3.1. a terv, illetve program céljainak összevetése a terv, illetve program szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal; - 3.2. környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben, illetve programban; - 3.4.3. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg; Kérjük, hogy a tervekben – a környezetvédelmi célok figyelembevétele mellett – a táj- és természetvédelmi szempontból jelentős területek, értékek megóvására tett intézkedéseket is szíveskedjenek megjeleníteni. A területhasználatot úgy kell meghatározni, hogy a természeti és táji értékek megőrzése a megye teljes területén biztosítható legyen.”
1b	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Ügyiratszám: I-346/4/2018.	„A részünkre megküldött környezeti vizsgálat tematikájával egyetértünk.”
1c	Nógrád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Hiv.szám: 18-117/2018.	„A dokumentációnak meg kell felelnie az egyes tervek, programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében előírt tartalmi elemeknek, népegészségügyi szempontból különös tekintettel az alábbiakra: A területrendezési terv módosítása következtében várható környezeti hatások, azok kiterjedtsége, az emberi egészségre, környezeti elemekre (levegő, víz, talaj) gyakorolt hatásának bemutatása.”

Ssz.	Környezet védelméért felelős szerv	Állásfoglalás, figyelembevétel módja
2b	Nógrád Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész Iktatószám: NO/AF/94-2/2018.	„A R. 4. sz. mellékletében foglalt általános követelmények tartalmazzák azokat az elemzési szempontokat, melyek a tematika alapjául szolgálnak a környezeti vizsgálat kidolgozása során. Az épített környezetet érintően a 4. számú melléklet 3.6.1.1. pont előírja, hogy a vizsgálatnak tartalmaznia kell a program megvalósulása esetén a környezetet érő hatások, környezeti követelmények előrejelzését, a környezeti elemekre nézve, különös tekintettel az épített környezetre és annak részeként az épített és régészeti örökségre. Ide kapcsolódik a 3.6.1.2. pont, amely a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti rendszerre, biodiverzitásra vonatkozik. Az így elkészített környezeti érékelést tartalmazó dokumentációt a R. 8. § értelmében a területrendezési tervvel összhangban kell véleményeztetni. ennek megfelelően a környezeti vizsgálat részét képezi a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 9. melléklete szerinti területrendezési dokumentációnak... A környezeti vizsgálat megküldött tematikája kitér az épített környezet, a táj- és település elemeire, az azokkal összefüggő környezeti hatásokra, így e téren megfelel a R. 4. sz. mellékletének ezekre vonatkozó előírásainak. Tájékoztatom továbbá, hogy a Nógrád Megyei Kormányhivatal – állami főépítész hatáskörét érintően – nem rendelkezik Nógrád megye környezeti elemeire és rendszereire vonatkozó adatokkal.”
2e	Nógrád Megyei Kormányhivatal Balassagyarmati Járási Hivatala Növény- és Talajvédelmi Osztály Hiv. szám: 18-134/2018.	„A megküldött tematika javaslatot áttekintettem, talajvédelmi szempontból megfelelőnek tartom , ahhoz a tervezés jelen szakaszában kiegészítést, javaslatot hozzáfűzni nem kívánok.”
2g	Pest Megyei Kormányhivatal, Bányafelügyeleti Főosztály Iktatószám: 18-121/2018	„ Környezeti vizsgálat készítését a saját hatáskörével összefüggésben nem tartja szükségesnek. ”
2h	Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Népegészségügyi Osztály 1. Iktatószám: BP/FNEF-TKI/03691-2/2018.	„A megye területén két gyógyvizet kút található (Pásztó K-5 OKK és Sóshartyán B-7 OKK). A kutak védett vízbázist csapolnak meg, a felszínen nincs szükség védelmi intézkedés megtételére. A környezeti vizsgálat tematikája ellen a BFKH kifogást nem emel. ”
2j	Országos Közegészségügyi Intézet Iktatószám: KÖZ-5443-2/2018 Hivatkozási szám: 18-126/2018	„Nógrád Megye, tárgyi rendezési tervi módosításaival kapcsolatban az Országos Közegészségügyi Intézetnek a jelen pillanatban észrevétele nincs, kémiai biztonsági szempontból a környezeti vizsgálat elvégzését nem tartja szükségesnek. ”
2k	Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hiv. szám: 18-124/2018	„Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése és a 3. mellékletben kapott jogköröm alapján hatóságom, mint a környezet védelméért felelős közigazgatási szerv, a súlyos ipari balesetek megelőzésére kiterjedően jogosult és köteles szakmai véleményt kialakítani.

Ssz.	Környezet védelméért felelős szerv	Állásfoglalás, figyelembevétel módja
		A megküldött dokumentáció alapján megállapítottam, hogy hatóságom hatáskörébe tartozó szakterületet illetően jelentős környezeti hatás nem várható. Tekintettel arra, hogy Nógrád megyében jelenleg nem található a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezete hatálya alá tartozó veszélyes üzem (alsó küszöbértékű/felső küszöbértékű/küszöbérték alatti), így a megküldött tematika konkrét tartalmára és részletezettségére vonatkozóan észrevételem nincsen. "

A táblázatban a 2/2005. Korm. rendeletben nevesített környezet védelméért felelős szervek közül azok szerepelnek, amelyek a környezeti értékelés készítésével kapcsolatban véleményt fogalmaztak meg.

Több környezet védelméért felelős szerv a tematikához kiegészítő javaslatokkal élt. A kiegészítő javaslatok a környezetvédelem, táj- és természetvédelem, valamint a talajvédelem köré csoportosíthatók. A környezet védelméért felelős szervek előzetes véleményében szereplő valamennyi felvetés a Környezeti értékelés elkészítésénél figyelembe lett véve.

1.4. AZ ÉRINTETT NYILVÁNOSSÁG MEGHATÁROZÁSA

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdésének a) és b) pontjának értelmében érintett nyilvánosságnak tekinthető az a természetes személy, jogi személy, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet,

- ❖ amelyre a környezeti vizsgálatköteles tervről, illetve programról való döntés - különösen környezeti hatásai miatt - kihat vagy kihathat, valamint
- ❖ amely a döntésben érdekelt, különösen az olyan környezetvédelmi, vagy más civil szervezet, amelynek tevékenységi körét a környezeti vizsgálatköteles tervről, illetve programról való döntés érinti.

A tervezett módosítások hatásai (társadalmi, természeti, környezeti, gazdasági) Nógrád megye lakosságát, valamint a megye településeinek közigazgatási területén tulajdonnal (mezőgazdasági ingatlan, gazdasági létesítmények stb.) rendelkező természetes és jogi személyeket érintik. Közvetlenül érintettek lehetnek továbbá mindazok, akiket munkájuk, hétköznapi tevékenységük valamilyen módon a megyéhez köt. Az érintettek tájékoztatását, illetve a velük folytatott egyeztetéseket az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet előírásai szerint a Megyei Önkormányzat végzi. Ugyanő nevesített területrendezési feladatkörében a területi tervezés és végrehajtás során a partnerség elvének érvényesítéséről. /1996. évi XXI. törvény 12.§ (1) bekezdés d) pontja/

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 3. számú mellékletében nevesített környezet védelméért felelős közigazgatási szerveken túl, Nógrád Megyei Közgyűlés Elnöke a megye településeit is megkereste a környezeti értékelés tematikájával.

Az alábbi táblázat foglalja össze a települések részéről beérkezett előzetes véleményeket.

2. táblázat: Előzetes települési vélemények

Ssz.	Települési önkormányzat	Állásfoglalás, figyelembevétel módja
1	Bátonyterenye Város Önkormányzatának Jegyzője Hiv. Sz.: 18-123/2018	<p>„1.) Bátonyterenyén az elmúlt időszakban részben már megtörtént, illetve folyamatban van a területek felhasználási jellegének jelentős megváltoztatása. A rendezési tervünk folyamatban lévő felülvizsgálata során jelentősen emelni kívánjuk az ipari területek nagyságát. Ugyancsak jelentős igény van a különleges minősítésű területi besorolásra a megindult megújuló energia hasznosításokkal kapcsolatban. Mindezen igények kielégítése elsősorban mezőgazdasági területek rovására történik, de ezek érintenek véderdő besorolású területeket is.</p> <p>Fontos lenne vizsgálni a barnamezős területek felhasználását, amelyek még mindig jelentősek a korábbi bányászat megszűnése kapcsán.</p> <p>2.) Bátonyterenye térsége az elhelyezkedés folytán kisebb térségi közlekedési központ mind K-Ny-i, mind É-D-i irányban.</p> <p>Az észak-déli irányú fejlesztés éppen folyamatban van, amelyet célszerű lenne kiegészíteni egy DK-i iránnyal a Mátrai turisztikai központok (Galyatető, Kékestető) irányába (Szorospaták-Galyatető).”</p> <p>A keleti irányú fejlesztés a 23-as út tervezésével szintén elkezdődött. Nyugat felé, viszont célszerű lenne nyitni a Kis-Zagyva-völgy felé egy Szupatak-Márkháza összekötéssel, amellyel növelni lehetne városunk térségi szerepét. Ennek az összekötésnek a lehetőségét a rendezési tervünkbe mi beépítjük.</p> <p>Fontos feladatnak tartjuk a meglévő vasúti kapacitások jobb kihasználásának és ezáltal a közút tehermentesítésének vizsgálatát.</p> <p>3.) Vízgazdálkodási szempontból mindenképpen vizsgálandónak tartjuk a Mátrából, a Cserhátból lefolyó vízfolyásokra telepíthető további tározók létesítését, ami mind az ivóvíz, mind árvízvédelem (villám árvizek megelőzése), mind turisztikai szempontból jelentős lehet.</p> <p>Fontos megemlíteni a Tarján patakon lévő, jelenleg szárazon álló kisterenyei víztározót, amelynek a korábbi salgótarjáni ipari tevékenységből adódó környezetvédelmi terheltségét fontos vizsgálandó feladatnak tekintjük.</p> <p>Szólnunk kell még az esetlegesen újjáéleszthető szénbányászat problematikájának vizsgálatáról, valamint az akár megyei szempontból is fontosnak és értékesnek tekinthető Gyula aknai hulladéklerakóról, amely jelenleg is működik, bár kapacitásának töredék kihasználásával.</p> <p>Kérjük, hogy az elvégzendő környezeti vizsgálat során a fenti észrevételeinket figyelembe venni és megyei tervekbe beépíteni szíveskedjenek.”</p>
2	Endrefalva Község Önkormányzatának Polgármestere Ikt. sz.: EF/388/2/2018.	<p>„Az egyes tervek, programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet 7. § (1)-(3) bekezdései alapján a megküldött dokumentáció tartalma és részletezettsége megfelelő, tematikájával egyetértünk.”</p>
3	Kazári Közös Önkormányzati Hivatal Hivatkozási szám: 18-123/2018	<p>„Nógrád Megye Területrendezési Terve módosításáról szóló környezeti vizsgálat tematikájával egyetértek.</p> <p>Kérem a tervezés során figyelembe venni a KAZÁR külterületén található világviszonylatban is ritkaságnak számító, igen látványos felszínű különleges vulkáni működés</p>

Szsz.	Települési önkormányzat	Állásfoglalás, figyelembevétel módja
		eredményeként kb. 19-20 millió éve keletkezett riolittufa és földtani szelvény képződmények országos védelem alá helyezésének igényét.”
4	Kétfodonyi Közös Önkormányzati Hivatal Iktatószám: KE/755-2/2018. Hivatkozási szám: 18-123/2018.	„Hivatkozással fenti számú tárgyval kapcsolatos megkeresésére a környezeti vizsgálat tematikájára vonatkozó dokumentációban foglaltakkal egyetértek a környezeti értékelés konkrét tartalmának és részletezettségének megállapításával kapcsolatban Kétfodonyi Közös Önkormányzati Hivatal (Kétfodony, Szente, Kiscset, Tereske, Szátok, Nógrádsáp) vonatkozásában kifogásom nincs. ”
5	Nagylóci Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője Hiv. szám: 18-123/2018.	„Fenti hivatkozási számú megkeresésére tájékoztatom, hogy Nógrád Megye Területrendezési Terve módosítása kapcsán szükséges környezeti vizsgálat lefolytatásához - a környezeti vizsgálat tematikájára vonatkozóan megküldött dokumentáció alapján - a környezeti értékelés tartalmával és részletezettségével egyetértek. ”
6	Pásztó Városi Önkormányzat Hiv. szám: 18-195/2018	„A megyei területrendezési terv módosításához készülő környezeti vizsgálat tematikájával egyetértünk , azzal kapcsolatban külön véleményt nem fogalmazunk meg , jelezzük, hogy a tárgyban szükséges további eljárási szakaszokban is részt kívánunk venni.”
7	Szalmatercs Község Önkormányzatának Polgármestere Ikt. sz.: SZT/244-1/2018	„Az egyes tervek, programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet 7. § (1)-(3) bekezdései alapján megküldött dokumentáció tartalma és részletezettsége megfelelő, tematikájával egyetértünk. ”
8	Szécsényfelfalu Község Önkormányzatának Polgármestere Ikt.sz.: SZF/227-2/2018.	„Az egyes tervek, programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet 7. § (1)-(3) bekezdései alapján megküldött dokumentáció tartalma és részletezettsége megfelelő, tematikájával egyetértünk. ”
9	Szurdokpüspöki Közös Önkormányzati Hivatal Hivatkozási szám: 18-123/2018.	„A fenti véleményemet a Szurdokpüspöki Közös Önkormányzati Hivatal fenntartó önkormányzatok (Alsótold, Kozárd, Szurdokpüspöki, Tar) vonatkozásában küldöm meg településenként részletezve. Alsótold: Nincs észrevétel. Kozárd: Nincs észrevétel. Szurdokpüspöki: A jelenlegi területrendezési terv 3/1. számú mellékletének felülvizsgálatát javaslom a térségi hulladéklerakó hely kijelölésével kapcsolatban. Tar: A jelenlegi területrendezési terv 1/14. számú mellékletét javaslom kiegészíteni Tari Hulladékudvar vonatkozásában. Sajnálatos módon, több helyen ez az objektum Pásztói Hulladékudvarként szerepel, ami abból adódik, hogy a terület Pásztó Önkormányzat tulajdonában van, de ugyanakkor a terület Tar közigazgatási területén található. Kérem a fentiek tudomásul vételét, és a Nógrád Megye Területrendezési tervének módosításakor felhasználni szíveskedjenek.”

1.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI, NEHÉZSÉGEK

A környezeti értékelés során használt adatok forrása:

- ❖ vonatkozó jogszabályok,
- ❖ illetékes szakhatóságok adatszolgáltatása,
- ❖ önkormányzati adatszolgáltatás,
- ❖ területfejlesztési dokumentumok,
- ❖ tervek, műszaki leírások, koncepciók és programok,
- ❖ szakmai tanulmányok,
- ❖ helyszínelések,
- ❖ katonai felmérések, légifotók.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően, a Megyei Önkormányzat adatszolgáltatási kérelemmel fordult az érintett államigazgatási szervek felé, így a terven naprakész adatállományokból kerültek feltüntetésre az egyes elemek.

A megyei területrendezési terv módosításához készülő környezeti értékelés legfőbb nehézsége, hogy a hagyományos módszerekkel, eszközökkel nehezen becsülhető környezeti hatásokat kell vizsgálnia. Az újonnan megjelenő tervi elemek megvalósulása esetén bekövetkező hatásokat lehet elemezni, értékelni, azonban ezek a tervi elemek nem konkrét objektumok tervei, hanem csak az objektumoknak helyet adó területre vonatkozó keretszabályozás. A területrendezési tervek esetén fennáll, hogy az adott keretekkel, lehetőségekkel nem élnek, és a környezetet nem érik új hatások, azonban fennáll az a lehetőség is, hogy a keretek legszélső határával élnek a települések és a várható legnagyobb környezeti hatások következnek be. További értékelési bizonytalanságra ad okot, hogy tervezett elemek közötti váltás hatásait kell elemeznünk, azaz már az adottságok meghatározása is tervi elemek elképzelését igényli.

2. A TERV, ILLETVE A TERVEZÉSI TERÜLET RÖVID ISMERTETÉSE, BEMUTATÁSA

Nógrád Megye Önkormányzatának megbízásából a VÁTI Városépítési Kft. készíti a megye területrendezési tervének módosítását. A tervezési feladat Nógrád Megye Területrendezési Tervének /elfogadva: 29/2005. (XII. 01.) Kgy. rendelettel, módosítva: 42/2011. (XI. 22.) Kgy. rendelettel/ módosítása – az előkészítő és javaslattevő fázis összevonásával – egyfázisú tervezési és egyeztetési folyamatban.

Jelen környezeti értékelés Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosításával párhuzamosan készül, annak várható környezeti hatásainak vizsgálata, értékelése céljából.

2.1. A TERV CÉLJAINAK, TARTALMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE

Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosítása az alábbi indokok, szempontok és célok szerint került kidolgozásra:

- ❖ Térségi tervek újrafogalmazása
  - 2018. évi CXXXIX. törvény (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek Területrendezési Terve) életbelépése
  - 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet hatálybalépése
  - Ágazati elhatározások
- ❖ Jogi környezet elvárásainak módosulása
  - 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet módosítása
  - A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény életbelépése
  - Ágazati jogszabályok (pl. Étv. stb.) megváltozása
- ❖ Adatállomány megváltozása
  - Földhivatali alapadatok
  - Társadalmi és gazdasági adatok
  - Művi elemek
  - Természeti elemek
- ❖ A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 7., valamint 9/A. melléklete szerinti tartalmi és formai követelmények betartása
- ❖ A 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 16.§ (1) és (2) bekezdése, 17.§ (1a), (1b), és (2) bekezdése, 20.§ (4) és (8) bekezdése, 21/A.§-a, 22.§-a, valamint 23.§-a szerinti eljárási szabályok érvényesítése
- ❖ Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Nógrád Megye Területrendezési Tervéről szóló rendelete felépítésének és tartalmának szakmai elvárásokhoz való igazítása
- ❖ A módosítás során a jogszabályi háttér megváltozásának figyelembe vétele, az Ország Szerkezeti Tervével való összhang megteremtése
- ❖ Nógrád Megye Területfejlesztési Konceptiója és Területfejlesztési Programja elhatározásainak tervi megjelenítése
- ❖ Önkormányzati, települési kérések teljesítése, szükséges korrekciók végrehajtása

Módosítás lényege, eredeti tervhez mért jelentősége:

- ❖ Térszerkezeti változások lekövetése, összhang megteremtése
- ❖ A Megye belső közlekedési folyosóinak megtartása, fejlesztése. Határon átnyúló kapcsolatok erősítése
- ❖ Az erdőgazdálkodási és a mezőgazdasági térségek valós állapotokhoz való közelítése
- ❖ A vízgazdálkodási térség tényszerű megadása
- ❖ Települési térség hatályos településszerkezeti tervekben, állami alapadatokban szereplő nagyságának rögzítése

A környezeti értékelés Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosítását vizsgálja, értékeli. Az értékelés alapjául szolgáló dokumentumok a következők:

- ❖ Területrendezési szabályzat módosítása
- ❖ Térségi Szerkezeti Terv módosítása
- ❖ Térségi övezetek módosítása

A Környezeti vizsgálatban szereplő változások megegyeznek a területrendezési terv Véleményezési anyagában szereplő módosításokkal, részletes elemzésre azonban a környezeti szempontból figyelmet érdemlők kerülnek a továbbiakban. Ezzel a hangsúlyos elemeket kiemeli, a változtatás irányán túl, annak nagyságrendjét is figyelembe véve. Nem önmagában szemléli a változásokat, hanem összefüggéseiben láttatja azokat. A jogszabályváltozásokhoz való alkalmazkodás, a formai módosítások, valamint az adatszolgáltatás szerinti hibajavítások és pontosítások mellett a tervjavaslatban az alábbi jelentős módosítások azonosíthatók.

3. táblázat: Összefoglaló táblázat a megyei területrendezési terv módosításairól

Módosítás sorszama	Változtatás
C1.	Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése
C2.	Mezőgazdasági térség területének növelése
C3.	Vízgazdálkodási térség területének növekedése
C4.	Települési térség területének növekedése
C5.	Sajátos területfelhasználású térség területének kijelölése
C6.	Vegyes területfelhasználású térség törlése
C7.	M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása
C8.	M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá, R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése
C9.	23 sz. főút Bátorterenyénél lévő kis bekötő szakasz törlése
C10.	21 sz. főút Somoskőújfalu és Salgótarjánt elkerülő szakasz nyomvonalának törlése, visszaminősítése
C11.	22 sz. főút Balassagyarmatot és Szécsényt elkerülő tervezet szakaszának módosítása
C12.	22 sz. főút Nógrádszakál nyomvonalváltozás határátkelési ponthoz kötődően
C13.	211 sz. főút nyomvonalának jelölése
C14.	Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása
C15.	„Aszód – Balassagyarmat – Ipolytarnóc – (Szlovákia)” elnevezésű vasútvonal egyéb országos törzshálózati vasútvonalból visszaminősítés vasúti mellékvonallá
C16.	„Nógrádszakál – (Szlovákia)” elnevezésű 74 vasútvonal vasúti mellékvonalból országos törzshálózati vasútvonallá minősítése
C17.	„Drégelypalánk – (Szlovákia)” vasútvonal tervezett elemek közé sorolása
C18.	Meglévő térségi repülőterek helyének pontosítása, illetve feltüntetése

Módosítás sorszáma	Változtatás
C19.	2.A jelű kerékpárút országos kerékpárúttá történő átminősítés és nyomvonal korrekció Hont és Balassagyarmat között
C20.	Országos kerékpárúttá történő átminősítése és részbeni nyomvonal korrekció (Ipolyvece-Dejtár) a 2.A jelű Szécsény és Zabar közötti tervezett kerékpárútnak
C21.	Országos kerékpárúttá történő átminősítése a 2B jelölésű Litke – Ipolytarnóc – (Szlovákia) kerékpárútnak
C22.	Országos kerékpárúttá történő részbeni átminősítése a 2C jelölésű „Nagybárkány – Márkháza – Nagykeresztúr – Salgótarján – Somskőújfalu – (Szlovákia)” elnevezésű kerékpárútnak
C23.	Országos kerékpárúttá történő részbeni átminősítése és részbeni nyomvonal korrekciója a 2D jelű Somskőújfalu – Salgótarján” elnevezésű kerékpárútnak
C24.	Országos kerékpárúttá történő részbeni átminősítése és részbeni nyomvonalkorrekciója a „Szécsény – Hollókő – Nagybárkány” elnevezésű kerékpárút
C25.	Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén
C26.	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal csökkentés Balassagyarmat, Patvarc és Mátraverebély
C27.	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal növelése Bányaterenyé
C28.	Ökológiai hálózat területének változása
C29.	Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete változása
C30.	Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete jelölése (új övezet)
C31.	Erdők övezetének kijelölése (új övezet)
C32.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezetének változása
C33.	Tájképvédelmi terület övezetének országos és térségi elemek összevonása és változása
C34.	Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete kijelölése Bánk településen
C35.	Vízminőség-védelmi terület övezetének változása
C36.	Nagyvízi meder övezet területének változása
C37.	Honvédelmi és katonai célú terület övezete jelölése (új övezet)
C38.	Ásványi nyersanyagvagyon- övezete változása
C39.	Földtani veszélyforrás terület övezete változása
C40.	Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)
C41.	Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)
C42.	Együtt tervezhető térségi övezet kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)
C43.	Zártkerti övezet kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)

2.2. A TERVEZÉSI TERÜLET AZON KÖRNYEZETI JELLEMZŐINEK AZONOSÍTÁSA, AMELYEKET A TERV MEGVALÓSÍTÁSA VALÓSZÍNŰLEG JELENTŐSEN BEFOLYÁSOL

LEVEGŐMINŐSÉG

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet rendelkezik a levegő védelmének általános és specifikus szabályairól.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendeletet 1. számú melléklete alapján Salgótarján a 11. légszennyezettségi zónába, Nógrád megye területének többi része pedig a 10. légszennyezettségi zónába tartozik.

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. melléklete alapján a 10. és 11. légszennyezettségi zóna szennyezőanyagokénti zónacsoportjait és ezek levegőterheltségét az alábbi táblázat ismerteti.

4. táblázat: Zónacsoport a szennyező anyag szerint

	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközei ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
10. Az ország többi területe	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D
11. Kijelölt városok Salgótarján	F	D	E	D	F	O-I	F	F	F	F	B

5. táblázat: A légszennyezettségi zónák típusai

Csoport	4/2011. (I. 14.) VM rendelet 4. melléklet szerinti leírás
B csoport	Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a tűréshatárt, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra tűréshatár nincs megállapítva, de a területen a légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szint meghaladja a határértéket, illetve az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.
D csoport	Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.
E csoport	Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
F csoport	Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.
O-I csoport	Azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

Az Országos Levegőtisztasági Mérőhálózat (OLM) automatikus és manuális (RIV) mérőállomásokból áll. Az automata mérőállomások közül a megyében az egyetlen Salgótarjánban található, míg manuális állomás Balassagyarmat, Bátorfőnyégy, Pásztó, Salgótarján és Szécsény városokban üzemel.

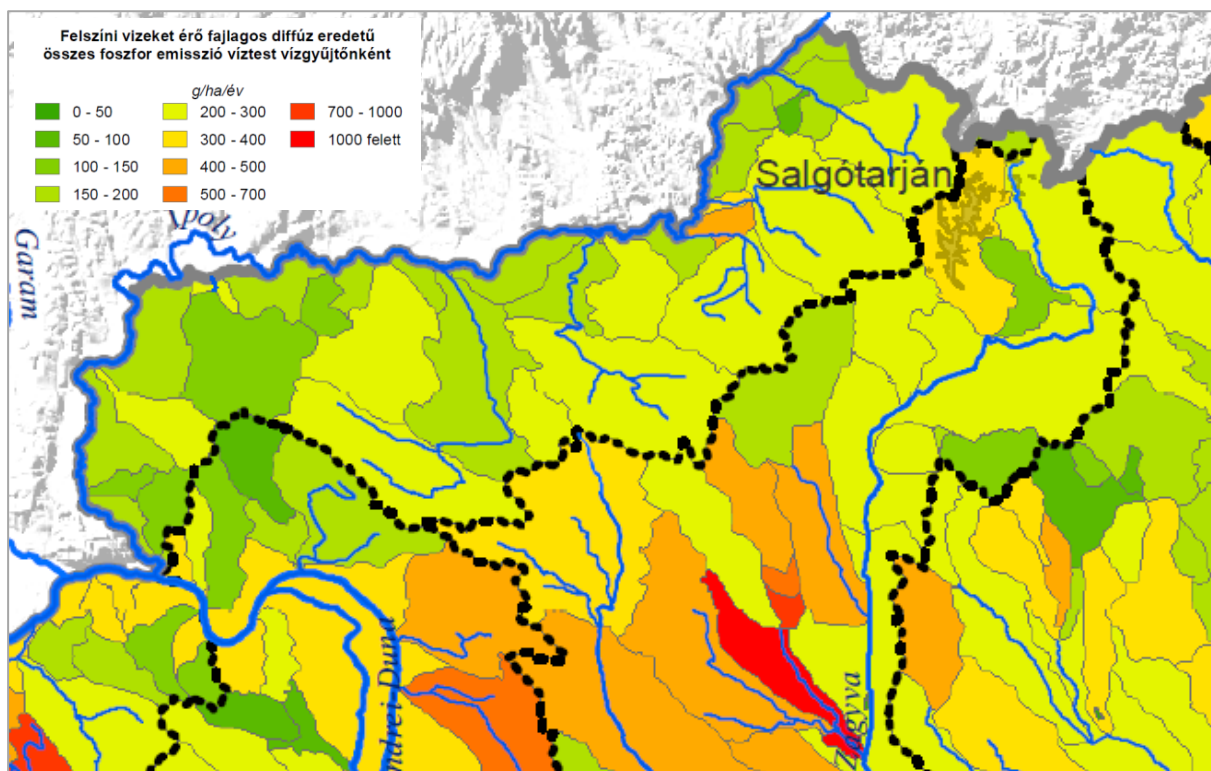
VÍZMINŐSÉG

FELSZÍNI VÍZ

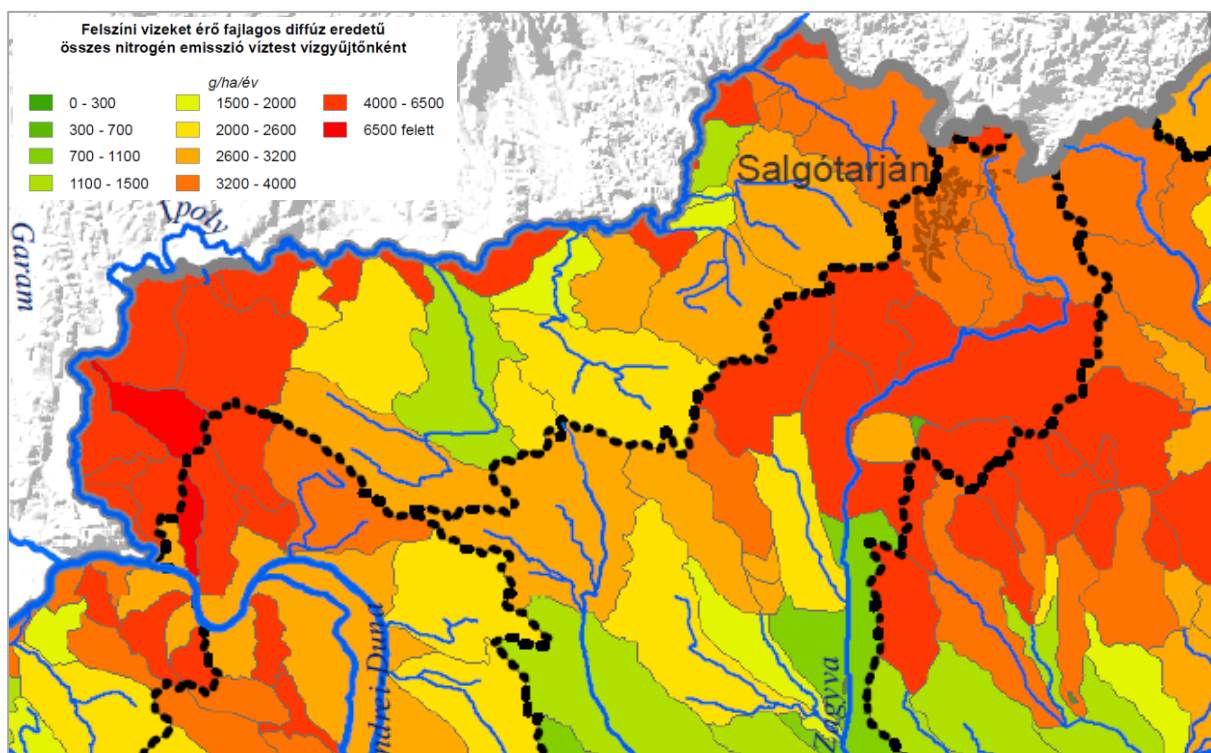
A víztestekre a Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről (VGT₂) szóló 1155/2016. (III. 31.) Kormányhatározatban szereplő intézkedési tervek vonatkoznak, melyek a Víz Keretirányelvben megfogalmazott célkitűzéseket – mennyiségi és minőségi szintek elérése – teszi lehetővé. Nógrád megye területe két részvízgyűjtő (a Duna és a Tisza), ezen belül négy vízgyűjtő alegységbe tartozik. (az Ipoly, a Közép-Duna, a Zagyva és a Tarna)

A felszíni vizeket érő fajlagos diffúz eredetű foszfor, illetve nitrogén terheléseket bemutató ábrákon látható, hogy foszfor tekintetében átlagosan 50-500 közötti g/ha/év, nitrogén tekintetében pedig 1500-6500 közötti g/ha/év terhelés éri a megyét.

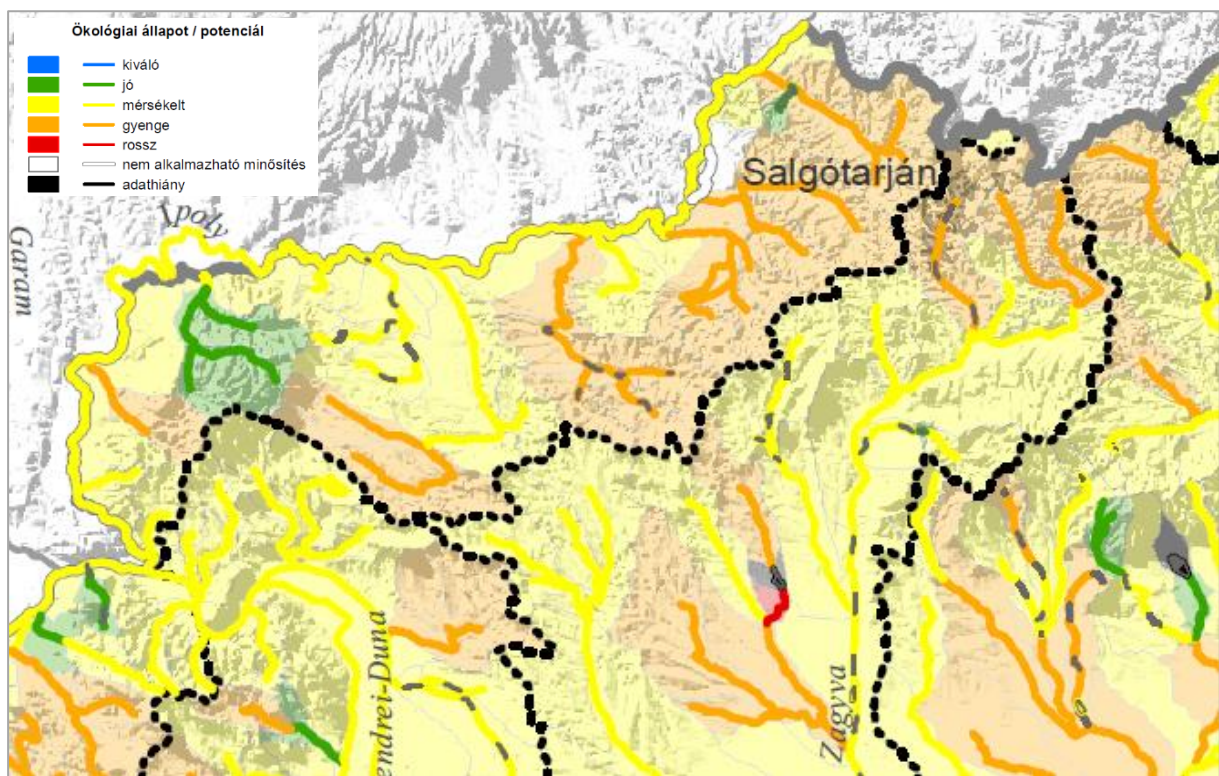
A VGT₂-ben az ország felszíni víztestjeit ökológiai, biológiai, fizikai-kémiai, hidromorfológiai és kémiai tulajdonságaik alapján értékelték. Ezek alapján Nógrád megye felszíni vizeiről elmondható, hogy ökológiai szempontból az állapotuk átlagosan mérsékelt, vagy gyenge, de egy kisebb szakasz eléri a jó minősítést is. A vizek biológiai állapota valamivel kedvezőbb mint az ökológiai állapot, több szakasz is jó minősítésű, de átlagosan továbbra is a mérsékelt és gyenge értékek a dominánsak. A vizek fizikai-kémiai tulajdonságai alapján a mérsékelt értékek a legjellemzőbbek, a korábbi szempontoknál jóval több a jó érték, de egy szakasz rossz minősítést is kapott. Hidromorfológiai tekintetben a jó minősítés a domináns, pedig az előző szempontoktól eltérően sokkal differentáltabb a terület, mivel rossz és kiváló értékek egyaránt megtalálhatóak. A megye felszíni vizeinek kémiai állapota egyöntetűen jó minősítést kapott.

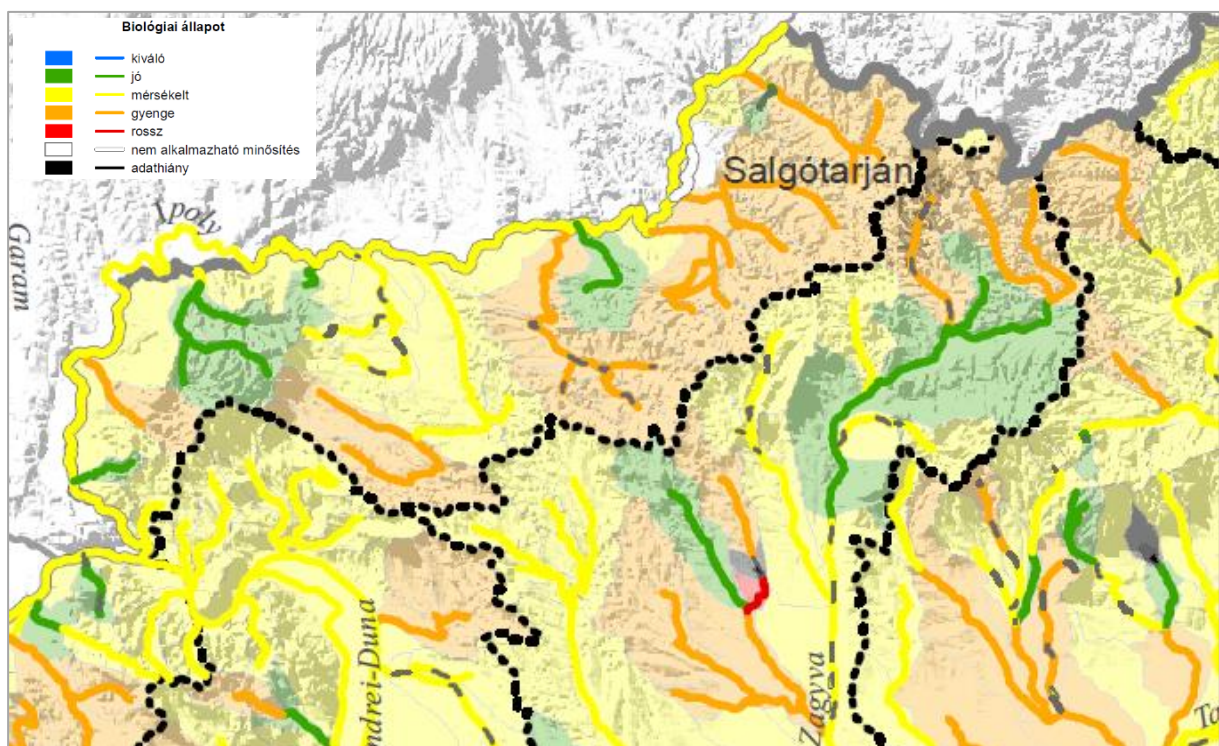
1. ábra: Diffúz foszforterhelés
(Forrás: VGT₂)

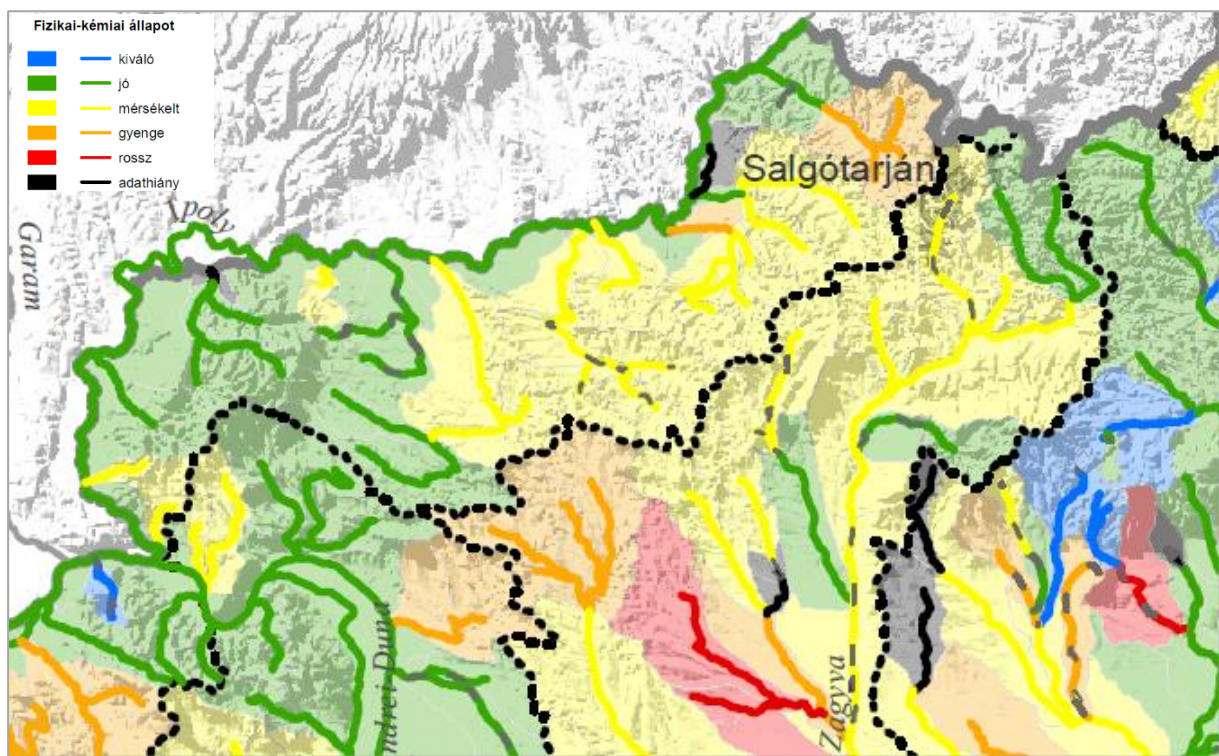
2. ábra: Diffúz nitrogénterhelés
(Forrás: VGT₂)

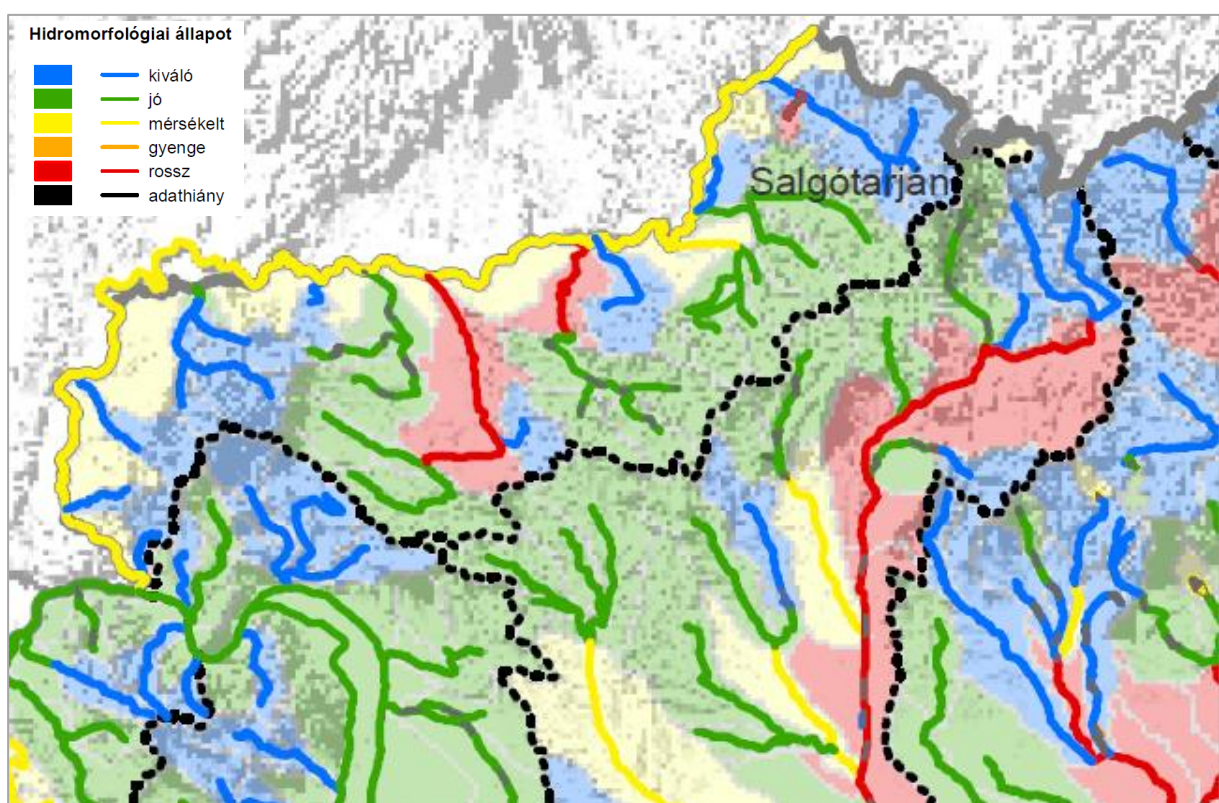
3. ábra: Felszíni víztestek ökológiai minősítése
(Forrás: VGT2)

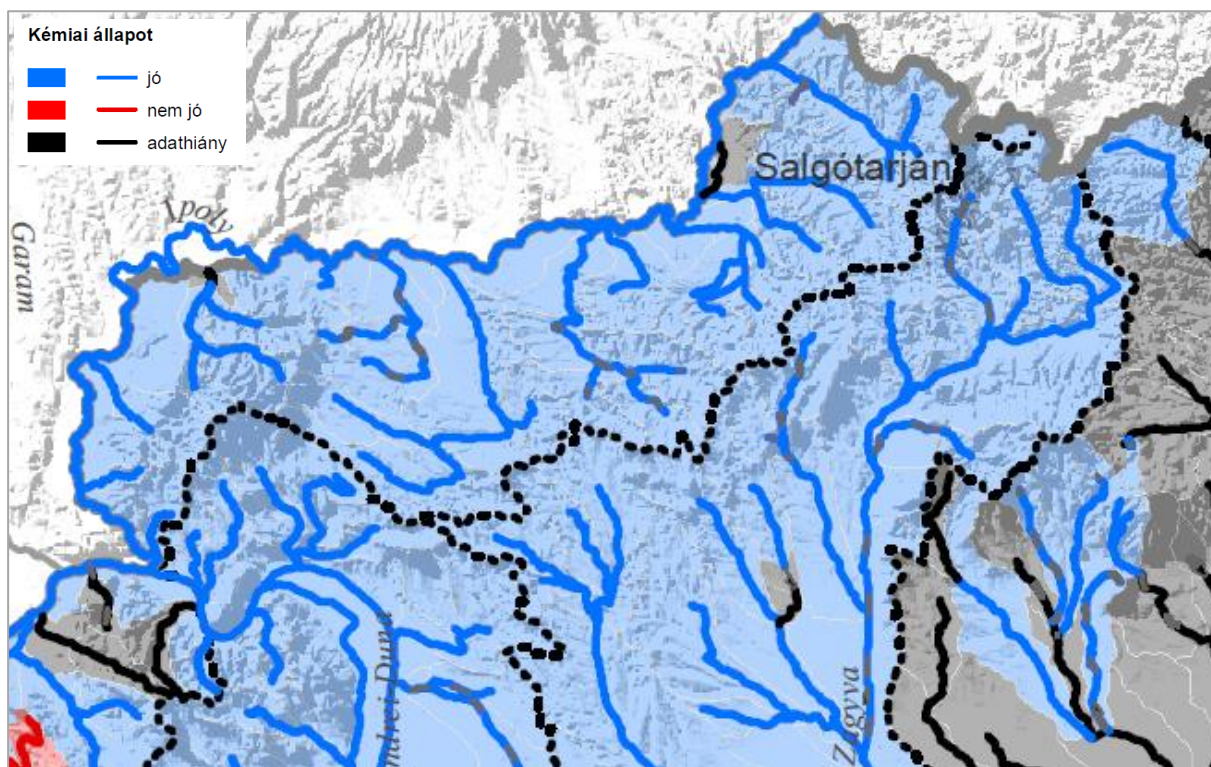
4. ábra: Felszíni víztestek minősítése biológiai elemek
(Forrás: VGT2)

5. ábra: Felszíni víztestek minősítése fizikai-kémiai elemek
(Forrás: VGT2)

6. ábra: Felszíni víztestek osztályozása hidromorfológiai elemek
(Forrás: VGT2)

7. ábra: Felszíni víztestek kémiai minősítése
(Forrás: VGT2)

FELSZÍN ALATTI VÍZ

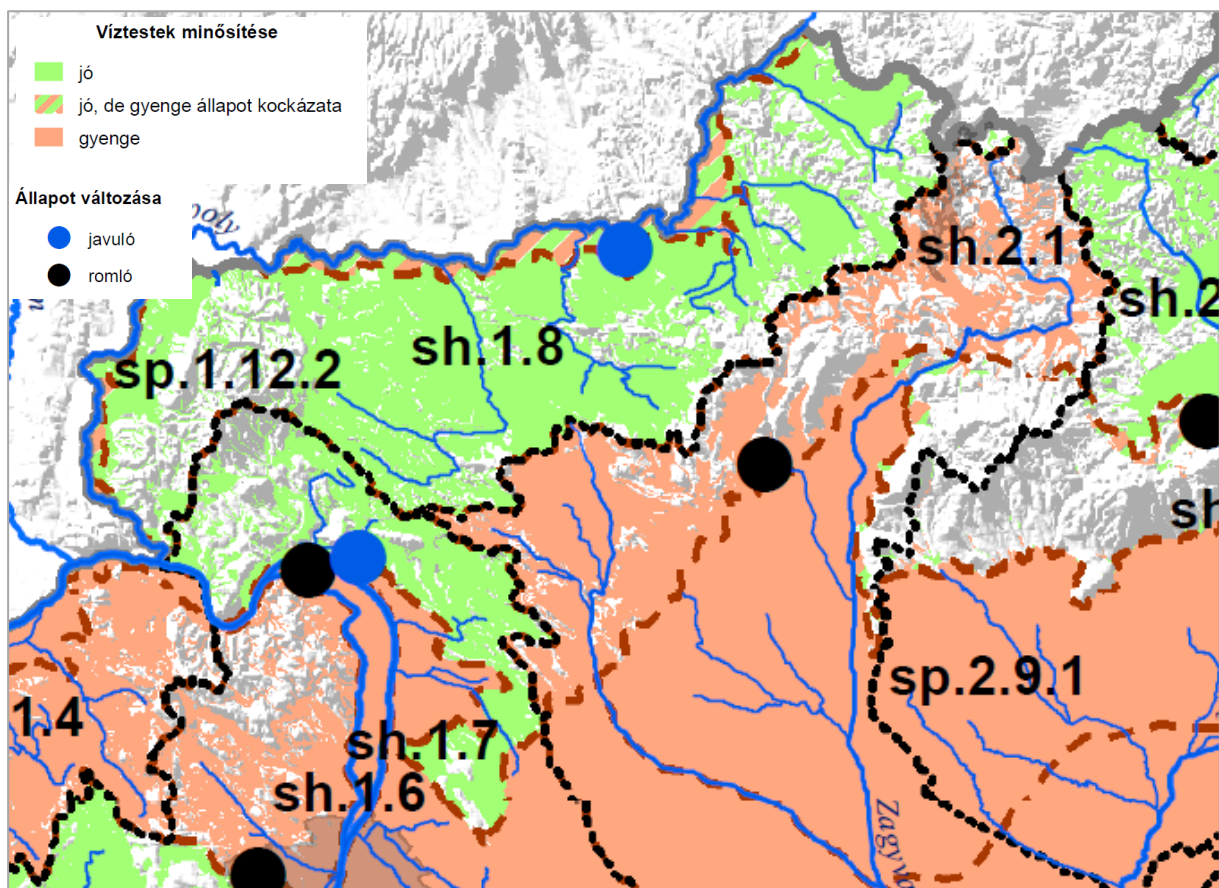
A földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet rendelkezik a felszín alatti víz védelmének általános és specifikus szabályairól.

A felszín alatti vizek állapotát a felszíni vizekhez hasonlóan a VGT2 adatai alapján mutatjuk be. Nógrád Megyén belül több felszín alatti víztest is kapcsolódik, melyek a következők:

- ❖ hegyvidéki (h.1.7, h.1.8, h.2.1, h.2.2), sekély-hegyvidéki (sh.1.7, sh.1.8, sh.2.1, sh.2.2)
- ❖ porózus (p.2.9.1), sekély-porózus (sp.1.12.2, sp.2.9.1)
- ❖ porózus termál (pt.2.5)
- ❖ karszt (k.1.5, kt.1.5)

A megye területén található víztestek mennyiségi állapota az sp.2.9.1-es és p.2.9.1-es víztesteken kívül mind elérte a jó minősítést. A két kiemelt, sekély porózus, illetve porózus víztestek pedig gyenge minősítést kaptak.

A kémiai állapot vizsgálata hasonló eredményt mutatott, mint a mennyiségi vizsgálat. A víztestek domináns része jó minősítést kapott. Az sh.2.2-es és sp.1.12.2-es víztestek jó, de gyenge kockázata, míg az sh.2.1-es és sp.2.9.1-es víztestek gyenge minősítést kaptak. A jó, de gyenge kockázata minősítés azt jelenti, hogy az adott víztest a jó és gyenge kategóriák határán mozog, de az adott eszközökkel nem volt eldönthető.

8. ábra: Felszín alatti víztestek kémiai állapota sekély porózus és sekély hegyvidéki (Forrás: VGT2)

6. táblázat: Felszín alatti víztestek mennyiségi és kémiai állapota a VGT2 alapján

VIZIG kód	Részvízgyűjtő száma	Alegység kód	Víztest kód	Víztest neve	Víztest típusa	Víztest Mennyiségi állapot	Víztest Kémiai állapota
KDV	1	1-9	sh.1.7	Börzsöny, Gödöllői-dombvidék - Duna-vízgyűjtő	sh	jó	jó
KDV	1	1-8	sh.1.8	Börzsöny, Cserhát - Ipoly-vízgyűjtő	sh	jó	jó
KDV	2	2-10	sh.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő	sh	jó	gyenge
ÉM	2	2-11	sh.2.2	Mátra	sh	jó	jó, de gyenge kockázata
KDV	1	1-9	h.1.7	Börzsöny, Gödöllői-dombvidék - Duna-vízgyűjtő	h	jó	jó
KDV	1	1-8	h.1.8	Börzsöny, Cserhát - Ipoly-vízgyűjtő	h	jó	jó
KDV	2	2-10	h.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő	h	jó	jó
ÉM	2	2-11	h.2.2	Mátra	h	jó	jó

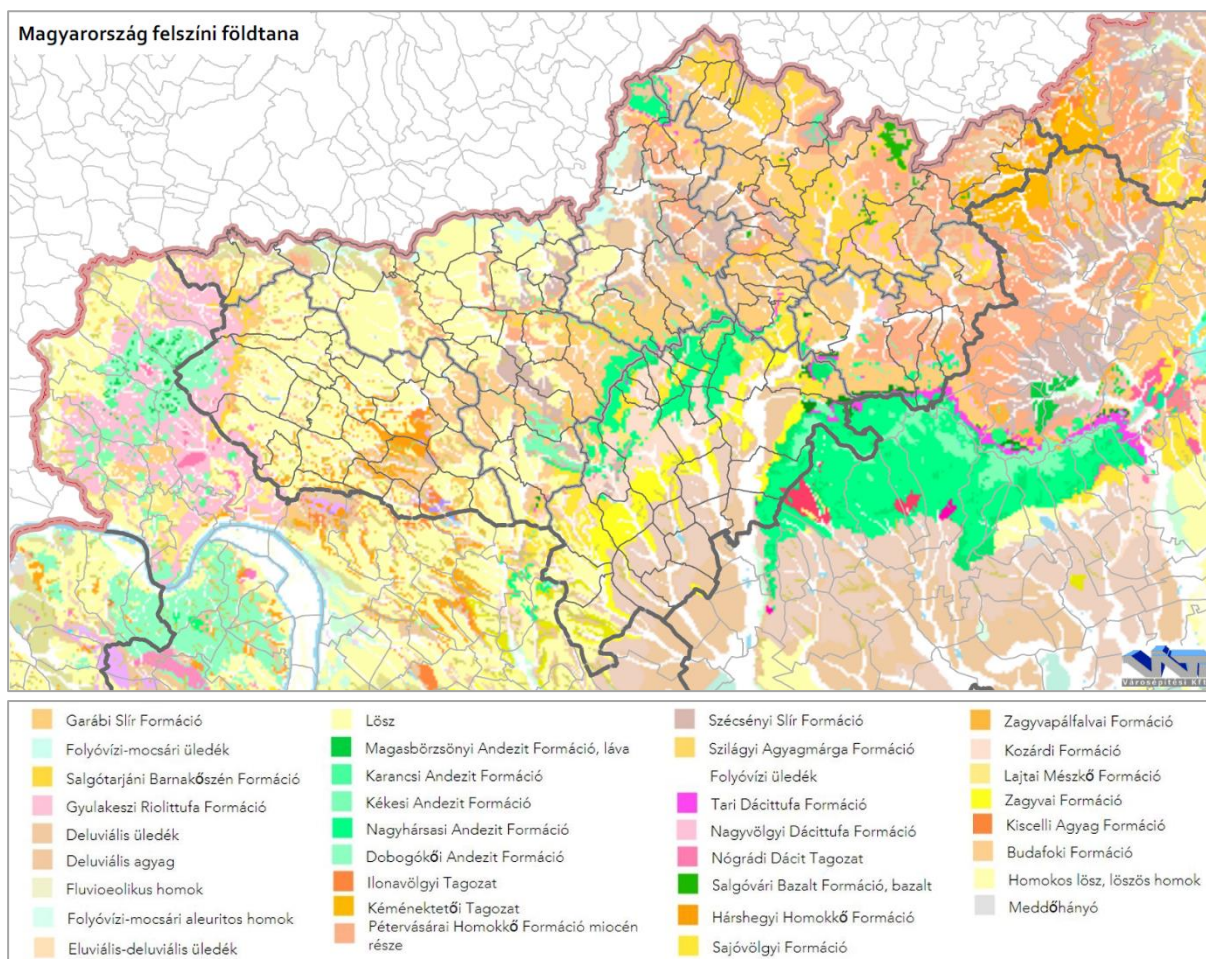

VIZIG kód	Részvizgyűjtő száma	Alegység kód	Víztest kód	Víztest neve	Víztest típusa	Víztest Mennyiségi állapot	Víztest Kémiai állapota
KDV	1	1-8	sp.1.12.2	Ipoly-völgy	sp	jó	jó, de gyenge kockázata
ÉM	2	2-11	sp.2.9.1	Északi-középhegység peremvidék	sp	gyenge	gyenge
ÉM	2	2-11	p.2.9.1	Északi-középhegység peremvidék	p	gyenge	jó
ÉM	2	2-7	pt.2.5	Északi-középhegység medencéi	pt	jó	jó
KDV	1	1-9	k.1.5	Naszály, Nógrádi-rögök	k	jó	jó
KDV	1	1-9	kt.1.5	Nógrádi termálkarszt	kt	jó	jó

TALAJÁLLAPOT

A talajok állapotát a földtani, talajtani és domborzati adottságok erősen befolyásolják. A földtani és domborzati tulajdonságok szorosan kapcsolódnak, mivel a felszín lekopását, a tengerszint feletti magasságot és lejtésviszonyokat nagyban meghatározza a terület alapköze. Azok a területek fekszenek magasabban, melyek alapköze szilárdabb, a fizikai-kémiai mállásnak jobban ellenáll, míg az alacsonyabban fekvő területeken elsősorban a lösz, vagy egyéb, agyagos, homokos, üledékes kőzetek, homokkő jellemző. A magasabban fekvő területek – melyek közé elsősorban a Cserhát nyúlványai tartoznak, valamint a Börzsöny és a Mátra Nógrád megyébe nyúló részei, továbbá Nógrádszakál és Karancslapujtő környéke – alapköze főleg andezit, illetve andezittufa, mely a környezeti hatásoknak jobban ellenáll, Kazár és Salgótarján határán pedig riolittufa formációk találhatóak.

A kemény, kémiai mállásnak ellenálló kőzetek jellemzően csak a fagy hatására aprózódnak, melyek éles, meredek felszíneket eredményeznek. Ennek megfelelően a Cserhátvidék dombsági részein, illetve az Észak-Magyarországi-medencék középtáj egyes részein, ahol puhább, homokos, üledékes kőzetek, illetve eolikus lösz jellemző, az átlagos lejtés jóval alacsonyabb, ritkábban haladja meg a 10%-ot, míg a Cserhát középső részein, illetve a Börzsöny és a Mátravidék Nógrád megyei részein a felszín kifejezetten szabdalt.

9. ábra: Nógrád megye felszíni földtani összetétele
(Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat honlapja, <https://map.mbfisz.gov.hu/>)

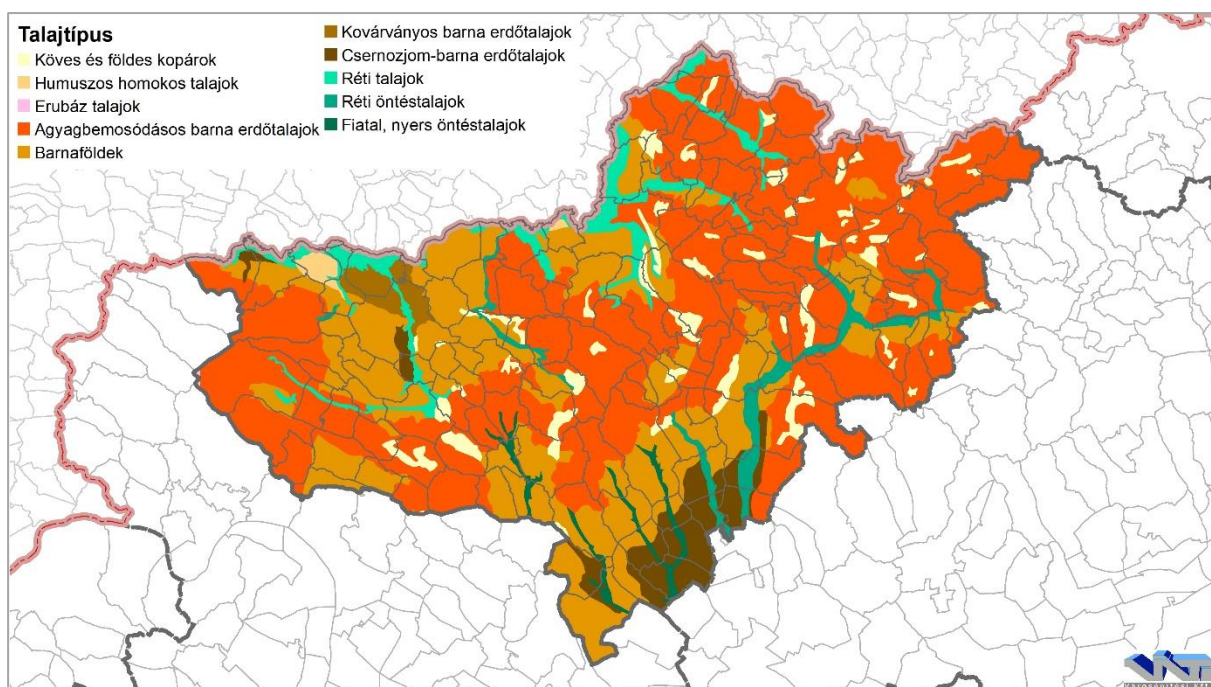
A megye talajviszonyai változatosak attól függően, hogy középtáji szinten hol vizsgáljuk. A Börzsöny, a Mátravidék és a Cserhátvidék talajtípusai hasonlóak, mindegyik területen tipikus középhegységi talajként az agyagbemosódásos barna erdőtalaj, illetve barnaföld (Ramann-féle barna erdőtalaj) vegyesen a jellemző. Változatosabb az Észak-magyarországi-medencék középtáj, mivel itt az alapkőzet is eltér a többitől, továbbá a nagyobb vízfolyások is befolyásolták a kialakuló talajokat. A vízfolyások mentén, legtöbb helyen réti talajok, valamint fiatal, nyers öntéstalajok váltják egymást. A sekélyebb részeken a vízfolyások közt a megye déli részén csernozjom-barna erdőtalajok, az Ipoly mentén pedig kovárványos barna erdőtalajok találhatóak.

Jelentősebb különbségek csak a fizikai talajféleségeket tekintve alakultak ki. A megye túlnyomó részében vályog, illetve agyagos vályog fizikai talajféleség alakult ki, míg a Litke-Etesi-dombságban agyag, az Ipoly-mentén pedig homok a jellemző, csak a meredekebb térszíneken jelennek meg vázталajok.

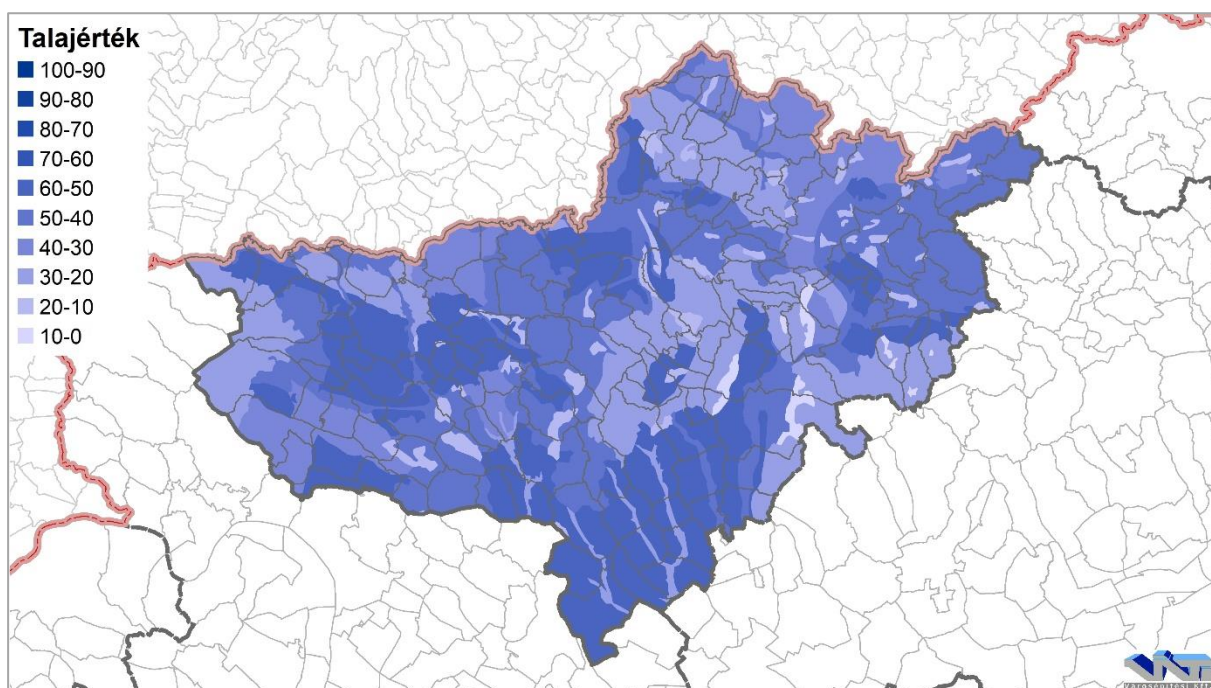
Kémhatásuk alapján vizsgálva a gyengén savanyú talajok vannak többségben, helyenként erősen savanyú talajok jelennek meg (különösen a Litke-Etesi-dombságban), illetve elszórtan karbonátos talajok is találhatóak. A vízfolyások környékének kivételével alacsony szervesanyag-tartalmú talajok dominálnak, csak kevés helyen haladja meg a 100-200 t/ha-t, ugyanakkor a termőréteg vastagsága a magasabb térszínek kivételével viszonylag nagy, a

Mátra, Börzsöny és a Cserhát magasabban fekvő részei kivételével mindenhol meghaladja az 1 m-t.

A fizikai talajféleséggel és a termőréteg vastagságával némileg összefüggenek a talajok vízháztartási viszonyai is. A sekélyebb termőrétegű részeken, illetve agyagtalajokon általában az extrém vízháztartás jellemző, csak míg előbbiek szélsőségesen szárazak, utóbbiak rendkívül víztartóak. A megye területének többségén szintén gyenge vízvezető-képességű, illetve erősen víztartó talajok vannak, melyek a szélsőséges csapadékviszonyok idején nem kedvezőek, lejtős részeken a víz lefolyik róluk, enyhe lejtésű részeken pedig megáll, esetleg belvív, pangóvíz alakulhat ki. Ezzel szemben az Ipoly-mentén gyenge víztartó-képességű talajok jellemzőek, melyek a másik végletet képviselik: a homokos fizikai talajféleségnek köszönhetően a vizek könnyen elszivárognak, pangóvíz nem alakul ki. Mindezek összességüképpen a talajok termőképessége a megyében a legjobb körülmények között is csak közepes, vagy az alatti, az ország legjobb termőképességű talajához viszonyítva.

10. ábra: Talajtípusok
(Forrás: MTA TAKI)

11. ábra: Talajértékek
(Forrás: MTA TAKI)

ZAJ- ÉS REZGÉSVÉDELEM

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet rendelkezik a határértékekről.

A stratégiai zajtérképezésről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet 14.§.(1) a) pont alapján kiadott 8002/2005. (V. 24.) GKM tájékoztató – a nagy forgalmú közutak és vasútvonalak, valamint a fő repülőterek listájáról, továbbá a stratégiai zajtérkép és intézkedési terv készítésére kötelezett szervezetről – tartalmazza azokat a fő közlekedési létesítményeket, melyek esetében stratégiai zajtérképek készítése szükséges. A Miniszteri Közleményben a megyét érintő úthálózat egyetlen szakasza sem szerepel.

[Forrás: http://www.kvvm.hu/cimg/documents/05_23_miniszteri_kozlemeney.pdf]

TERMÉSZETVÉDELEM ÉS TÁJVÉDELEM

Nógrád megye területe két nemzeti park igazgatóság működési területére esik. Döntően a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága alá, kis részben a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága alá.

A megye – a változatos éghajlati, domborzati és növényzetbeli adottságok miatt – természetvédelmi szempontból értékes, gazdag terület. A megye 2544 km²-es területéből 1912 km² tartozik valamilyen szempontból védelem hatálya alá, vagy az Országos Ökológiai Hálózat területébe, illetve tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területbe, mely a megye teljes területének 75%-a. Országos jelentőségű védett természeti területből 9 db található a megyében, közösségi jelentőségű védett területek (Natura2000) közül különleges madárvédelmi területből 3, kiemelt természetmegőrzési területből 19 db található. A fenti adatokból látható, hogy a megye életében a kultúrtörténeti, táji, illetve természetvédelmi értékek kulcsfontosságúak, megőrzésük, fejlesztésük és bemutatásuk a megye elemi érdeke.

NEMZETI PARK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 28.§ (2) bekezdése szerint a nemzeti park

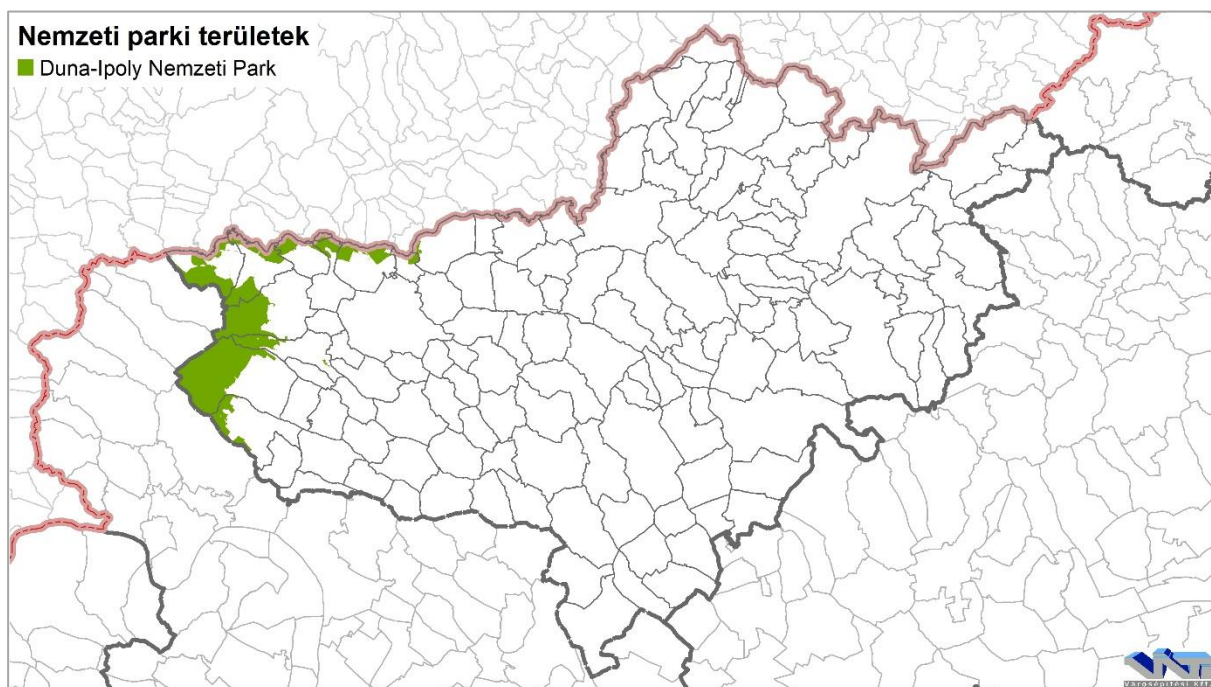
„az ország jellegzetes, természeti adottságaiban lényegesen meg nem változtatott, olyan nagyobb kiterjedésű területe, melynek elsődleges rendeltetése a különleges jelentőségű, természetes növény- és állattani, földtani, víztani, tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a biológiai sokféleség és természeti rendszerek zavartalan működésének fenntartása, az oktatás, a tudományos kutatás és a felüdülés elősegítése”.

Nógrád megyét a Duna-Ipoly Nemzeti Park területének 96,2 km² részterülete érinti, mely a megye területének 3,78%-a. Területével érintett Nógrád megyei települések: Balassagyarmat, Borsosberény, Dejtár, Diósjenő, Drégelypalánk, Hont, Ipolyvece, Nagyoroszi, Nógrád, Patak.

Duna-Ipoly Nemzeti Park

A nemzeti park létesítését a 34/1997. (XI. 20.) KTM rendelet rendelte el. (Törzskönyvi száma: 283/NP/97)

A védetté nyilvánítás célja a Duna és Ipoly térségében a folyók és mellékrendszerük, a védettséggel érintett területek természeti értékeinek, a felszíni és felszín alatti vízkészleteknek, az érintett területek erdeinek, termőtalajának és más megújuló természeti erőforrásainak, gazdag élővilágának, tájképi és történelmi emlékeinek a védelme.

12. ábra: Nemzeti parki területek Nógrád megyében
(Forrás: DINPI)

TÁJVÉDELMI KÖRZETEK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 28.§ (3) bekezdése szerint a tájvédelmi körzet

„az ország jellegzetes természeti, tájképi adottságokban gazdag nagyobb, általában összefüggő területe, tájrészlete, ahol az ember és természet kölcsönhatása esztétikai, kulturális és természeti szempontból jól megkülönböztethető jelleget alakított ki, és elsődleges rendeltetése a tájképi és a természeti értékek megőrzése”.

Nógrád megyében 4 db tájvédelmi körzet helyezkedik el, melyek összterülete 358 km², mely a megye területének 14%-a.

Hollókői Tájvédelmi Körzet

A tájvédelmi körzet létesítését az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH határozata rendelte el. (Törzskönyvi száma: 141/TK/77)

A védettség indoka és célja Hollókő község és környékének sajátos természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékeinek megőrzése.

Hazánk legkisebb területű tájvédelmi körzete, 151,1 ha-on terül el, mely teljes egészében Hollókő község közigazgatási területének külterületi részét érinti.

Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet

A tájvédelmi körzet létesítését a 9/1989. (VIII. 24.) KVM rendelet 3.§ (1) bekezdése rendelte el. (Törzskönyvi száma: 211/TK/89)

A védettség indoka és célja a terület földtani természeti értékeinek, a táj jellegét meghatározó, az andezit és bazalt vulkánosságra és kőzetekre jellemző földfelszíni formáknak, a felszíni vizeknek, a védett növény- és állatfajoknak, a természetes társulásoknak a megőrzése, a települések jellegzetes tájképi adottságainak, valamint a területen található történelmi emlékeknek a megóvása.

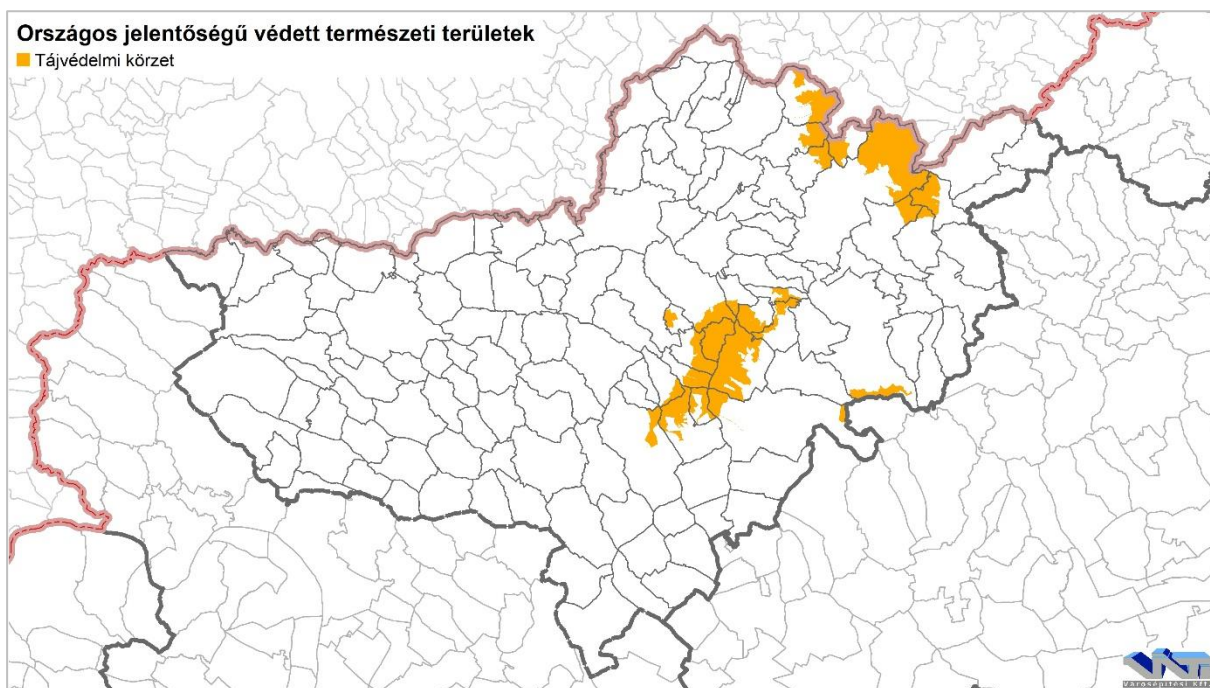
A tájvédelmi körzet Nógrád megyét érintő kiterjedése 6666,8 ha. Területével érintett Nógrád megyei települések: Bárna, Karancsalja, Karancsberény, Karancslapujtő, Kazár, Mátraszele, Salgótarján.

Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet

A tájvédelmi körzet létesítését a 9/1989. (VIII. 24.) KVM rendelet 1.§ (1) bekezdése rendelte el. (Törzskönyvi száma: 210/TK/89)

A védettség indoka és célja a terület természeti és tájképi adottságainak, a vulkáni tevékenység következtében kialakult felszínformáknak, valamint az erdők és gyepek természetes növény- és állatvilágának megőrzése, a területen található kultúrtörténeti értékek megóvása.

A tájvédelmi körzet kiterjedése 7311,3 ha. Területével érintett Nógrád megyei települések: Alsótold, Buják, Cserhátszentiván, Ecseg, Felsőtold, Garáb, Kisbárcány, Kozárd, Márkháza, Mátraszőlős, Nagybárcány, Nagylóc, Pásztó, Sámsonháza.

13. ábra: Tájvédelmi körzetek Nógrád megyében
(Forrás: BNPI)

Mátrai Tájvédelmi Körzet

A tájvédelmi körzet létesítését az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 5/1985. (XI. 22.) OKTH határozata rendelte el. (Törzskönyvi száma: 180/TK/85)

A védettség indoka és célja a területen található földtani értékek, a táj jellegét meghatározó felszínformák, a felszíni vizek, a természetes növénytakarások, a védett növény- és állatfajok megőrzése, a területen található, többek között a felüdülést is szolgáló természetközeli állapotú erdők megóvása és fenntartása.

A tájvédelmi körzet Nógrád megyét érintő kiterjedése 556,2 ha (össz: 12178,6 ha). Területével érintett Nógrád megyei települések: Bátorfyerénye, Pásztó.

TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 28.§ (4) bekezdése szerint a természetvédelmi terület

„az ország jellegzetes és különleges természeti értékekben gazdag, kisebb összefüggő területe, amelynek elsődleges rendeltetése egy vagy több természeti érték, illetve ezek összefüggő rendszerének a védelme.”

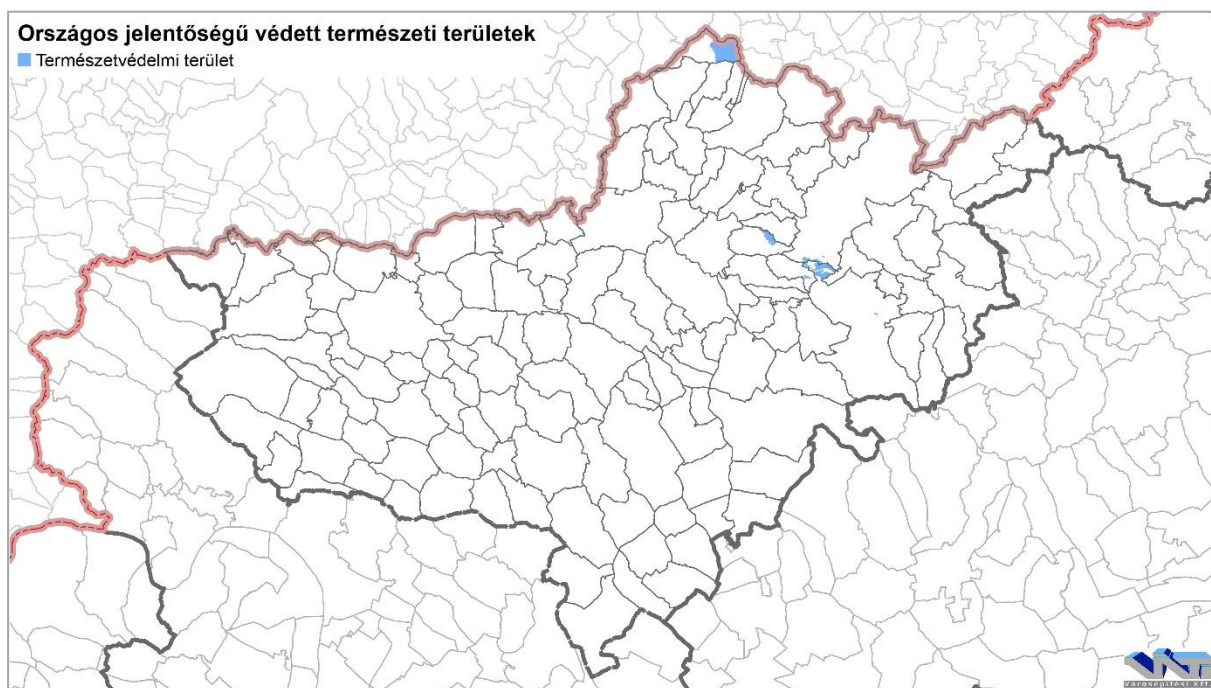
A 23. § (2) bekezdése alapján

„védett láp, szikes tó természetvédelmi területnek minősül”.

Nógrád megyében 41 db természetvédelmi terület található, melyek közül 4 országos jelentőségű, 37 db pedig helyi jelentőséggel bír.

Országos jelentőségű természetvédelmi területek

Ipolytarnóci ősmaradványok TT (Ipolytarnóc), Maconkai-rét TT (Bátonyterenye), Márkházpusztai fás legelő TT (Bátonyterenye, Nagykeresztúr, Salgótarján), Sóshartyáni Hencse-hegy TT (Sóshartyán).

14. ábra: Természetvédelmi területek Nógrád megyében
(Forrás: BNPI)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23.§ (5) bekezdése szerint

„Ha védett természeti érték, terület védelme csak különleges intézkedésekkel biztosítható, a természeti értéket, területet vagy annak egy részét fokozottan védetté kell nyilvánítani.”

Fokozottan védetté egy emléket, illetve területet a miniszter nyilvánít. Emellett a törvény erejénél fogva fokozottan védett a nemzeti park természeti övezete, a bioszféra-rezervátum magterülete, továbbá az erdőrezervátum-magterülete. Fokozottan védett természeti területtel érintett települések: Bátonyterenye, Buják, Cserhátszentiván, Ecseg, Garáb, Karancsalja, Karancsberény, Karancslapujtő, Kozárd, Mátraszele, Mátraszőlős, Nagybárkány, Pásztó, Salgótarján, Sámsonháza, Somoskőújfalu, Tar. Nógrád megye fokozottan védett természeti területei összesen 10,99 km²-t tesznek ki.

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek

Helyi jelentőségű természetvédelmi oltalomban a települési önkormányzat részesíti az arra érdemes területet. A védetté nyilvánítás során az önkormányzat a védett természeti terület kezelési módokat, korlátozásokat, tilalmakat, továbbá egyéb kötelezettségeket állapít meg. A helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására az önkormányzat tervet készít, melynek a vonatkozó országos és regionális tervekkel összhangban kell lennie. Nógrád megyében az alábbi helyi jelentőségű védett természeti területek találhatóak:

Almássy kastélypark TT (Felsőpetény), Általános iskola parkja TT (Nézsza), Andezitrétegek TT (Jobbágyi), Balassagyarmati Gregori park TT (Balassagyarmat), Balassagyarmati Springa dombi városerdő TT (Balassagyarmat), Bárna-patak forrásterülete TT (Bárna), Bátorterenyei Gyürky-Solymossy kastélykert TT (Bátorterenye), Bélahalompusztai volt Keglevich kastélypark TT (Csécse), Benczúrfalvi kastélypark TT (Szécsény), Csitár Gyógyintézet Nógrádgárdony körüli park TT (Csitár), Dabasi-Halász Arborétum TT (Erdőtarcsa), Dél-cserháti TT (Bercel), Erzsike park TT (Csécse), Forgách kastélypark TT (Szécsény), Hegyeskei borókás legelő TT (Mátranovák), Hönich-Szitovszky kastélypark TT (Nőtincs), Karancskeszi-közpark (Központi buszmegálló) TT (Karancskeszi), Karancskeszi Millenniumi emlékpark TT (Karancskeszi), Kincsrejtő Szilaspogonyi Kiskő TT (Szilaspogony), Kőlyuk oldal TT (Kishartyán), Ludányhalászi kastélypark TT (Ludányhalászi), Magyarnándori Reviczky kastély parkja TT (Magyarnándor), Mikszáth park TT (Horpács), Nagy-kő TT (Bárna), Nógrádsipeki Szőlő-hegy TT (Nógrádsipek), Nógrádi Csurgó-forrás környezete TT (Nógrád), Nőtincsi-víztározó TT (Nőtincs), Nyírjesi-tó és környéke TT (Balassagyarmat), Palóc-liget TT (Balassagyarmat), Páris-patak völgye TT, (Nógrádszakál), Salgótarjáni Baglyas-bazalttömb TT (Salgótarján), Salgótarjáni Pécskő-bazaltkúp TT (Salgótarján), Szanda-Várhegy TT (Szanda), Szent István téri facsoport TT (Litke), Szilaspogonyi Papberki erdőfolt TT (Szilaspogony), Terényi Víztározó-tó TT (Terény), Tuzson arborétum TT (Tar).

TERMÉSZETI EMLÉKEK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 28.§ (5) bekezdése szerint a természeti emlék

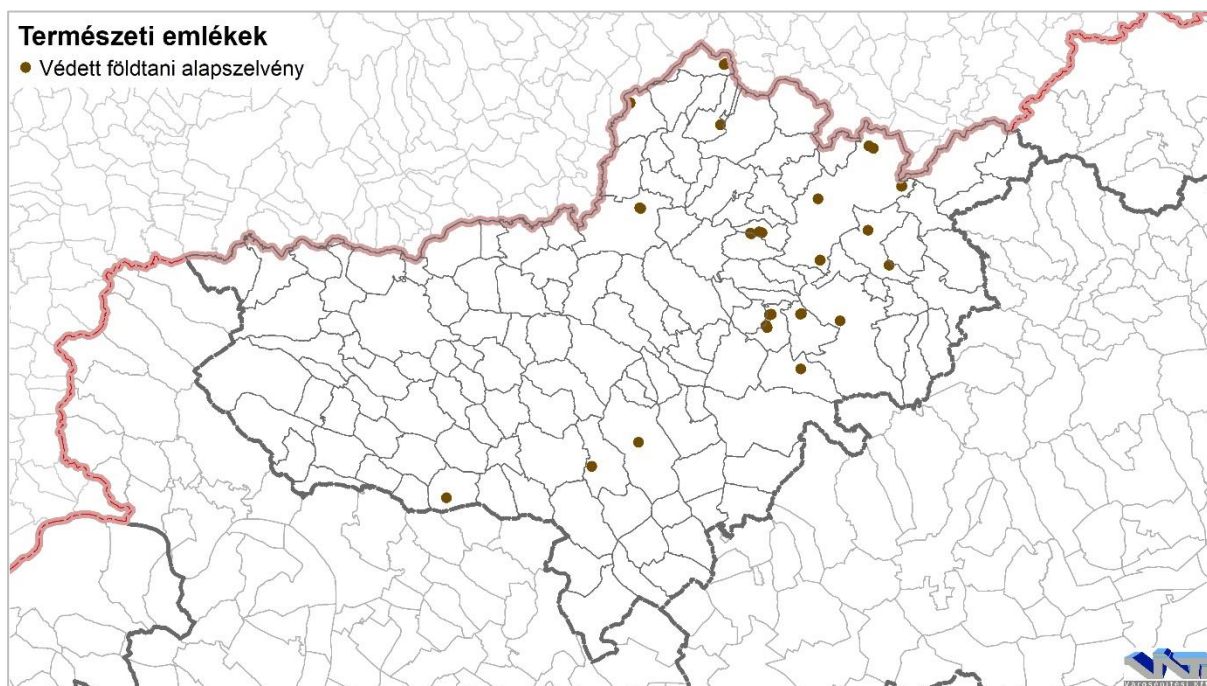
„valamely különlegesen jelentős egyedi természeti érték, képződmény és annak védelmét szolgáló terület.”

A 23. § (2) bekezdése alapján

„védett forrás, víznyelő, kunhalom, földvár természeti emlékek minősül”.

Nógrád megyében 12 db természeti emlék található, melyek közül 7 országos jelentőségű, 5 db pedig helyi jelentőséggel bír.

Országos jelentőségű természeti emlékek

15. ábra: Védett földtani alapszelvények
(Forrás: BNPI)

Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény TE (Bér), Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény TE (Kishartyán), Pappenheim-bánya földtani alapszelvény TE (Buják), Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve TE (Salgótarján), Sós-kúti Fundoklin kaptárkövei TE (Sóshartyán), Sós-kúti Kálvária-domb kaptárköve TE (Sóshartyán), Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény TE (Mátraverebély).

Helyi jelentőségű természeti emlékek

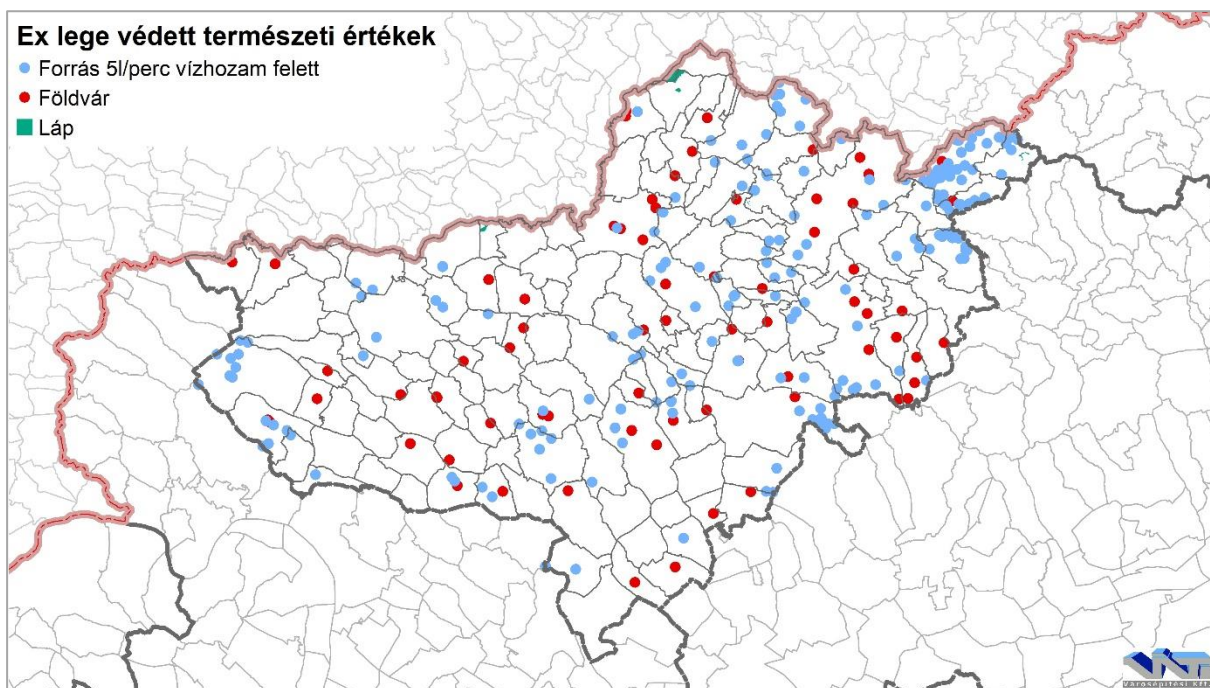
Bányatelepi idős fasorok TE (Mátranovák), Buják Keselyréti tölgyfa I. TE (Buják), Buják Keselyréti tölgyfa II. TE (Buják), Karancskeszi Kiskút úti forrás környezete TE (Karancskeszi), Rákóczi törökmogyorófa TE (Romhány).

EX LEGE VÉDETT TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23.§ (1) bekezdése szerint ex lege, azaz

„E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár”.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatásában forrás és láp, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatásában földvár szerepel.

16. ábra: A megye ex lege védett természeti értékei
(Forrás: BNPI)

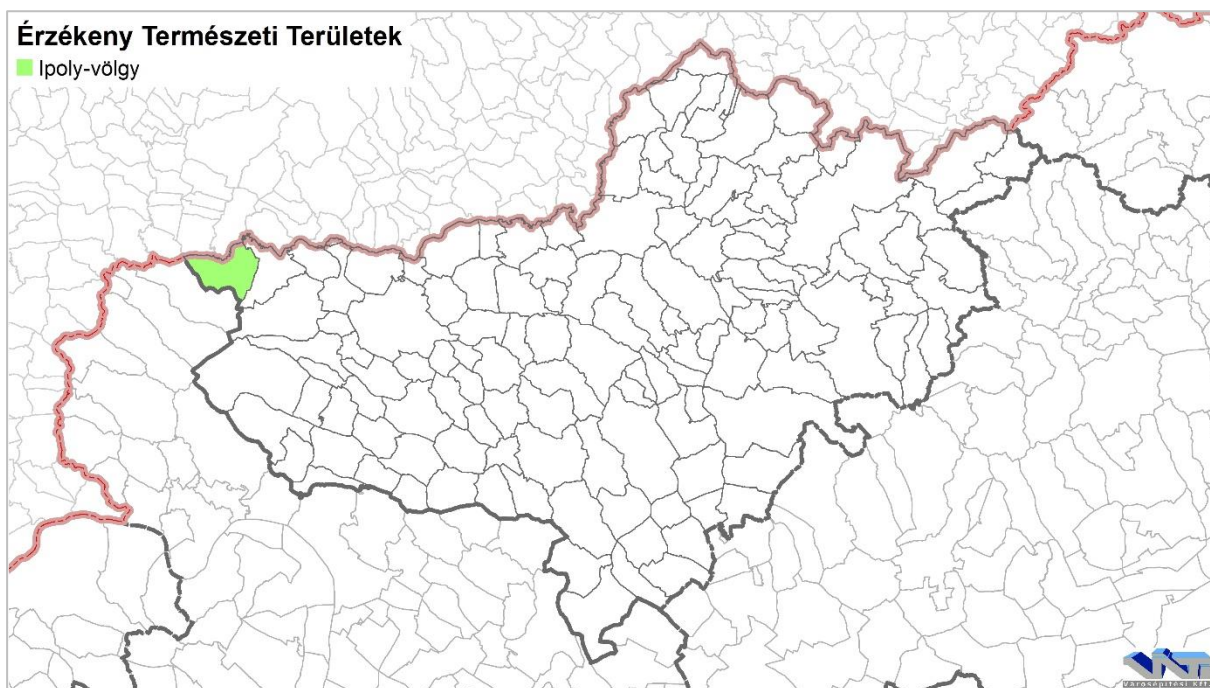
ÉRZÉKENY TERMÉSZETI TERÜLETEK

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet 1.§ (1) bekezdése szerint:

„Az érzékeny természeti területek (a továbbiakban: ÉTT) bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrésztleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrésztetek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.”

A fenti rendelet 1. számú mellékletében tervezett ÉTT-ként szerepel az Ipoly-völgy,

„ahol jelentős az extenzív mezőgazdasági hasznosítású földrésztleteken található élőhelyek száma, de a természeti, táji és kultúrtörténeti értékek jelentősége kisebb, illetve olyan területek, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható”.

17. ábra: Érzékeny Természeti Területek
(Forrás: 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet)

NATURA 2000 KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLETEK

Nógrád megye területének 8,1%-a érintett Natura 2000 különleges természetmegőrzési területtel.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 4. mellélete alapján a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található Különleges természetmegőrzési területek:

- ❖ Középső-Ipoly-völgy (HUBN20062) – Hugyag, Ipolytarnóc, Litke, Ludányhalászi, Nógrádszakál, Órhalom, Szécsény
- ❖ Nagylóci Kő-hegy (HUBN21095) – Nagylóc, Rimóc, Szécsény

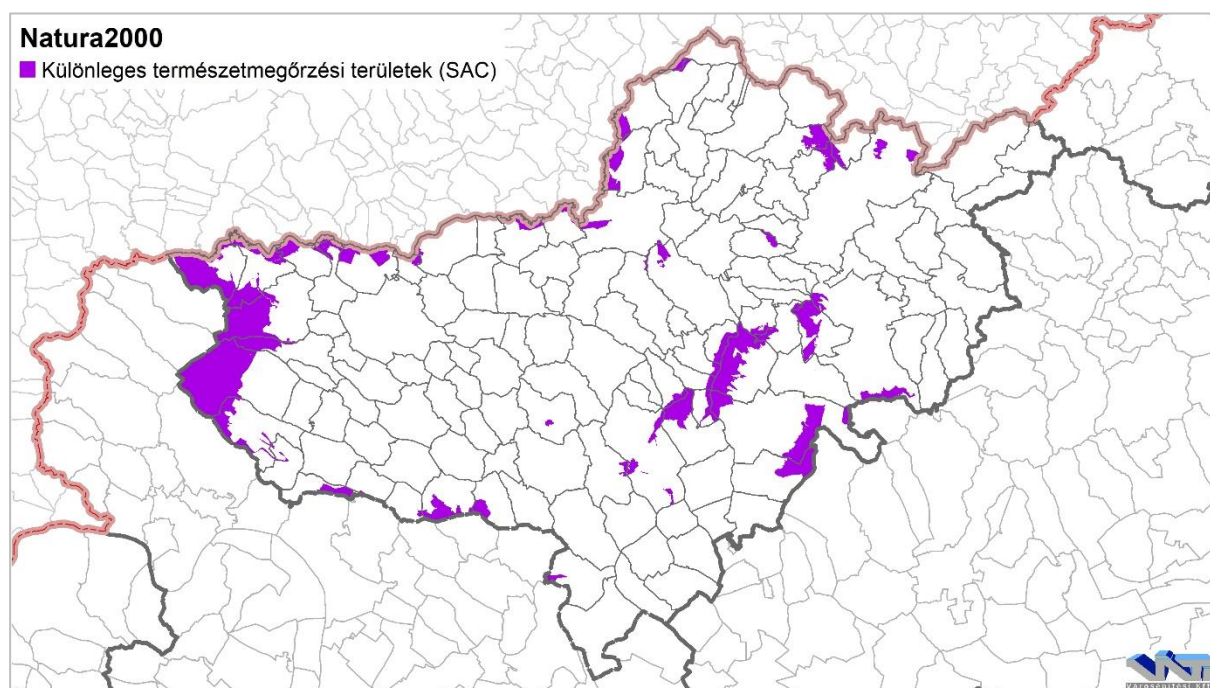
Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 5. mellélete alapján a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek:

- ❖ Bézma (HUBN20057) – Buják, Cserhátszentiván, Ecseg
- ❖ Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét (HUBN20058) – Bér, Buják
- ❖ Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét (HUBN21094) – Buják
- ❖ Gortva-völgy (HUBN20065) – Salgótarján
- ❖ Karancs (HUBN20063) – Karancsalja, Karancslapujtó, Salgótarján
- ❖ Mátrabérc–Fallóskúti-rétek (HUBN20049) – Bátorlyerénye, Pásztó
- ❖ Salgó (HUBN20064) – Salgótarján
- ❖ Sóshartyáni Hencse-hegy (HUBN20060) – Sóshartyán
- ❖ Szandai Várhegy (HUBN20059) – Szanda
- ❖ Szentkúti Meszes-tető (HUBN20055) – Bátorlyerénye, Mátraverebély, Sámsonháza

- ❖ Tepke (HUBN20056) – Alsótold, Felsőtold, Garáb, Kozárd, Mátraszőlős, Nagybárcány, Pásztó, Sámsonháza
- ❖ Upponyi-szoros (HUBN20018) – Bánhorváti, Dédestapolcsány

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 5. mellélete alapján a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek:

- ❖ Börzsöny (HUDI20008) – Berkenye, Borsosberény, Diósjenő, Drégelypalánk, Hont, Nagyoroszi
- ❖ Ipoly-völgy (HUDI20026) – Balassagyarmat, Drégelypalánk, Hont, Ipolyszög, Ipolyvece, Patak
- ❖ Nyugat-Cserhát és Naszály (HUDI20038) – Erdőkürt, Keszeg, Nézsa, Nógrádsáp, Ósagárd, Szendehely

18. ábra: NATURA 2000 Különleges természetmegőrzési területek
(Forrás: BNPI)

NATURA 2000 KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLETEK

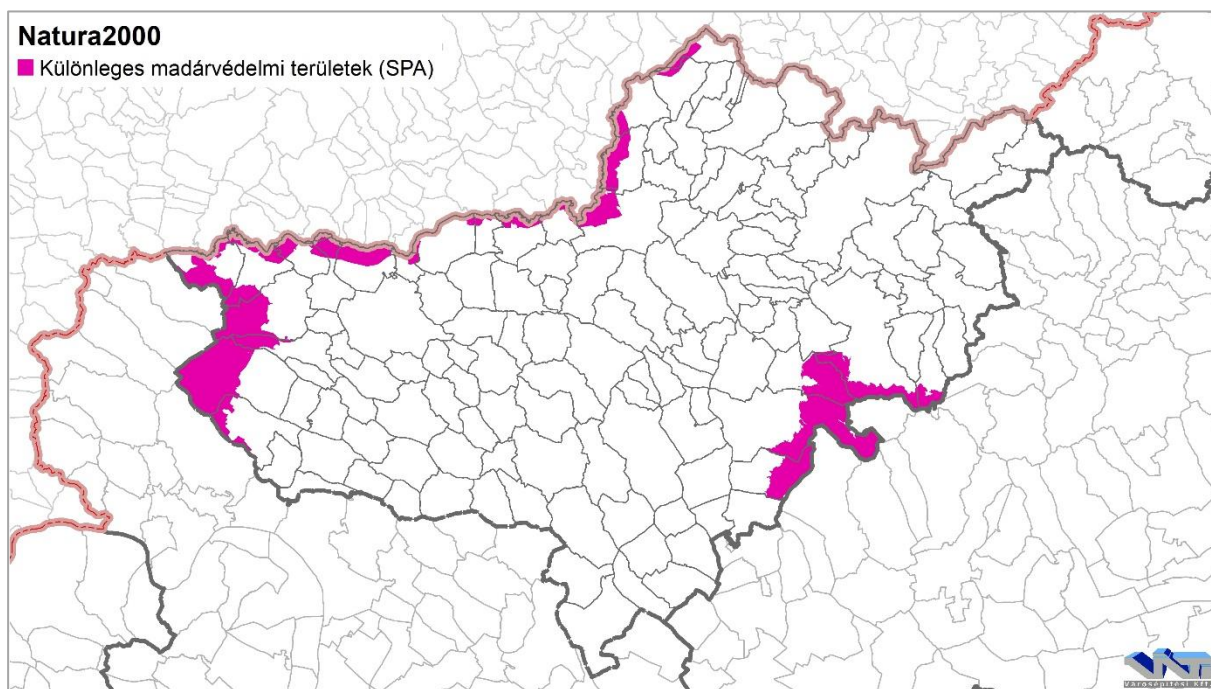
Nógrád megye területének 8,13%-a érintett Natura 2000 különleges madárvédelmi területtel.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 1. mellélete alapján a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén található Különleges madárvédelmi területek:

- ❖ Mátra (HUBN10006) – Bátonyterenye, Mátraverebély, Pásztó, Szuha, Szurdokpüspöki, Tar

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 1. mellélete alapján a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén található Különleges madárvédelmi területek:

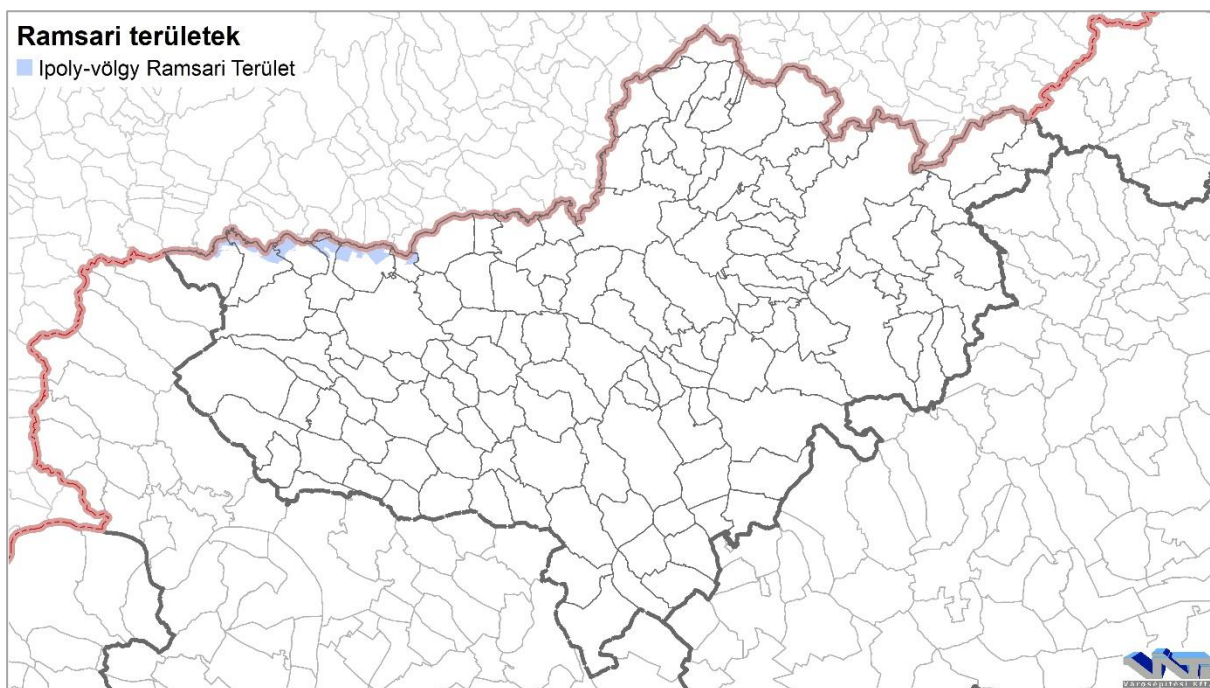
- ❖ Börzsöny és Visegrádi-hegység (HUDI10002) – Borsosberény, Diósjenő, Drégelypalánk, Hont, Nagyoroszi, Nógrád
- ❖ Ipoly-völgye (HUDI10008) – Balassagyarmat, Dejtár, Drégelypalánk, Hont, Hugyag, Ipolyszög, Ipolytarnóc, Ipolyvece, Litke, Ludányhalászi, Nógrádszakál, Órhalom, Patak, Patvarc, Szécsény

19. ábra: NATURA 2000 Különleges madárvédelmi területek
(Forrás: BNPI)

RAMSARI TERÜLETEK

A nemzetközi jelentőségű vadzizekről, különösen, mint a vízimadarak tartózkodási helyéről szóló, Ramsarban, 1971. február 2-án elfogadott Egyezmény és annak 1982. december 3-án és 1987. május 28.—június 3. között elfogadott módosításai egységes szerkezetben történő kihirdetéséről szóló 1993. évi XLII. törvény tartalmazza a területek védettségéről szóló szabályokat. A területek megnevezése a Nemzetközi Jelentőségű Vadzizek Jegyzékébe bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületek kihirdetéséről szóló 119/2011. (XII. 15.) VM rendeletben 20. sorszámmal szerepel az Ipoly-völgy Ramsari Terület. Az Ipoly-völgy 2001-ben került föl a listára, Nógrád megyére eső területe 2359 ha, főképp az Ipoly és az azt körülvevő erdős részek alkotják. Területével érintett Nógrád megyei települések: Balassagyarmat, Dejtár, Drégelypalánk, Hont, Ipolyszög, Ipolyvece, Patak.

20. ábra: Ramsari területek
(Forrás: 119/2011. (XII. 15.) VM rendelet)

ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

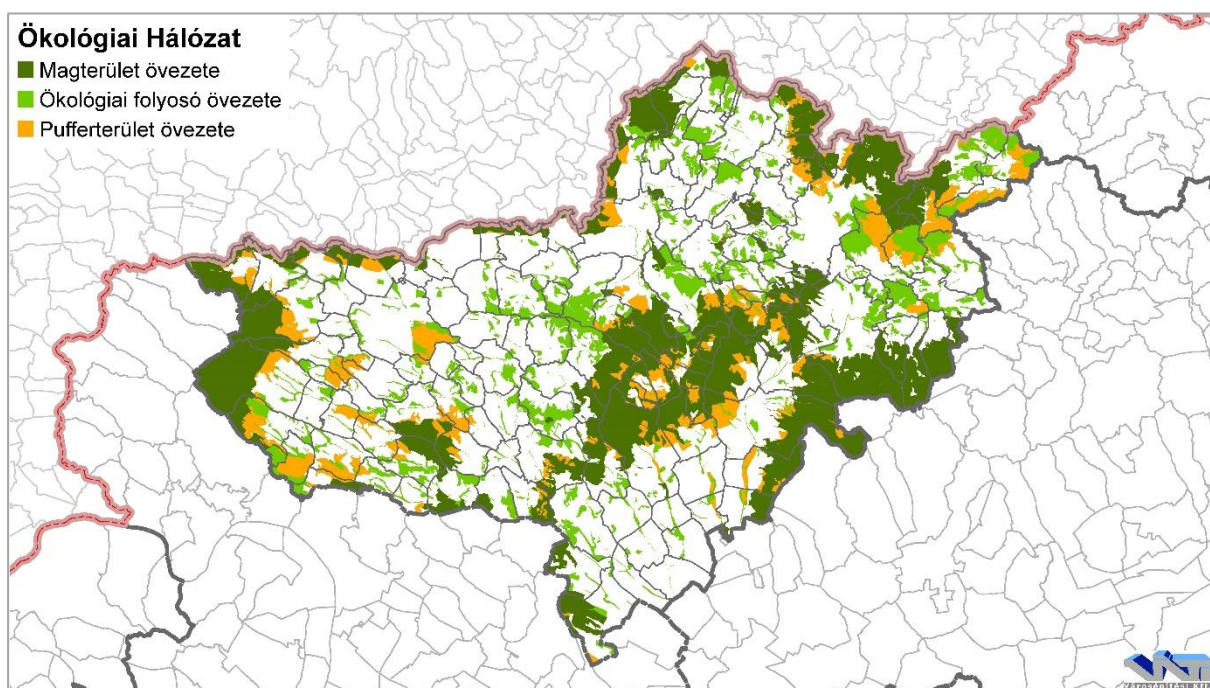
A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény az Ökológiai Hálózatot három különálló övezetként értelmezi. Az ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és pufferterületének övezetére a tv. 4. § 34-36. pontjai szerint az alábbi meghatározások vonatkoznak:

„34. ökológiai hálózat magterületének övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont;

35. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, pufferterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására;

36. ökológiai hálózat pufferterületének övezete: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklik azon

tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek;”

21. ábra: Ökológiai Hálózat
(Forrás: Agrárminisztérium)

Nógrád megyében 1122,23 km² tartozik az Ökológiai Hálózathoz, mely a megye területének 44,11%-a. Ezen belül 621,14 km² (24,41%) magterület, 293,69 km² (11,54%) ökológiai folyosó, 207,39 km² (8,15%) pufferterület.

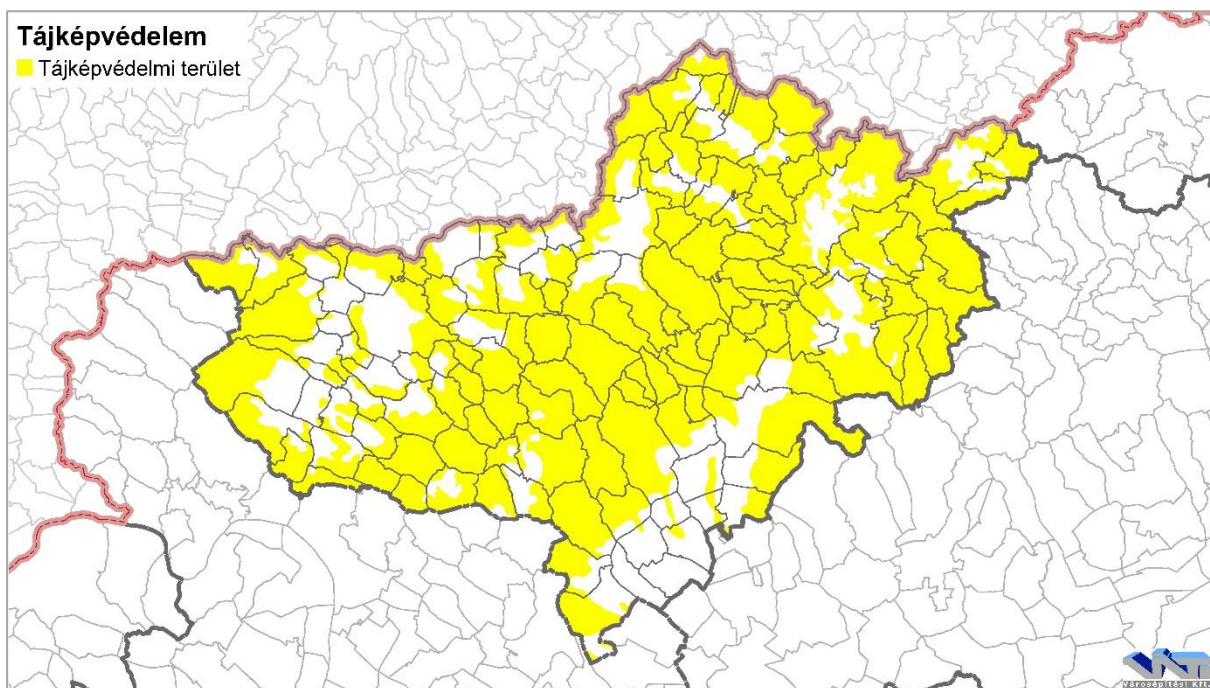
TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4.§ 43. pontja szerint a tájképvédelmi terület

„a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak;”.

Nógrád megye különleges tájképi adottságokkal bíró megye, ennek fényében nem meglepő, hogy területének 73,23%-a ilyen övezetbe tartozik (összesen 1863,08 km²). Az övezetben meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, a településrendezési eszközök megalapozó vizsgálatában meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a hagyományos tájhasználat jellemzőit.

22. ábra: Tájképvédelmi terület
(Forrás: Miniszterelnökség)

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

ÁR- ÉS BELVÍZVESZÉLY

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint:

„(2) A település:

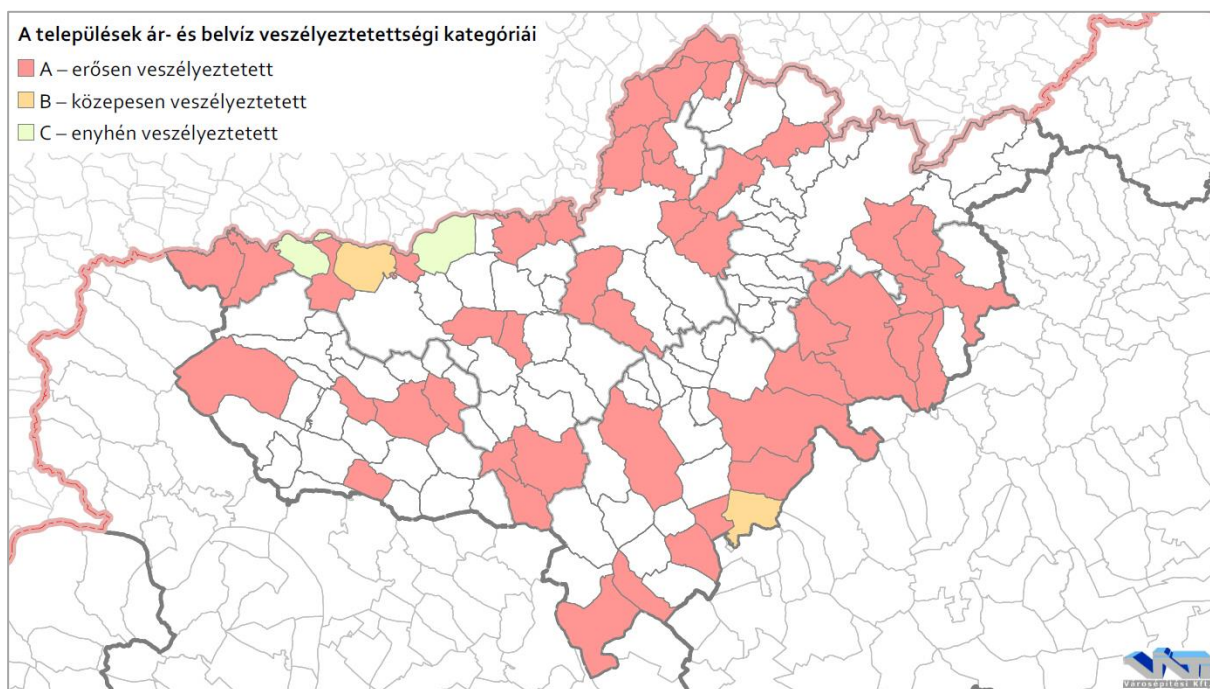
- a) erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlanokkal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvize szabadon elönthet;
- b) közepesen veszélyeztetett „B” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren fekszik, és amelyet nem az előírt biztonságban kiépített védmű véd;
- c) enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik.”

A fenti rendelet Melléklete szerint:

„A”-kategóriába tartozó Nógrád megyei település: Balassagyarmat-Ipolyszög, Bánk, Bátortereny, Bercel, Buják, Cserháthaláp, Diósjenő, Dorogháza, Drégelypalánk, Endrefalva, Erdőtarcsa, Galgaguta, Hont, Hugyag, Ipolytarnóc, Kálló, Karancslapujtő, Karancsság, Kazár, Kétdobony, Litke, Ludányhalászi, Magyargéc, Mátrakeresztes, Mátraszele, Mátratereny, Mátraverebély, Mihálygerge, Mohora, Nemti, Nógrádkövesd, Nógrádmegyer, Nógrádsipek, Nógrádszakál, Órhalom, Ósagárd, Palotás, Pásztó, Patak, Romhány, Szarvasgede, Szécsényfelfalu, Szuha, Szurdokpüspöki, Tar, Varsány.

„B”-kategóriába tartozó Nógrád megyei település: Dejtár és Jobbágyi.

„C”-kategóriába tartozó Nógrád megyei település: Balassagyarmat és Ipolyvece.

23. ábra: A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi kategóriái
(Forrás: 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet)

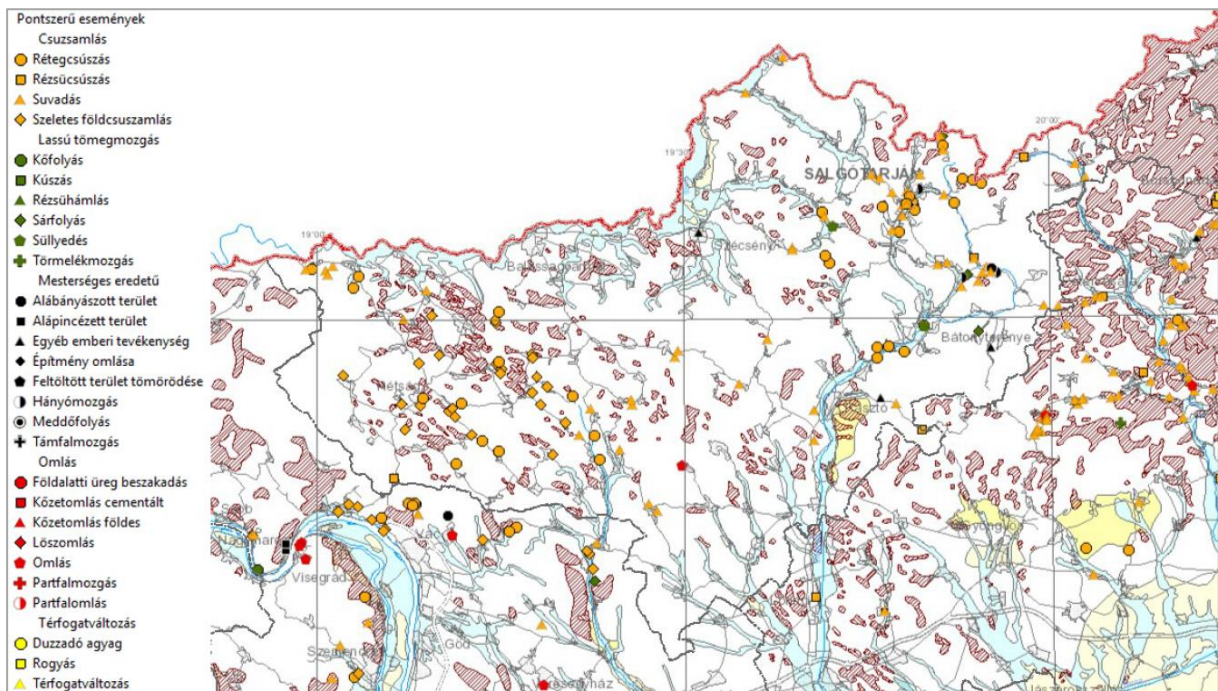
Belvíz

Nógrád megye nem szerepel a Belvízérzékenység térképen, amely a komplex belvív-veszélyeztetettségi valószínűséget mutatja Magyarország síkvidéki területeire. A 2015-ben az MTA ATK TAKI Környezetinformatikai Osztályán készült térkép a Pálfai-féle belvízi kockázati térképpel összhangot mutat.

A belvív kialakulása állandó (geológiai felépítés, talajadottságok, domborzati viszonyok és egykori folyómedrek) és változó tényezők (időjárás, helytelen földhasználat, talajvíz, csatornázatlanság) együttesére vezethető vissza. Így a megye mikrotopográfiai adottságú érintettsége nem zárható ki.

MOZGÁSVESZÉLYES TERÜLETEK

Három összetevő együttes hatása vezet el a földcsuszamláshoz, a talaj, a víz és a morfológia. Nógrád megyében jelentős területek érintettek 17%-nál meredekebb lejtéssel, az Országos Meteorológiai Szolgálat csapadék szélsőértékeket mutató táblázatában a megye több települése is adott napon rekordső-mennyiséget mutatott, míg a talajtípusoknál több esetben is agyagos rétegek mutathatók ki.

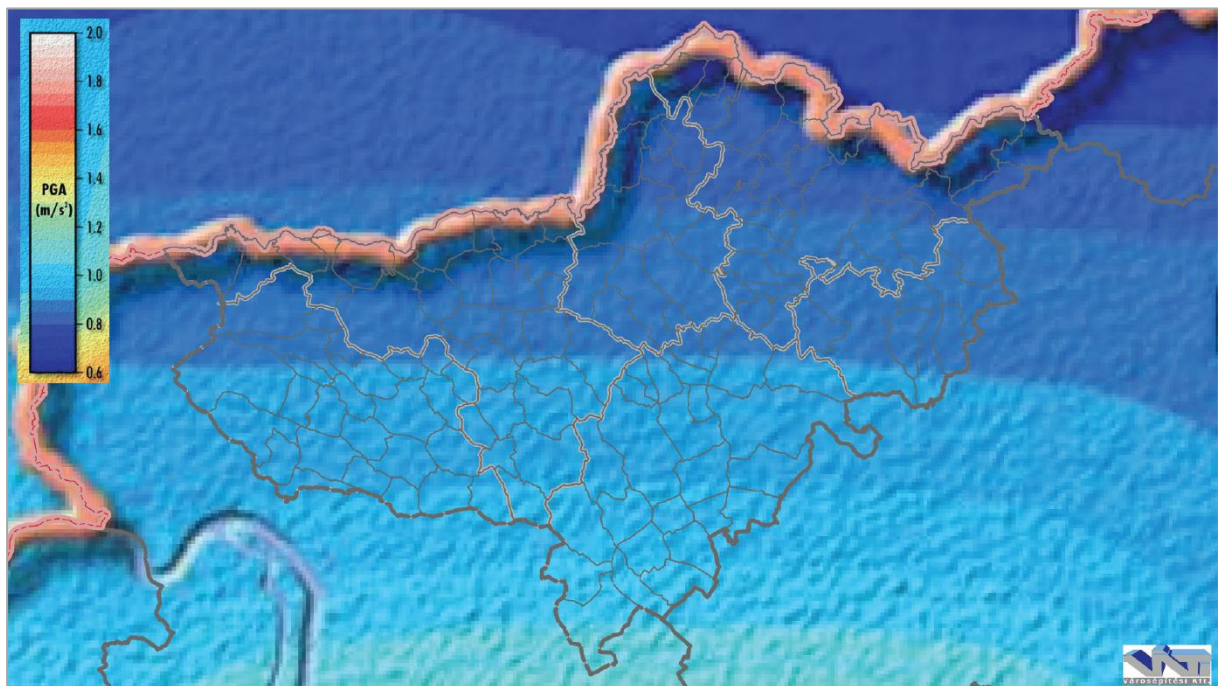

24. ábra: Mozcásveszélyes területek
 (Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapja, <http://www.mbfh.hu/>)

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Magyarország mozgásveszélyes területeit bemutató fenti térképe Nógrád megyében több pontszerű eseményt is regisztrál, így rétegcuszást, suvadást, szeletes földcsuszamlást, alábányászott területet, feltöltött terület tömörödését, emellett felületi és vonalas eróziót. Az érintettségre tehát oda kell figyelni.

FÖLDRENGÉS

Nógrád megye szeizmológiai szempontból a kevésbé veszélyeztetett területek közé tartozik. Földrengés veszélyeztetettsége észak felé haladva fokozatosan csökken.

25. ábra: A megye földrengés-veszélyeztetettsége
 (Forrás: Tóth et al., 2006, <http://www.seismology.hu/>)

Tűz

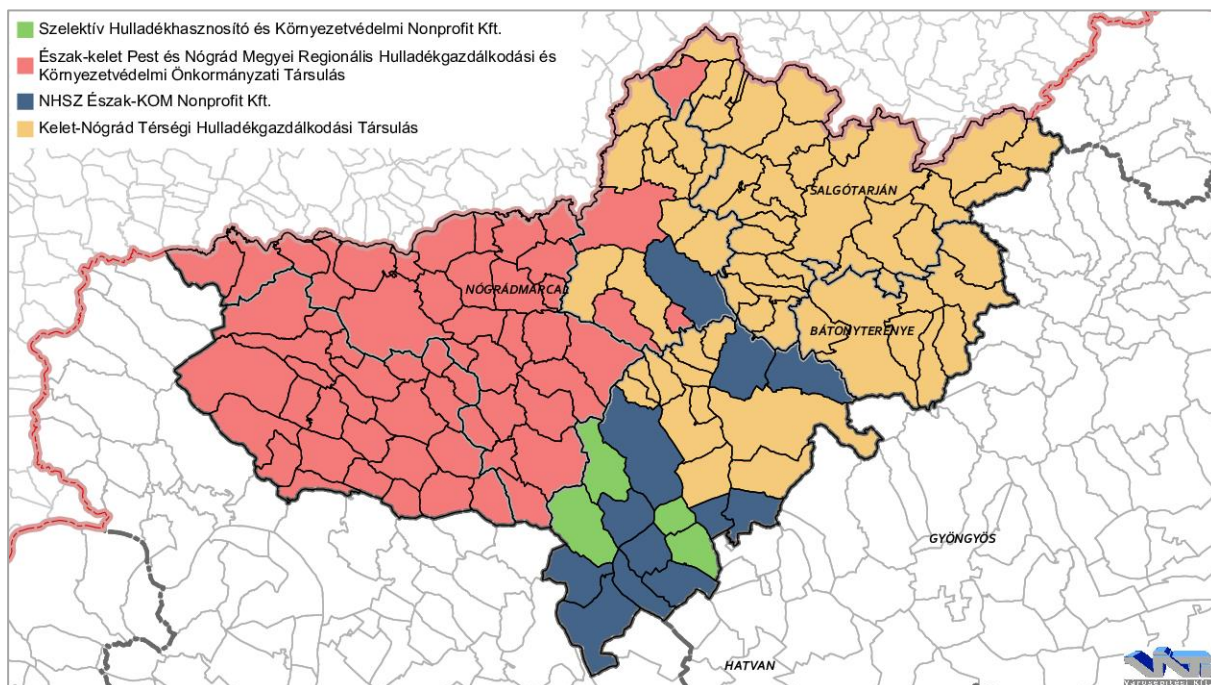
Nógrád megyében Salgótarján, Balassagyarmat és Pásztó városokban hivatásos tűzoltó-parancsnokságok, Rétságon, Bercelen és Szécsényben pedig katasztrófavédelmi őrsök létesültek. A megyében 22 településen működik Önkéntes Tűzoltó Egyesület, amelyek egyre jelentősebb szerepet kapnak a tűzvédelmében. A 22 egyesület közül 18-al kötött a működési terület szerinti hivatásos tűzoltó-parancsnokság együttműködési megállapodást.

EMBERI TEVÉKENYSÉG

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Nógrád megye települései négy regionális hulladéklerakó (és egy hulladékudvar) gyűjtési körzetébe tartoznak:

- ❖ Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás
  - Salgótarján
  - Bátorlyterenye (hulladékudvar)
- ❖ Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás
  - Nógrádmárcal
- ❖ Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft.
  - Hatvan
- ❖ NHSZ Észak-KOM Nonprofit Kft.
  - Gyöngyös

26. ábra: Hulladékgyűjtési körzetek
(Forrás: Szolgáltatók honlapjai)

Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társulás

Bátorlyterenye

A Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társuláshoz tartozó, újrahasználati központként is funkcionáló hulladékudvar Taron (Pásztó határánál) található.

Salgótarján

A Kelet-Nógrád Térségi Hulladékgazdálkodási Társulást 51 kelet-nógrádi település (Alsótold, Bátonyterenye, Bárna, Bokor, Cered, Cserhátszentiván, Dorogháza, Ecseg, Endrefalva, Etes, Felsőtold, Garáb, Karancsalja, Karancsberény, Karancskeszzi, Karancslapujtó, Karancsság, Kazár, Kisbárkány, Kishartyán, Kozárd, Lucfalva, Ludányhalászi, Magyargéc, Márkháza, Mátramindszent, Mátranovák, Mátraszele, Mátraterenye, Mátraverebély, Mihálygerge, Nagybárkány, Nagykeresztúr, Nempti, Nógrádmegyer, Pásztó, Rákóczibánya, Rimóc, Ságújfalu, Salgótarján, Sámsonháza, Somoskőújfalu, Sóshartyán, Szalmatercs, Szécsényfelfalu, Szilaspogony, Suha, Szurdokpüspöki, Varsány, Vizslás, Zabar) alkotja.

Társuláson kívüli ellátott 6 település: Csécse, Egyházasgerge, Ipolytarnóc, Kutasó, Nógrádszakál és Piliny.

A Salgótarjáni Térségi Hulladéklerakó mellett egy újrahasználati központként is funkcionáló hulladékudvar, Bátonyterenyén tartozik a Társuláshoz. A VGÜ Salgótarjáni Város-gazdálkodási és Üzemeltetési Kft. üzemeltetésében lévő Salgótarján Megyei jogú Város külterületén, Kontyháza-pusztán található telephely B3 alkategóriájú, vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó, összesen 1 835 000 m³ hasznos kapacitással rendelkezik.

Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladék-gazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás

Nógrádmarcal

A nógrádmarcali regionális hulladéklerakót 1997-ben 16 település hozta létre. A 47 000 lakos 13 166 t/év mennyiségű hulladék elhelyezésre kialakított hulladéklerakó jelenleg 320 000 m³ kapacitású, 10 000 t/év (32 000 m³/év) hulladék elhelyezésével számolva.

Az Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulásnak 109 tagja van, melyből 50 település (Alsópetény, Balassagyarmat, Bánk, Becske, Bercel, Berkenye, Cserháthaláp, Cserhátsurány, Csesztve, Csitár, Debercsény, Dejtár, Diósjenő, Drégelypalánk, Érsekvadkert, Felsőpetény, Galgaguta, Hont, Horpács, Hugyag, Illy, Ipolyszög, Ipolyvece, Keszeg, Kétbodyodony, Legénd, Litke, Magyarnándor, Nézsa, Nógrád, Nógrádköves, Nógrádmarcal, Nógrádsáp, Nőtincs, Órhalom, Ósagárd, Patak, Patvarc, Pusztaberki, Rétság, Romhány, Szanda, Szátok, Szendehely, Szente, Szécsénke, Szügy, Tereske, Terény, Tolmács) tartozik Nógrád megyéhez.

További 8 település (Borsosberény, Herencsény, Hollókő, Kiseccset, Mohora, Nagyoroszi, Nógrádsipek, Szécsény) is a Társulás ellátási területéhez tartozik. Két településen (Balassagyarmat, Szécsény) a Balassagyarmati Városüzemeltetési Nonprofit Kft. végzi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást.

Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft.

Hatvan

Nógrád megye 4 települése (Bér, Kisbágyon, Palotás, Vanyarc) a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft. (a Hatvan és Térsége Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Nonprofit Közhasznú Kft. utódja) szolgáltatási területéhez, a Hatvani regionális hulladéklerakó körzetéhez tartozik.

NHSZ Észak-KOM Nonprofit Kft.

Gyöngyös

Nógrád megye 12 települése (Buják, Egyházasdengeleg, Erdőkürt, Erdőtarcsa, Héhalom, Jobbágyi, Kálló, Mátraszőlős, Nagylóc, Szarvasgede, Szirák, Tar) az NHSZ Észak-KOM Nonprofit Kft. szolgáltatási területéhez, a Gyöngyösi regionális hulladéklerakóhoz tartozik.

Az NHSZ Gyöngyösi Hulladékkezelő Nonprofit Kft. végzi a gyűjtést Nagylóc és Tar településeken. Az NHSZ Hevesi Városfenntartó Kft. végzi a gyűjtést Buják, Egyházasdengeleg, Erdőkürt, Erdőtarcsa, Héhalom, Jobbágyi, Kálló, Szarvasgede és Szirák településeken.

Korábban több településen is tervbe volt véve regionális hulladéklerakó építése (Keszeg, Romhány), melyek a lakosság ellenállása miatt elmaradtak.

VESZÉLYES IPARI ÜZEMEK

A Belügyminisztérium Országos katasztrófavédelmi Főigazgatóság 35000/3687-1/2018.ált. számú levelében foglalt tájékoztatása alapján:

„Nógrád megyében nem működik a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezet, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X.20.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, ennek megfelelően nem történt veszélyességi övezet kijelölés a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről.”

Ugyanezen levél az alábbiakat is leszögezi:

„Nógrád megye területén a veszélyes üzemek, valamint a vízügyi és vízvédelmi engedélyezési eljárások során nem kerültek kijelölésre védőtávolságok.”

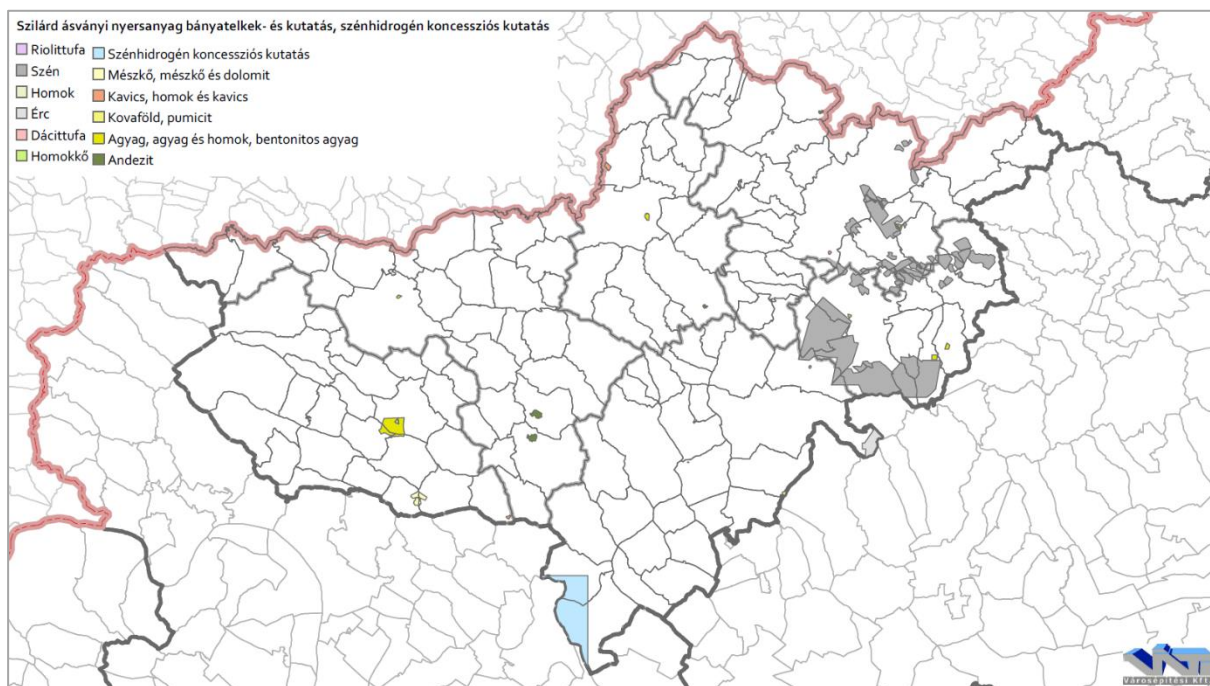
Ugyanakkor a megye több települése honvédelmi létesítményekkel érintett, amelyek a Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztályának 1022-3/2018/h Nyt. számú levele alapján:

„A megye területén lévő kiemelt fontosságú honvédelmi és honvédelmi terület övezettel és azok védőterületével érintett településeken a környező, nem katonai területeken folytatott tevékenységek biztosítása érdekében a településrendezési eszközökben a honvédelmi érdeket szolgáló területek korlátozásmentes működést szolgáló védőterületeket ki kell jelölni.”

BÁNYÁSZAT

Szilárd ásványi nyersanyag bányatelkek- és kutatás

A megye szilárd ásványi nyersanyag bányatelkei elsősorban a Salgótarjáni barnakőszén telepekhez kapcsolódnak, azonban napjainkban aktív kitermelés már nem folyik. Azokon a területeken ahol a negyedidőszakban üledék rakódott le, ott a kavics, homok és agyagbányászat a legjellemzőbb. A vulkanikus kőzetek kitermelése is folyik, ezek közül andezitet, dácittufát, és riolittufát fejtenek. A megye déli részén szénhidrogén koncessziós kutatás folyik.

27. ábra: Szilárd ásványi nyersanyag bányatelkek- és kutatás, szénhidrogén koncessziós kutatás
(Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapja, <http://www.mbfh.hu/>)

SZENNYEZETT, BARNAMEZŐS TERÜLETEK

A kategória elsősorban a felhagyott, vagy alulhasznosított, általában leromlott fizikai állapotú és szennyezéssel terhelt egykor ipari, közlekedési, katonai, vagy bányászati funkcióknak helyet adó telephelyeket takarja. Ilyenek a megye bányászati múltjára tekintettel több települést is érintenek.

Potenciális szennyezést okozó létesítmények (hulladéklerakók, szennyvíztisztítók)

Hulladéklerakó a megye területén két helyen, Salgótarjában és Nógrádmarcfal területén található, míg újrahasználati központként is működő hulladékudvar Taron (Pásztó határában) van.

Az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. üzemelésében lévő szennyvíztisztító telepek: Buják, Garáb, Héhalom, Karancslapujtó, Kisbárkány, Kozárd, Lucfalva, Kutasó, Litke, Lucfalva, Márkháza, (Mátrászentimre), Mátraterenye, Nagybárkány, Nagykeresztúr, Pásztó, Salgótarján, Sóshartyán, Szécsény, Szilaspogony.

DMRV Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. üzemelésében lévő szennyvíztisztító telepek: Balassagyarmat, Cserháthaláp, Dejtár, Érsekvadkert, Galgaguta, Horpács, Nógrád, Nőtincs, Rétság, Rétsági Ipari Park, Romhány, Sente, Szügy.

SUGÁRZÁS

A sugárzásvédelem kapcsán azoktól az atomerőművektől való távolságot szükséges megvizsgálni, melyek baleset esetén, Magyarországot érintő veszélyforrások lehetnek. Ilyen külföldi erőművek a következők:

- ❖ Mochovce VVER 4x400 (Szlovákia)
- ❖ Bohunice VVER 4x430 (Szlovákia)
- ❖ Krško PWR 664 (Szlovénia)
- ❖ Dukovany VVER 4x440 (Csehország)
- ❖ Temelin VVER 2x1000 (Csehország)

A felsorolt atomerőművek Nógrád megyétől való távolsága légvonalban:

- ❖ Mochovce 44 km
- ❖ Krško 360 km
- ❖ Bohunice 106 km
- ❖ Dukovany 234 km
- ❖ Temelín 358 km

7. táblázat: Magyarországon nukleáris veszélyhelyzetet okozható létesítmények tervezési zónáinak megnevezése és területi kiterjedése

(Forrás: Kátai-Urbán Lajos - Kiss Béla: Nukleáris erőművek, mint veszélyes technológia és az Országos Nukleáris Balesetelhárítási Rendszer - http://hadmernok.hu/143_07_kataiul.pdf)

	Megelőző Óvintézkedések Zónája	Sürgős Óvintézkedések Zónája	Élelmiszer- fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája
I. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Paksi Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
II. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója	-	-	3 km
Budapesti Kutatóreaktor	-	KFKI telephely	1 km
Izotópintézet Kft.	-	KFKI telephely	1 km
III. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
BME Oktatóreaktor	-	-	-
Püspökszilágyi Radioaktív Hulladékfeldolgozó és Tároló Telep	-	-	3 km
Nemzeti Radioaktív Hulladék Tároló, Bataapáti	-	-	3 km
V. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Bohunice Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Mochovce Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Krško Atomerőmű	3 km	30 km	300 km

Dukovany Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Temelín Atomerőmű	3 km	30 km	300 km

Hazánk egyetlen működő atomerőműve Pakson üzemel. Nógrád megye a Paksi Atomerőmű 300 km sugarú Élelmiszerfogyasztási Korlátozások Óvintézkedések Zónájába esik. Az esetleges veszélyhelyzet elhárítás elsősorban a szakmai utasításoknak megfelelően az Országos Nukleáris Baleset Elhárítási Rendszerben történik.

2.3. VÁLTOZATOK LEHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Klasszikus értelemben vett tervváltozatok a területrendezési terv esetében nem készültek. A tervezési folyamat egyes szakaszai értelmezhetőek úgy is, mint tervváltozatok, azonban ezek a tervezési fázisok jellemzően a rendelkezésre álló információk generálta tervmódosításokból fakadnak. Változatok elemzésére azonban mégis sor került. A módosítás során néhány esetben felmerült több lehetőség, amelyek közül az előnyök és hátrányok mérlegelését követően döntöttünk a végső megoldás mellett. Például az erdőterületek kijelölésének elvénél vezettük be a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas morfológiai felépítésű területek erdészeti besorolását.

2.4. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, PROGRAMOKKAL, ILLETVE JOGSZABÁLYOKKAL

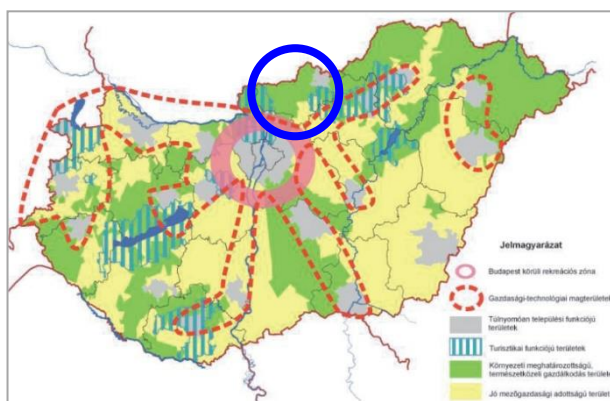
A tervhierarchia összhangjának megteremtése érdekében számításba kell venni a magasabb szintű terveket és programokat, mivel figyelembevételük hiánya tervi ellentmondásokat idézhet elő.

A TERV KONCEPCIONÁLIS ALAPJÁT JELENTŐ TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK BEMUTATÁSA ÉS ELEMZÉSE A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJÁBÓL

ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Az Országgyűlés 2013. december 17-ei ülésnapján, 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (továbbiakban: OFTK).

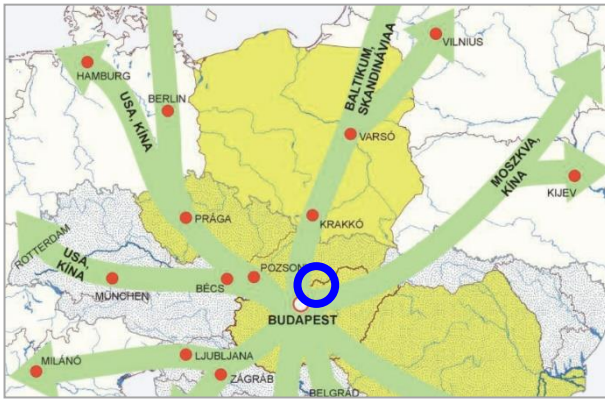
Az OFTK megállapításai / elhatározásai közül az alábbiakban Nógrád megye területéhez kötődő elemeket tekintettük át.

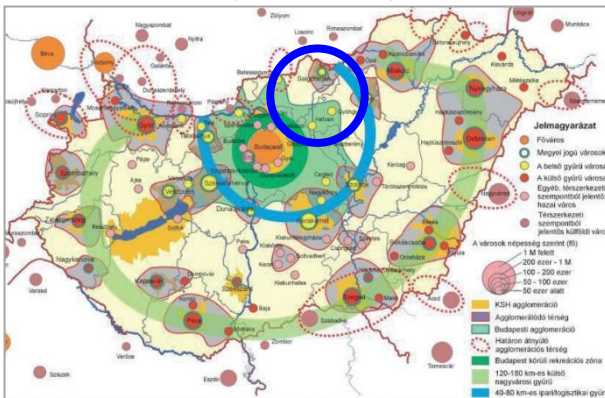
28. ábra: Funkcionális térségek
(Forrás: OFTK)

A Térszerkezeti jövőkép fejezetben szereplő Funkcionális térségek ábra szerint Nógrád megye a túlnyomóan települési funkciójú területtel, a környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás területtel, a jó mezőgazdasági adottságú területtel valamint turisztikai funkciójú területtel érintett.

Nógrád megye az északi (Baltikum, Skandinávia) és az északkeleti (Moszkva,

29. ábra: Magyarország területi integrálódásának főbb dimenziói (Forrás: OFTK)

30. ábra: Városhálózat (Forrás: OFTK)

Kína) növekedést jelentő autópályákhoz közel helyezkedik el.

A Nemzeti és perspektivikusan nemzetközi jelentőségű nagyvárosi térségek fejezetben szereplő, Városhálózat ábra szerint Nógrád megye teljes egésze a fővárost körülvevő 40-80 km-es ipari/logisztikai gyűrű részét képezi, ezen túl a nyugati része a Budapesti agglomeráció része. Agglomerálódó térség Salgótarján, határon átnyúló agglomerációs térség Balassagyarmat környezetében helyezkedik el.

A koncepció megfogalmaz megyei fejlesztési irányokat is, így Nógrád megyére vonatkozathatóan, mint a népességmegtartó képesség javítása az életkörülmények és életkilátások javítása a munkahelyteremtés, a vállalkozások élénkítése, új vállalkozások létrejöttének ösztönzése, különös tekintettel az agrártevékenységekre, a helyi termék előállításra és a turizmusra, városok ipari

örökségén magas hozzáadott értékű tevékenységek és a **környezetipar meghonosítása, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével**, munkaigényes beruházások vonzása a halmozottan hátrányos helyzetű kistérségekbe, a fővárosi agglomeráció felé a gazdasági és munkaerő-piaci vérkeringést, valamint Észak- és Kelet-Európa, illetve Budapest felé az áruszállítást biztosító közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése, hosszabb tartózkodási időt biztosító szolgáltatások, kiemelten az aktív-, a kulturális-, a vallási- és az ökoturizmusban.

NÓGRÁD MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (2014-2020.)

Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése 15/2014. (II. 27.) Kgy. határozatával jóváhagyta Nógrád Megye Területfejlesztési Koncepciója (2014-2020) (továbbiakban: a NMTK) című dokumentumát. A NMTK megállapításai/elhatározásai közül az alábbiakban a megye rendezési terv módosításához kötődő elemeket tekintettük át.

Nógrád megye jövőképe:

Versenyképes, vonzó Nógrád

Átfogó célok/ stratégiai célok:

- ❖ Fejlődő gazdaság
  - KKV-k és nemzetközi nagyvállalatok élénkülő vállalkozói aktivitása.
  - Jövőcentrikus, kreatív és tudásalapú gazdasági tevékenységek meghonosítása, megerősítése.

- Ipari hagyományokon alapuló ágazatok megerősítése, hozzáadott érték növelése.
- Helyi értékekre épülő, fejlődő, piacképes vidéki gazdaság.
- Meglévő potenciálokra építő innovációs centrumok létrehozása, megerősítése.
- ❖ Aktív, kreatív, együttműködő társadalom
  - Társadalmi depresszió kezelése, felkészülés a munkára.
  - Elszegényedő társadalmi rétegek tudáshoz való hozzáféréseinek javítása.
  - A jövő iparágait és a hagyományos ágazatainkat támogató képzési rendszer.
  - Fiatalok elvándorlásának mérséklése.
  - Integrált térségi programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére.
- ❖ Marasztaló élettér
  - Egészséges, vonzó, emberközpontú, megfizethető lakó- és pihenő környezet.
  - Korszerű, elérhető intézményi struktúra és szolgáltatás-rendszer, egyenlőtlenségek csökkentése.
  - Modern, szolgáltatásokban bővelkedő városi élettér.
  - Közlekedési csomópontok gyors elérése.
  - Fokozódó környezetbiztonság.

Területi célok:

- ❖ Kelet-Nógrád felzárkóztatása, újraparosítása.
- ❖ Nyugat-Nógrád gazdaság- és iparfejlesztése.

Horizontális célok:

- ❖ Foglalkoztatás előmozdítása.
- ❖ Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása.
- ❖ Az infokommunikációs technológiák (IT) minőségének, használatának, és hozzáféréseinek előmozdítása.
- ❖ Egészséges ételkészítés, tiszta ivóvíz és helyi energiaellátás környezetkímélő biztosítása.
- ❖ A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás, kockázatkezelés.
- ❖ A környezet védelme, a hatékony erőforrás-felhasználás elősegítése.
- ❖ A fenntartható közlekedés támogatása, szűk keresztmetszetek felszámolása kulcsfontosságú infrastrukturális hálózatokban.

A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MÁS RELEVÁNS JOGSZABÁLYOKKAL

Az egyes jogszabályoknál az összefüggéseket, megjegyzéseket **félkövér betűvel szedve**, a sor elején nyíllal (>) jelöltük.

1995. ÉVI LIII. TÖRVÉNY A KÖRNYEZET VÉDELMÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAIRÓL

Az épített környezet védelme

24. § *Az épített környezet védelme kiterjed a településekre, az egyedi építményekre és műszaki létesítményekre.*

> A felülvizsgálat során Nógrád megye művi értékei beazonosításra kerültek.

27. § *A természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településszerkezeti tervek elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tárni és értékelni, – e törvény 43–44. §-aira is figyelemmel – továbbá a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló környezetvédelmi tervben, illetve programban kell rögzíteni. Ezek tartalmi követelményeit e törvény, valamint külön jogszabályok állapítják meg.*

> A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet alapján készül jelen Környezeti értékelés.

1996. ÉVI LIII. TÖRVÉNY A TERMÉSZET VÉDELMÉRŐL

Tájvédelem

6. § (1) *A táj a földfelszín térben lehatárolható, jellegzetes felépítésű és sajátosságú része, a rá jellemző természeti értékekkel és természeti rendszerekkel, valamint az emberi kultúra jellegzetességeivel együtt, ahol kölcsönhatásban található a természeti erők és a mesterséges (ember által létrehozott) környezeti elemek.*

> A Bükk Nemzeti Park Igazgatóságának adatszolgáltatása alapján pontosításra került a tájképvédelmi terület határa.

(2) *A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.*

> A hagyományos tájkép megőrzése, a jellegzetes tájkarakter fejlesztése a környezettervezés egyre fontosabb területévé válik. Nógrád megye jelentős erdőterületekkel rendelkezik, melyek megőrzése és gyarapítása fontos feladat.

> Nógrád megye jelentős természeti értékekkel rendelkezik. Közigazgatási területét a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a Hollókői-, a Karancs-Medves-, a Kelet-

Cserháti- és a Mártai Tájvédelmi Körzet, valamint 41 természetvédelmi terület érinti.

> A módosítások a természeti értékeket figyelembe véve születtek.

(3) Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

> Az egyedi tájértékek kataszterezésére jelen terv készítése során nem került sor. Azonban az egyes települések településrendezési eszközei ezek figyelembevételével készülnek el. Így az egyedi tájértékek fennmaradását a terv nem veszélyezteti.

(4) Az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (a továbbiakban: igazgatóság) feladata.

1996. ÉVI XXI. TÖRVÉNY A TERÜLETFEJLESZTÉSRŐL ÉS A TERÜLETRENDEZÉSRŐL

A területfejlesztés és területrendezés célja és feladata

2. § A területfejlesztés és területrendezés célja:

a) az ország valamennyi térségében a területi kohézió erősítése, a társadalmi és gazdasági növekedés elősegítése, a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, az innováció térbeli terjedésének elősegítése, a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítása;

b) a főváros és a vidék, a városok és a községek, illetve a fejlett és az elmaradott térségek és települések közötti – az életkörülményekben, a gazdasági, a kulturális és az infrastrukturális feltételekben megnyilvánuló – jelentős különbségek mérséklése és a további válságterületek kialakulásának megakadályozása, társadalmi esélyegyenlőség biztosítása érdekében;

c) az ország térszerkezete, településrendszere harmonikus fejlődésének elősegítése;

> Jelen területrendezési terv módosítása elősegíti az ország térszerkezetének és településrendszerének harmonikus fejlődését.

d) a nemzeti és térségi identitástudat megtartása és erősítése.

3. § (1) A területfejlesztés és területrendezés feladata:

a) a térségi és helyi közösségek területfejlesztési és területrendezési kezdeményezéseinek elősegítése, összehangolása az országos célkitűzésekkel;

b) fejlesztési koncepciók, programok és tervek kidolgozása, meghatározása és megvalósítása, a társadalom, a gazdaság és a környezet dinamikus egyensúlyának fenntartása, illetve javítása érdekében;

c) a nemzetközi együttműködés keretében az Európai Unió regionális politikájához illeszkedés elősegítése, valamint a regionális együttműködésben rejlő kölcsönös előnyök hasznosítása és a határmenti (különösen a hátrányos helyzetű határmenti) térségek összehangolt fejlesztésének elősegítése.

> A dokumentum a határmenti térségek összehangolt fejlesztésének elősegítése végett a szomszédos Szlovák Köztársaságnak is megküldésre kerül.

2007. ÉVI CXXIX. TÖRVÉNY A TERMŐFÖLD VÉDELMEÉRŐL

A termőföld (időleges, illetőleg végleges) más célú hasznosítására vonatkozó közös szabályok

11. § (1) *Termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet felhasználni.*

(2) *Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetve helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. ...*

(3) *A (2) bekezdés alkalmazása szempontjából helyhez kötött igénybevételnek kell tekinteni különösen*

a) *a meglévő létesítmény bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését;*

b) *a bányauzemet és az egyéb természeti kincsek kitermeléséhez szükséges létesítményt;*

c) *azt a területet, amelyet a Kormány a Magyar Közlönyben közzétett határozatával beruházási célterületté nyilvánított.*

(4) *Az igénybevételt az indokolt szükségletnek megfelelő legkisebb területre kell korlátozni.*

A törvény fogalom meghatározása alapján:

1. *átlagos minőségű termőföld: az adott település azonos művelési ágú termőföldjei 1 hektárra vetített aranykorona értékeinek területtel súlyozott átlagának megfelelő termőföld;*

A termőföldek aranykorona értékének megállapítása a földadó szabályozásról szóló 1875. évi VII. törvénycikkben megállapított elveken alapul. A földadó megállapításához kialakított értékelési rendszerben a mezőgazdasági területek értékét határozták meg az adott területen termesztett növények által kitermelt haszon alapján.

Napjainkban a földminősítés részletes szabályairól szóló 47/2017. (IX. 29.) FM rendelet szabályozza a termőföldek minősítését.

Fogalom meghatározások

1. §

3. *földminősítési rendszer: a földminősítés végrehajtásához, illetve a földminősítés eredményének rögzítéséhez szükséges elemek összessége, mely magában foglalja az osztályozási alrendszert, a községi és járási mintatérhálózatot, a községi és járási mintatérjegyzékeket*

4. *járási mintatér: a becslőjáráson belül előforduló, különböző minőségű talajjal rendelkező földterületek jellemző tulajdonságainak szemléltetésére művelési áganként és minőségi osztályonként kijelölt azon terület, ahol ezek a tulajdonságok a becslőjáráson belül a legjellemzőbbek;*

5. *járási mintatérhálózat: a becslőjárásban kijelölt járási mintaterek összessége;*

6. *járási mintatérjegyzék: a becslőjárásban kijelölt járási mintaterek tekintetében a földminőséget jellemző tulajdonságok leírásainak összessége;* 7. *kataszteri tiszta jövedelem: a földterület minőségét aranykorona értékben kifejező értékszám;*

11. *minőségi osztály: adott művelési ágon belül a különböző minőségű területek megkülönböztetése a földterületek termékenységé közötti különbségek alapján;*

13. *osztályba sorozás: a földterület minőségi osztályának és kataszteri tiszta jövedelmének megállapítása;*

Osztályba sorozás

3. § (1) *A földterület minőségét osztályba sorozással kell megállapítani. Az osztályba sorozás helyszíni vizsgálattal történik.*

(2) *Az (1) bekezdés szerinti helyszíni vizsgálat csak akkor mellőzhető, ha az e rendeletben meghatározottak szerint a földterület minősége a térképi adatbázis tartalmának felhasználásával megállapítható.*

(3) *Az osztályba sorozás során a földterületen belül a minőségi osztály határvonalát és területét is meg kell határozni.*

4. § (1) *A földterület minőségi osztályának megállapítása érdekében meg kell határozni a vizsgált földterület (3) bekezdésben meghatározott jellemző talajtulajdonságait és természeti adottságait.*

(2) *A talajt a helyszínen kell legfeljebb száz centiméter mélységig megvizsgálni egyszerű talajvizsgálattal. Ásott talajszelvény megnyitására csak akkor van szükség, ha a talaj vizsgálata talajfúrással biztonságosan nem történhet meg.*

(3) *A (2) bekezdés szerinti vizsgálat során meg kell állapítani a talaj*

a) felső szintjének színét, mechanikai összetételét (fizikai talajféleségét), szerkezetét,

b) egyértelműen elkülöníthető további szintjeinek a) pont szerinti tulajdonságait és

c) szervesanyag-tartalmát, vízgazdálkodási tulajdonságait, domborzati adottságait.

(4) *A (3) bekezdés szerint megállapított tulajdonságokat össze kell vetni az adott művelési ághoz tartozó községi – nádas művelési ágú földterület esetében a járási – mintaterek leírásaiban feltüntetett tulajdonságokkal.*

(5) *A vizsgált földterületet a megállapított tulajdonságok alapján a művelési ág azon minőségi osztályába kell sorozni, amely minőségi osztály községi – nádas művelési ág esetében járási – mintatere leírásának az leginkább megfelel.*

(6) Az adott művelési ágon belül a minőségi osztályok megkülönböztetése egytől legfeljebb nyolcig terjedő számmal történik azzal, hogy az alacsonyabb szám a jobb, a magasabb szám a rosszabb földminőséget jelöli.

(7) A minőségi osztály folt területe 5000 m²-nél nem lehet kisebb.

- > Átlag feletti minőségű termőföldek mezőgazdasági térség területfelhasználási kategóriába kerültek besorolásra a térségi szerkezeti terven.

A RELEVÁNS TERVEK ÉS PROGRAMOK ÖSSZEVETÉSE, ÜTKÖZTETÉSE A TERV KONCEPCIÓJÁVAL ÉS CÉLJÁVAL (ORSZÁGOS, MEGYEI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMOK, ELVEK)

NÓGRÁD MEGYE KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

Nógrád megye nyilvános fórumon elérhető környezetvédelmi programmal nem rendelkezik.

NEMZETI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2015-2020.

Az Országgyűlés 27/2015. (VI. 17.) sz. határozattal fogadta el a 2015 – 2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A Nemzeti Környezetvédelmi Program a környezet- és a természetvédelem 6 évre szóló országos stratégiai terve, amelynek melléklete a természetvédelem szakmapolitikai stratégiáját tartalmazó és fő cselekvési irányait meghatározó Nemzeti Természetvédelmi Alapterv IV.

Az NKP árfogó célja a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása. Stratégiai célja az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása, a természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata, illetve az erőforrás-takarékosság és erőforrás-hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) jelen módosítással közvetlenül érintett stratégiai céljai:

- ❖ Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
  - Levegőminőség javítása
  - A zajterhelés csökkentése
  - Vízhőminőség és egészség
  - Szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás
  - Környezet és egészség
  - Zöldfelületek védelme
  - Kémiai biztonság
  - Nukleáris biztonság, sugáregészségügy
- ❖ Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
  - A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem
  - Talajok védelme és fenntartható használata
  - Vizeink védelme és fenntartható használata
  - Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás
  - Környezeti kármentesítés

- ❖ Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.
  - Erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása
  - A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése
  - Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása
  - Hulladékgazdálkodás
  - Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira
  - Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
  - Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai
  - Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai
  - Közlekedés és környezet
  - Turizmus - ökoturizmus

Horizontális célja:

- ❖ A társadalom környezettudatosságának erősítése.

8. táblázat: Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	+	Nógrád megye területrendezési terve teljes mértékben támogatja a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljainak elérését.
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	+	
Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése	+	

NEMZETI FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS KERETSTRATÉGIA 2012-2024

Az Országgyűlés a 2012-2024-es időszakra elfogadta a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III. 28.) OGY határozatot, amely kimondja:

„A fenntartható fejlődés az ember boldog és értelmes életvitelének előmozdítását és a közjó kiteljesedését célozza úgy, hogy az emberi tevékenységek a Föld környezeti eltartóképessége szabta határokon belül maradnak, és a gyarapítható, fejleszthető emberi, társadalmi és gazdasági erőforrások terén gondoskodunk ezek megfelelő mennyiségi és minőségi állapotának fenntartásáról, bővítéséről, illetve javításáról.”

A dokumentum számba veszi a humán, társadalmi, gazdasági és természeti erőforrások állapotát, és alternatívákat javasol azok megőrzése, illetve fejlesztése érdekében.

Az NFFK átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia célrendszere:

❖ Humán tőke

- C1.1 A párkapcsolatokhoz és a családhoz kapcsolódó értékek támogatása (nevelés, intézmények)
- C1.2 Versenyképes munkabérek biztosítása a kritikus elvándorlással rendelkező szakmákban
- C1.3 A népesség-fogyás lelassítása
- C1.4 Bevándorlási politika kialakítása
- C1.5 Az idős emberek társadalmi együttműködésben való szerepe lehetőségének biztosítása
- C1.6 Minőségi oktatás
- C1.7 Az oktatásban töltött idő növelése
- C1.8 Az oktatási rendszer szelektivitásának csökkentés
- C1.9 A tudás jobb hasznosítása a társadalomban és a gazdaságba
- C1.10 A fenntarthatóság értékeinek és gyakorlatának megjelenése az élethosszig tartó tanulás teljes folyamatában
- C1.11 Egészségtudatos magatartásminták kialakítása
- C1.12 A krónikus nem fertőző megbetegedések számának csökkentése
- C1.13 Halandóság csökkentésében a közép-európai régiós átlaghoz való felzárkózás
- C1.14 Szolidáris társadalom

❖ Társadalmi tőke

- C2.1 Társadalmi szerkezet átrendeződése
- C2.2 Jó példák megjelenítése a közvélemény előtt
- C2.3 A fenntarthatóság szempontjából előnyös magatartásmintákat követő szervezetek (civil, szakmai, egyházi) támogatása
- C2.4 A bizalom infrastruktúrájának erősítése
- C2.5 A munkakörülményekkel való elégedettség, örömező növelése
- C2.6 A múlt örökségének ápolása, az identitás megerősítése

❖ Természeti tőke

- C3.1 Természeti erőforrás felhasználási korlátok érvényesítése
- C3.2 Termelési technológiai korlátok vagy termék szabványok érvényesítése
- C3.3 A természeti erőforrások használatának megfelelő beárazása
- C3.4 Környezetkímélő technológiák és földhasználati módok támogatása
- C3.5 A biodiverzitás, a talaj termőképessége, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások degradációjának megakadályozása
- C3.6 Az embert érő környezeti terhelés csökkentése

❖ Gazdasági tőke

- C4.1 A lokalizáció és a nemzetközi együttműködés egyensúlya: Vállalkozásoknak kedvező környezet kialakítása – párhuzamosan a külföldi befektetőknek adott különös kedvezmények leépítése
- C4.2 A helyi gazdasági kapcsolatok (pl. város és vidéke) erősítése

- C4.3 A bizalom infrastruktúrájának megerősítése a gazdaságban
- C4.4 A vállalkozásra nehezedő terhek csökkentése
- C4.5 Az innovációs ráfordítások növelése C4.6 A foglalkoztatottság növelése
- C4.7 Prudens költségvetési gazdálkodás megteremtése
- C4.8 A korosztályos egyensúly fokozatos visszaállítása

9. táblázat: Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Humán tőke	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik konkrétan az adott témával.
Társadalmi tőke	+	Az épített örökség megőrzésével támogatja.
Természeti tőke	+	Nógrád megye területrendezési terve részletesen foglalkozik a természeti tőke megőrzésével és annak fenntarthatóságával.
Gazdasági tőke	+	A térbeli szerkezet meghatározásával támogatja.

NEMZETI TÁJSTRATÉGIA 2017-2026

A Kormány 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozatával elfogadta hazánk első, 2017-2026 időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiáját. A Tájstratégia az Európai Táj Egyezmény szellemiségét idézi, így a védelem-kezelés-tervezés hármasszisztemét alkalmazva határozza meg céljait. A degradált tájak éppúgy a stratégia tárgyát képezik, mint a védelem alatt álló kiemelt értékkel rendelkező, vagy a védelem alatt nem álló tájak.

A Nemzeti Tájstratégia átfogó célja a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat. A stratégia az átfogó célkitűzés elérése érdekében három kiemelt célt fogalmaz meg: táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása, élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás, a tájidentitás növelése.

Célrendszer:

- ❖ Átfogó cél
  - Táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat.
- ❖ Horizontális elvek
  - A) Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
  - B) Bölcs és takarékos területhasználat
  - C) Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás
- ❖ Stratégiai célok, alcélok
  - I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
    - I.1. alcél: Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása
    - I.2. alcél: A tájhasználat változásának nyomon követése
    - I.3. alcél: A táji adottságokon alapuló tájhasznosítás integrálása a döntési mechanizmusokba

- I.4. alcél: Komplex tájszemlélet integrálása a kutatásokba
- II. Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás
  - II.1. alcél: Kompakt, klímabarát, értékőrző települések
  - II.2. alcél: Tájba illesztett infrastruktúrák
  - II.3. alcél: Táj adottságokon alapuló termelési funkciók
  - II.4. alcél: Táj adottságokon alapuló rekreációs funkciók
  - II.5. alcél: Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók
- III. A tájidentitás növelése
  - III.1. alcél: Fogékonyság, társadalmi felelősségvállalás növelése
  - III.2. alcél: A társadalmi részvétel növelése
  - III.3. alcél: A tájjal kapcsolatos képzés, oktatás fejlesztése

10. táblázat: Nemzeti Tájstratégiához való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Táj adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása	+	Nógrád megye területrendezési terve teljes mértékben támogatja a Nemzeti Tájstratégiai céljainak elérését.
Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás	+	
A tájidentitás növelése	+	

NEMZETI ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI STRATÉGIA 2017-2030

Az Országgyűlés 29/2008. (III. 20.) OGY határozattal fogadta el a 2008-2025. közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáját. A dokumentum felülvizsgálat alatt áll, és második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia címmel az Országgyűlés elfogadására vár. A felülvizsgálati anyag magában foglalja az éghajlatváltozás várható hatásainak, következményeinek, valamint az ökoszisztémák és az ágazatok éghajlati sérülékenységének értékelését, az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2050-ig tartó csökkentésére vonatkozó célokat és cselekvési irányokat tartalmazó Hazai Dekarbonizációs Útitervet, a Nemzeti Alkalmazkodási Stratégiát, valamint a „Partnerség az éghajlatért” Szemléletformáló Tervet. A Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia fő célja az éghajlatváltozással és a klímabiztonsággal összefüggő kockázatok megelőzése, a károk mérséklése, valamint az éghajlatváltozásra való felkészülést és alkalmazkodást szolgáló szemléletformálás célrendszerének bemutatása. A Szemléletformáló Terv a közigazgatás, a média, az oktatás, az egyházak szemléletformálásban betöltött szerepét mutatja be, a hálózatépítés fontosságára utal.

A második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, a Hazai Dekarbonizációs Útiterv és a Nemzeti Alkalmazkodási stratégia egyesített célrendszere

- ❖ Átfogó célok
  - I. Fennmaradás és tartamos fejlődés egy változó világban
  - II. Adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése
- ❖ Specifikus célok, beavatkozási területek

- 1. Dekarbonizáció
    - 1.1. Fosszilis energiahordozók kiváltása
    - 1.2. Energiahatékonyság növelése
    - 1.3. Természeti erőforrások igényeinek mérséklése
    - 1.4. Zöldgazdaság-fejlesztés
    - 1.5. Erdősítés, CCS
    - 1.6. Kutatás, fejlesztés, innováció
  - 2. Éghajlati sérülékenység vizsgálata
    - 2.1. NATÉR kidolgozása, fenntartása
    - 2.2. Éghajlatvált. alap- és alkalmazott kutatások
    - 2.3. Sérülékenységi módszertan, mutatók
  - 3. Alkalmazkodás és felkészülés
    - 3.1. Természeti erőforrások megóvása
    - 3.2. Sérülékeny térségek alkalmazkodása
    - 3.3. Sérülékeny ágazatok alkalmazkodása
    - 3.4. Nemzetstratégiai területek alkalmazkodása
    - 3.5. Társadalom alkalmazkodása
    - 3.6. Kutatás, fejlesztés, innováció
  - 4. Éghajlati partnerség
    - 4.1. Horizontális integráció az államigazgatásban
    - 4.2. Partnerség a médiával
    - 4.3. Szemléletformálás az oktatásban
    - 4.4. Társadalmi kampányok a klímatudatosságért
    - 4.5. Hálózat-építés az érdekeltekkel
- ❖ Küldetések
- HDÚ küldetés
  - NÉS küldetés
  - NAS küldetés

11. táblázat: Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Dekarbonizáció	+	Nógrád megye területrendezési terve az erőforrások fenntartható használatával, erdőteltetéssel, racionális területhasználattal támogatja a cél elérését.
Éghajlati sérülékenységi vizsgálata	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik konkrétan az adott témával.
Alkalmazkodás és felkészülés	+	Nógrád megye területrendezési terve támogatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az arra való felkészülést.
Éghajlati partnerség	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik konkrétan az adott témával.

A Nemzeti Vízstratégia a Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozattal került elfogadásra.

A Nemzeti Vízstratégia bemutatja azt a víziót, amit Magyarországnak hosszú távon el kell érnie. Feladata a vizek kezelésével, használatával kapcsolatos célkitűzések és eszközök meghatározása, a feladatok megoldásához szükséges intézkedések megvalósítási feltételeinek megteremtése, az öntözéses gazdálkodás lehetőségeinek és kereteinek kialakítása, az aszály káros hatásainak megelőzése és mérséklése. Javaslatokat tartalmaz az állami és önkormányzati, valamint a kormányzaton belüli feladatellátás módosítására, a finanszírozás feltételeinek javítására, a szervezeti rendszer célirányos átalakítására. A vízstratégia foglalkozik a tervezés, a kutatás és a képzés feladataival.

Vízgazdálkodási jövőkép, a stratégia hosszú és közép távú céljai:

- ❖ 1. Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében
  - Működőképes, fenntartható vízvisszatartási rendszer kialakítása
  - A települési csapadékvíz-gazdálkodás rendszerének kialakítása
  - A vízpótlási és vízelvezetési infrastruktúra ki és átalakítása
  - A VTT tározók rendszeres, vagy bizonyos alkalmas részeken állandóan tározásra legyenek használva.
- ❖ 2. Kockázat megelőző ár- és belvízvédelem
  - Az ÁKK-nak megfelelő tervezési, fejlesztési és védekezési rendszer kialakítása, a MÁSZ folyamatos újra értékelése
  - A legveszélyeztetettebb, legnagyobb kockázatú öblözeteknél a veszélyeztetés csökkentése
  - A külföldi vízgyűjtőkön történő fejlesztések, változások következményeinek, hatásainak kezelése
- ❖ 3. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig
  - A szennyvízkibocsátás és elhelyezés ne rontsa sem a felszíni, sem a felszín alatti víztestek előírás szerinti állapotát, a veszélyes anyagok vizekbe kerülésének korlátozása
  - A diffúz szennyezések csökkentése
  - Termálvíz, egyéb FAV készletek hasznosítása csak az utánpótlódási képesség mértékéig történjék
  - A szennyezőanyagok terhelése ne lépje túl az asszimilációs képességet
  - Az állapotok változását jól követő, felhasználóbarát információs rendszer léte
- ❖ 4. Minőségi víz- és víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása, elviselhető fogyasztói teherviselés mellett
  - Minden lakos számára megoldott az egészséges ivóvízhez jutás
  - A műszakilag indokolt esetekben az ivóvízellátó vezetékek cseréje és finanszírozásának megoldása a költségvetés terhére 2020-ig és azt követően.
  - Kialakulnak az egészséges szolgáltató rendszeri méretek és gazdálkodás
  - Ivóvízbázisok biztonságba helyezése megtörténik

- A Szennyvíz Programban nem szereplő egyedi, decentralizált szennyvíztisztítással érintett települési kör legalább 10 %-án megvalósul szennyvizek megfelelő kezelése
- A csapadékvíz - gazdálkodás létesítményei önkormányzati feladat ellátási kötelezettségnek számítanak
- ❖ 5. A társadalom és a víz viszonyának javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)
  - A tájékoztatásnak az eddigieknél hatékonyabb formáit kell kialakítani, javítva az információhoz jutás lehetőségeit
  - A vízkészletek megőrzése fontosságának jobb megértetése társadalommal és a döntéshozókkal
  - A döntéshozatal a szakmai elemzések és vélemények figyelembevételével, megalapozásával történik
- ❖ 6. A tervezés és irányítás megújítása
  - Integrált vízgazdálkodási, és ennek megfelelő intézményi és tervezési rendszer létrehozása, kiemelten a területfejlesztési tervezéssel való összhang biztosításával
  - A vízkincs, mint állami vagyon egységes kezelésének megoldása
- ❖ 7. A vízgazdálkodás gazdasági szabályozórendszerének a megújítása
  - A felügyeleti és igazgatási funkciók megerősödnek
  - A vízügyi irányítás naprakész információkkal rendelkezik a vízháztartási, vízkészlet-gazdálkodási, vízminőségi, területhasználati folyamatokról
  - A területhasználat racionalizálásban érdekelték a gazdák, ezáltal a diffúz szennyezés is lényegesen mérséklődik
  - A fejlesztések fenntartásának és üzemeltetésének fedezete biztosított
  - A védekezési források rendezetten a jogszabályok betartása mellett időben állnak rendelkezésre
  - Megtartó erejű foglalkoztatáspolitiká

12. táblázat: Nemzeti Vízstratégiához való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében	+	A terv a tározási lehetőségek mérlegelésével, a tározóknak a védett területek figyelembevételével való megépítésével járul hozzá a cél eléréséhez.
Kockázat megelőző ár- és belvízvédelem	+	Nógrád megye területrendezési terve teljes mértékben hozzájárul a cél eléréséhez.
A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig	+	A terv az EU Víz Keretirányelveihez illeszkedve járul hozzá.
Minőségi víz- és víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása, elviselhető fogyasztói teherviselés mellett	+	Nógrád megye területrendezési terve a műszaki infrastruktúra hálózatra vonatkozó ajánlásokon keresztül támogatja.
A társadalom és a víz viszonyának javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
A tervezés és irányítás megújítása	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
A vízgazdálkodás gazdasági szabályozórendszerének a megújítása	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.

NEMZETI ERDŐSTRATÉGIA 2016-2030

A Nemzeti Erdőstratégia a 2016–2030 közötti időszakra szóló Nemzeti Erdőstratégiáról szóló 1537/2016. (X. 13.) Korm. határozattal került elfogadásra.

A hatályos jogszabályi környezet alapján a Nemzeti Erdőstratégia hosszútávú koncepciónak minősül, amely az aktuális kihívások mentén bemutatja az ágazat szakpolitikai területén elérendő célokat, egyúttal a konkrét problémákra megoldási lehetőségeket vázol fel.

A stratégiai tervezés az alábbi fő célterületek mentén került kialakításra:

- ❖ 1. Erdők szerepe a vidékfejlesztésben
- ❖ 2. Az állami erdőgazdálkodás fejlesztése
- ❖ 3. A magán-erdőgazdálkodás fejlesztése
- ❖ 4. Természetvédelem az erdőkben
- ❖ 5. Korszerű erdővédelem
- ❖ 6. Fenntartható vadgazdálkodás
- ❖ 7. Racionális erdőhasználat
- ❖ 8. Erdészeti szakigazgatás
- ❖ 9. Kutatás, oktatás
- ❖ 10. Hatékony kommunikáció

13. táblázat: Nemzeti Erdőstratégiához való illeszkedés

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Erdők szerepe a vidékfejlesztésben	+	A közjóléti erdők telepítésének ösztönzésével, a természetes- és természetközeli állapotú erdők fenntartásával szolgálja a terv.
Az állami erdőgazdálkodás fejlesztése	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
A magán-erdőgazdálkodás fejlesztése	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
Természetvédelem az erdőkben	+	A védelmi rendeltetésű, védett területen lévő erdők révén szolgálja a terv.
Korszerű erdővédelem	+	Az elsődleges rendeltetésen túl egyéb védelmi szempontok figyelembevételével támogatja a terv.
Fenntartható vadgazdálkodás	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
Racionális erdőhasználat	+	A táji, természeti adottságok figyelembevételével, a megfelelő területfelhasználási egységbe sorolással támogatja a terv.

Cél	Illeszkedés	Nógrád megye területrendezési tervével való kapcsolat
Erdészeti szakigazgatás	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
Kutatás, oktatás	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.
Hatékony kommunikáció	o	Nógrád megye területrendezési terve nem foglalkozik az adott témával.

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSÁVAL VÁRTHATÓ KÖRNYEZETI HATÁSOK, KÖVETKEZMÉNYEK FELTÁRÁSA

A fejezetben a tervmódosítás környezeti hatásait vizsgáljuk a környezeti elemekre, a környezeti elemek rendszereire, a Natura 2000 területek állapotára, az érintett emberek egészségügyi, társadalmi és gazdasági helyzetére, valamint a kulturális örökségre. Később a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépését tekintjük át.

Jelen környezeti értékelés a területrendezési terv módosításához készül. A módosítások közül az alábbi áttekintés során kiválasztott, környezeti szempontból vizsgálat alá tartozónak tekintett elemeket vizsgálja. A kiválasztott elemek közé a negatív hatásokat is kiváltó változások kerültek be. Természetesen a pozitív módosulások is bekerülnek az összefoglalóba, ám ezek elemzésétől eltekintünk. Tudjuk, hogy valamennyi módosulás – mint a nagy egész rendszer része – hatást fejt ki az összes többi elemre, ám mégis súlyoztunk, és az általunk jelentősnek ítélt kedvezőtlen elemeket is magukban hordozó változásokat kívánjuk áttekinteni.

3.1. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK, OKOK FELTÁRÁSA

Az alábbi táblázatban kigyűjtöttük a tervmódosítás jelentős hatásait, melyeket tovább vizsgáltunk aszerint, környezeti szempontból jelentősnek minősülnek-e. A környezeti szempontból jelentősnek minősülő módosítások (félkövérrel kiemelve) esetében van szükség környezeti vizsgálat elvégzésére.

14. táblázat: Környezeti szempontból jelentős hatással bíró változások

Módosítás sorszáma	Változtatás	Vizsgálat szükségessége
C1.	Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	Szükséges. Az erdőterületek növekedése a Nemzeti erdőstratégiában is megfogalmazott országos cél.
C2.	<u>Mezőgazdasági térség területének növelése</u>	Nem szükséges. A mezőgazdasági térség növekedése a települési térség növekedésével szemben kedvező folyamatnak tekinthető.
C3.	<u>Vízgazdálkodási térség területének növekedése.</u>	Nem szükséges. A növekményként azonosítható területek meglévő vízfolyásokat, állóvizeket és a hozzájuk kapcsolódó területeket jelölnék. A kijelölés adatszolgáltatás alapján történt.
C4.	<u>Települési térség területének növekedése.</u>	Nem szükséges. A változás a korábbi terv pontosításából, az alaptérképhez való igazításból illetve a besorolási kötelezettségből ered. A tényleges hatás elhanyagolható.
C5.	<u>Sajátos területfelhasználású térség területének kijelölése.</u>	Nem szükséges. A kijelölés meglévő elemek szerint történt.
C6.	<u>Vegyes területfelhasználású térség törlése.</u>	Nem szükséges. A megszüntetés a mezőgazdasági térségbe történő beolvadás következménye

Módosítás sorszáma	Változtatás	Vizsgálat szükségessége
C7.	M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása	Szükséges. A nyomvonal újonnan érint településeket. Új közlekedési infrastruktúra kiépítése környezeti szempontból jelentős beavatkozásnak minősül.
C8.	M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése	Szükséges. 21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút (R21) fejlesztése zajlik. A nyomvonal újonnan érint településeket. Új közlekedési infrastruktúra kiépítése környezeti szempontból jelentős beavatkozásnak minősül.
C9.	<u>23 sz. főút</u> Bányaterenyénél lévő kis bekötő szakasz törlése	Nem szükséges. A nyomvonal törlésével megszűnik a környezetterhelés lehetősége.
C10.	<u>21 sz. főút</u> Somoskőújfalut és Salgótarját elkerülő szakasz nyomvonalának törlése, visszaminősítése	Nem szükséges. A nyomvonal törlésével megszűnik a környezetterhelés lehetősége.
C11.	<u>22 sz. főút</u> Balassagyarmatot és Szécsényt elkerülő tervezet szakaszának módosítása	Nem szükséges. Ökológiai hálózat védelme szempontjából kedvezőbb.
C12.	<u>22 sz. főút</u> Nógrádszakál nyomvonalváltozás határátkelési ponthoz kötődően	Nem szükséges. Ökológiai hálózat szempontjából semleges.
C13.	<u>211 sz. főút</u> nyomvonalának jelölése	Nem szükséges. Meglévő állapot jelölése, így környezeti hatása nincs.
C14.	Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása	Szükséges. A nyomvonal újonnan érinti Vanyarc települést. Új közlekedési infrastruktúra kiépítése környezeti szempontból jelentős beavatkozásnak minősül.
C15.	„Aszód – Balassagyarmat – Ipolytarnóc – (Szlovákia)” elnevezésű vasútvonal egyéb országos törzshálózati vasútvonalból visszaminősítés vasúti mellékvonallá	Nem szükséges. Valós állapothoz való igazodás.
C16.	„Nógrádszakál – (Szlovákia)” elnevezésű <u>74 vasútvonal</u> vasúti mellékvonalból országos törzshálózati vasútvonallá minősítése	Nem szükséges. Valós állapothoz való igazodás.
C17.	„Drégelypalánk – (Szlovákia)” vasútvonal tervezett elemek közé sorolása	Nem szükséges. Valós állapothoz való igazodás (tervezett elem bevezetése).
C18.	Meglévő térségi repülőterek helyének pontosítása, illetve feltüntetése	Nem szükséges. Valós állapothoz való igazodás.
C19.	<u>2. A jelű kerékpárút országos kerékpárúttá</u> történő átminősítés és nyomvonal korrekció Hont és Balassagyarmat között	Nem szükséges. Az átminősítés környezetre gyakorolt hatása csekély.
C20.	<u>Országos kerékpárúttá</u> történő átminősítése és részbeni nyomvonal korrekció (Ipolyvece-Dejtár) a 2. A jelű Szécsény és Zabar közötti tervezett kerékpárútnak	Nem szükséges. A nyomvonal újonnan érint településeket. Új közlekedési infrastruktúra kiépítése szükséges, de környezeti szempontból kedvezőbb nyomvonal kijelölésére kerül sor ökológiai hálózat területén.
C21.	<u>Országos kerékpárúttá</u> történő átminősítése a 2B jelölésű Litke – Ipolytarnóc – (Szlovákia) kerékpárútnak	Nem szükséges. Az átminősítés környezetre gyakorolt hatása csekély.
C22.	<u>Országos kerékpárúttá</u> történő részbeni átminősítése a 2C jelölésű „Nagybárcány – Márkháza – Nagykeresztúr – Salgótarján –	Nem szükséges. Az átminősítés környezetre gyakorolt hatása csekély.

Módosítás sorszám	Változtatás	Vizsgálat szükségessége
	Somoskőújfalú – (Szlovákia)“ elnevezésű kerékpárútnak	
C23.	<u>Országos kerékpárúttá</u> történő részbeni átminősítése és részbeni nyomvonal korrekciója a 2D jelű Somoskőújfalú – Salgótarján” elnevezésű kerékpárútnak	Nem szükséges. A nyomvonal újonnan érint településeket. Új közlekedési infrastruktúra kiépítésére nem kerül sor, hiszen meglévő út mentén halad, így környezeti szempontból jelentős beavatkozásnak nem minősül.
C24.	<u>Országos kerékpárúttá</u> történő részbeni átminősítése és részbeni nyomvonalkorrekciója a „Szécsény – Hollókő – Nagybárcány” elnevezésű kerékpárút	Nem szükséges. Az átminősítés és kismértékű nyomvonalkorrekció környezetre gyakorolt hatása csekély.
C25.	<u>Tervezett kiserőmű jelölése Szügy területén</u>	Szükséges. Kiserőmű kiépítése környezeti szempontból jelentős beavatkozásnak minősül. Napenergia hasznosítás.
C26.	<u>Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal csökkentés</u> Balassagyarmat, Patvarc és Mátraverebély	Nem szükséges. Meglévő állapot feltüntetése. Vízügyi kompetenciába tartozó módosítás..
C27.	<u>Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal növelése</u> Bátorlyerénye	Nem szükséges. Meglévő állapot feltüntetése.
C28.	<u>Ökológiai hálózat</u> területének változása	Nem szükséges. A változás adatszolgáltatás alapján kismértékű növekedést okoz. Nemzeti Park kompetenciájába tartozó kijelölés. Egyértelműen pozitív környezeti hatást eredményez.
C29.	<u>Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete</u> változása	Nem szükséges. A változás növekedést okoz, amely Egyértelműen pozitív környezeti hatást eredményez.
C30.	<u>Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete</u> jelölése (új övezet)	Nem szükséges. Az új övezet kijelölése adatszolgáltatás alapján történt
C31.	<u>Erdők övezetének</u> kijelölése (új övezet)	Nem szükséges. Az új övezet kijelölése adatszolgáltatás alapján történt
C32.	<u>Erdőtelepítésre javasolt terület övezetének</u> változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül.
C33.	<u>Tájképvédelmi terület övezetének</u> országos és térségi elemek összevonása és változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül.
C34.	<u>Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete</u> kijelölése Bánk településen	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül. Tényleges hatás a kijelölés következményeképp nem várható.
C35.	Vízminőség-védelmi terület övezetének változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül.
C36.	<u>Nagyvízi meder övezet</u> területének változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás kismértékben eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül.
C37.	<u>Honvédelmi és katonai célú terület övezete</u> jelölése (új övezet)	Nem szükséges. . Az új övezet kijelölése adatszolgáltatás alapján történt
C38.	<u>Ásványi nyersanyagvagyon- övezete</u> változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül. Bányafelügyeleti kompetencia

Módosítás sorszáma	Változtatás	Vizsgálat szükségessége
C39.	<u>Földtani veszélyforrás terület övezete</u> változása	Nem szükséges. Az adatszolgáltatás eltért a hatályos állapottól, általánosságban csökken, az új adatok feltüntetése hibajavításnak minősül.
C40.	<u>Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete</u> kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	Szükséges. Koncentrált gazdasági fejlesztés, amelynek környezeti hatása jelentős.
C41.	<u>Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet</u> kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	Nem szükséges. Nem releváns környezeti hatások szempontjából.
C42.	<u>Együtt tervezhető térségi övezet</u> kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	Nem szükséges. Nem releváns környezeti hatások szempontjából.
C43.	<u>Zártkerti övezet</u> kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	Nem szükséges. Zártkertek lakóterületté történő átépülése elkerülhetővé válik, amely környezeti hatások szempontjából kedvező hatást gyakorol.

Hat esetben, a C1., C7., C8., C14., C25. és C40. jelű változtatás esetén tartjuk szükségesnek a további elemzések elvégzését. E változtatások várható hatásainak komplex vizsgálata képezi jelen tanulmány tárgyát.

3.2. JÓL AZONOSÍTHATÓ KÖRNYEZETI IGÉNYBEVÉTEL VAGY TERHELÉS ESETÉN VIZSGÁLANDÓ HATÁSOK

A jól azonosítható környezeti igénybevételt az alábbiakra való tekintettel kell vizsgálni:

- ❖ a környezeti elemekre (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre),
- ❖ a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra,
- ❖ a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire, továbbá
- ❖ az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében – különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben – várhatóan fellépő változásokra.

A környezeti igénybevétellel járó módosításokról a következő általános megállapítások tehetők:

- ❖ A területrendezési terv módosításai nem jelentenek közvetlen környezeti igénybevételt, ugyanakkor új jogot keletkeztetnek környezeti igénybevételre.
- ❖ A környezeti értékelés során azt tudjuk vizsgálni, hogy a tervben szereplő elemek mire adnak lehetőséget, mit korlátoznak.

A jól azonosítható környezeti igénybevételeket, terheléseket a terv egyes módosítási pontjain keresztül vizsgáljuk meg. A terv legfőbb módosítási területeit a 3.1. fejezetben (A

terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása) lehet áttekinteni.

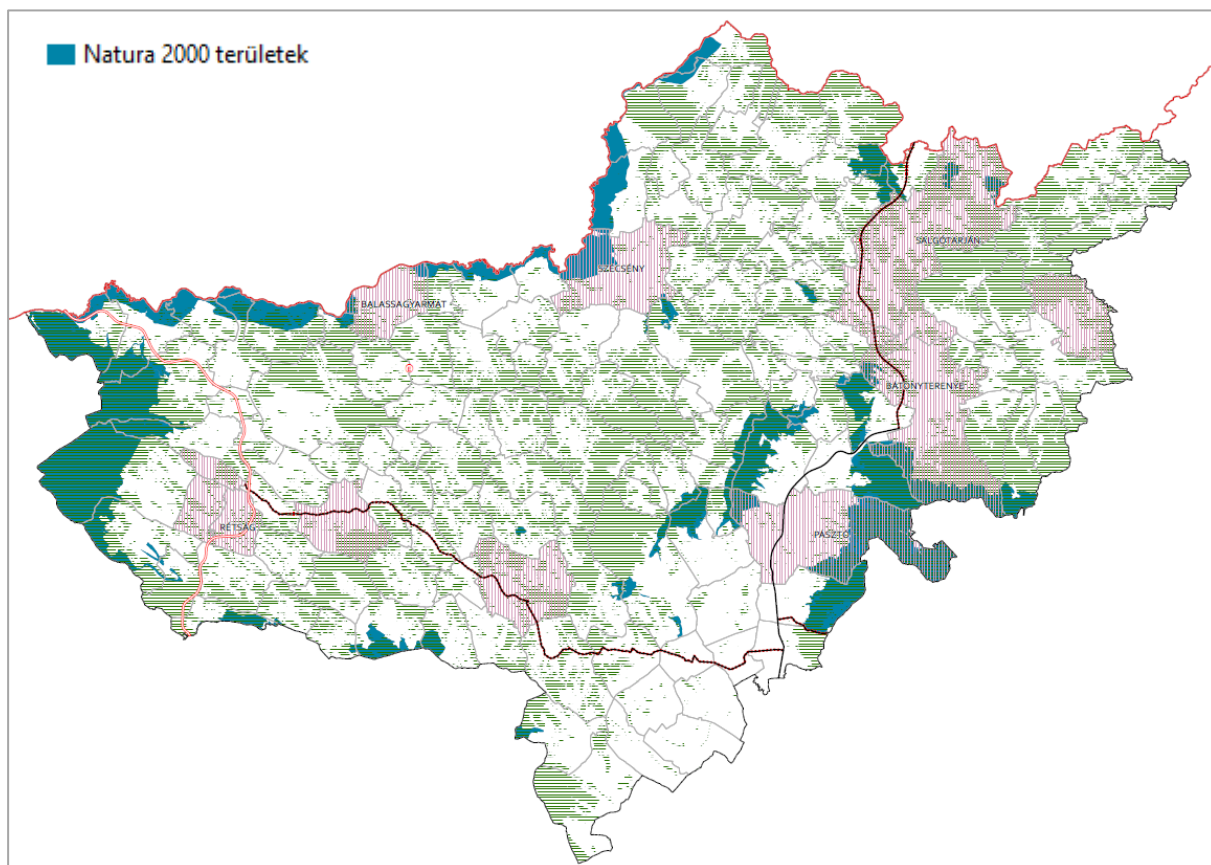
ÉRINTETTSÉGEK VIZSGÁLATA

Környezeti szempontból az alábbi területek vizsgálatát tartjuk fontosnak:

- ❖ Natura 2000 területek
- ❖ Védett természeti területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület)
- ❖ Országos ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület)
- ❖ Világörökségi és világörökségi várományos területek

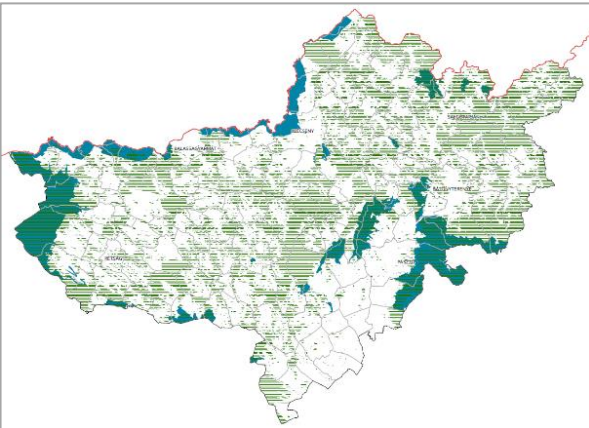

A fent felsorolt területek érintettségét vizsgáljuk a környezetre jelentős hatással bíró infrastrukturális változások (C7., C8., C14. és C25.), az erdőgazdálkodási térség (C1.) és a kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete (C4o.) esetében.

Natura 2000 területek

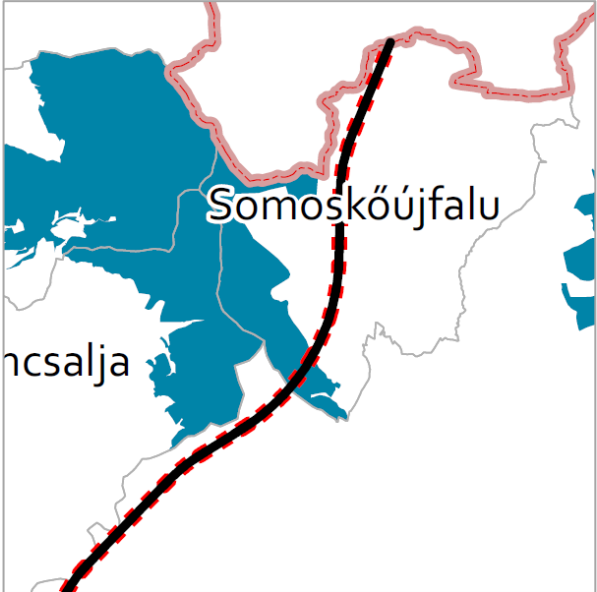
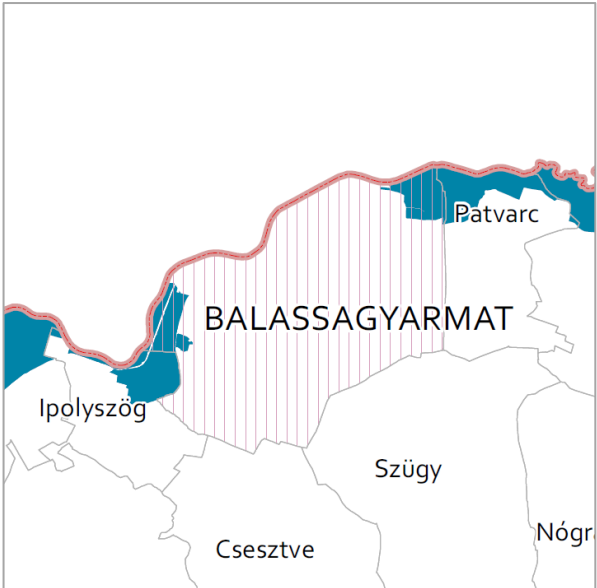

31. ábra: A tervmódosítás átfedése Natura 2000 területekkel

15. táblázat: A tervmódosítás Natura 2000 érintettsége

Módosítás	Natura 2000 érintettség
<p>C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése</p>	 <p>A módosítás Natura 2000 területet <u>érint</u>.</p> <p>> Az erdőgazdálkodási térség térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása</p>	 <p>A módosítás Natura 2000 területet <u>érint</u> (Hont és Drégelypalánk). Hont településen ~2300 m hosszan keresztezi a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Ipoly-völgy elnevezésű HUDI20026 SCI és HUDI10008 SPA területeket. Drégelypalánk településen ~10 m hosszan keresztezi a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Börzsöny elnevezésű HUDI20008 SCI területet.</p> <p>> Az M2 gyorsforgalmi út nyomvonala térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>

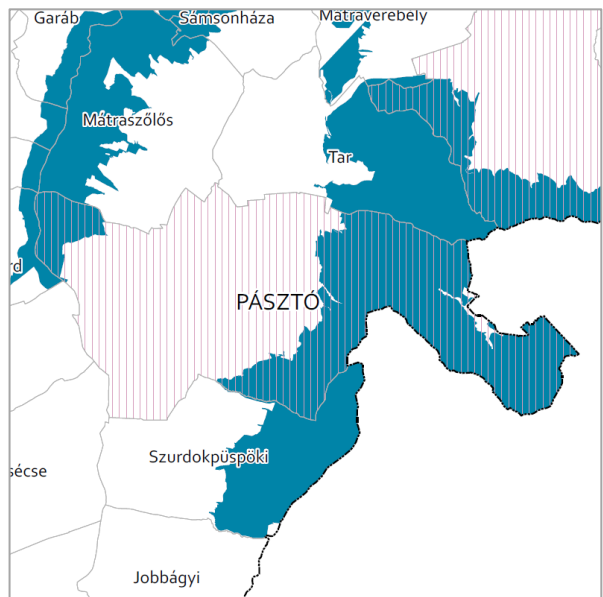

Módosítás	Natura 2000 érintettség
<p>C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése</p>	 <p>A módosítás Natura 2000 területet érint (Somoskőújfalu). A nyomvonal ~470 m hosszan keresztezi a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Karancs elnevezésű HUBN20063 SCI területet.</p> <p>> A R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút nyomvonala térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között</p>	<p>A módosítás Natura 2000 területet <u>nem érint</u>.</p>
<p>C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)</p>	<p>A módosítás Natura 2000 területet <u>nem érint</u>.</p>
<p>C40. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)</p>	<p>A módosítás Natura 2000 területet érint (Balassagyarmat, Bátorlyerénye, Pásztó, Salgótarján és Szécsény).</p>

Módosítás	Natura 2000 érintettség
	<p>Balassagyarmat területén érintett a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Ipoly-völgy elnevezésű HUD120026 SCI és HUD10008 SPA területek.</p> <p>Szécsény területén érintett a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Középső-Ipoly-völgy elnevezésű HUBN20062 SCI és Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Ipoly völgy elnevezésű HUD10008 SPA területek.</p> <p>Salgótarján területén érintett a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Salgó elnevezésű HUBN20064 SCI és Gortva-völgy elnevezésű HUBN20065 SCI területek.</p>

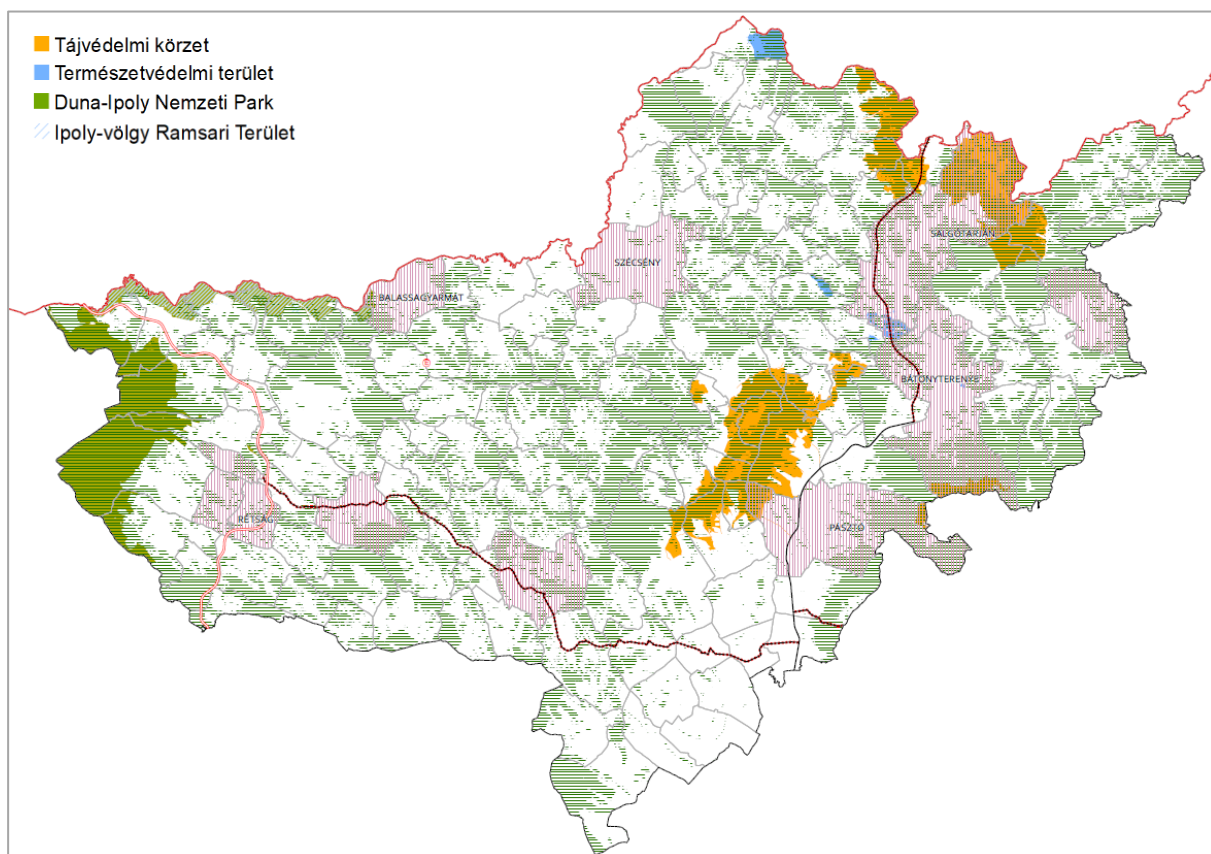
Módosítás**Natura 2000 érintettség**

Bátortereny területén érintett a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Szentkúti Meszes-tető elnevezésű HUBN20055 SCI és a Mátra elnevezésű HUBN10006 SPA területek.

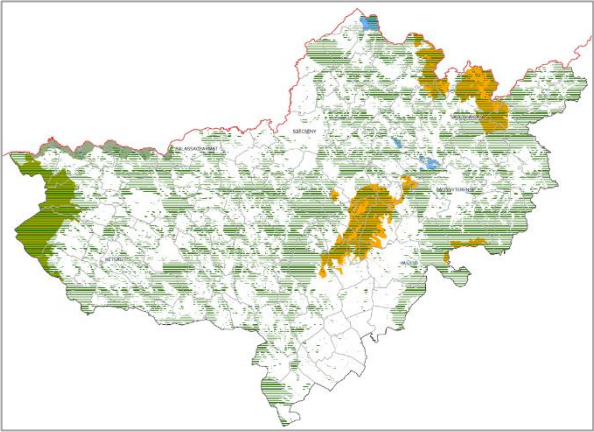
Pásztó területén érintett a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által nyilvántartott Nyugat-Mátra elnevezésű HUBN20051 SCI és a Mátra elnevezésű HUBN10006 SPA területek.

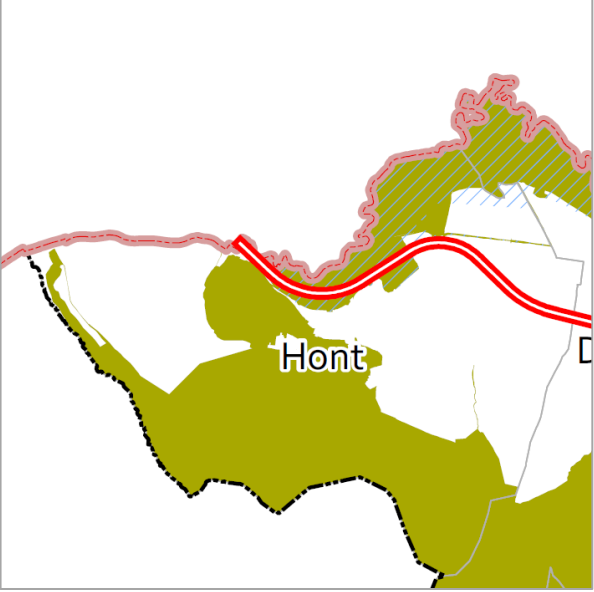

Védett természeti területek

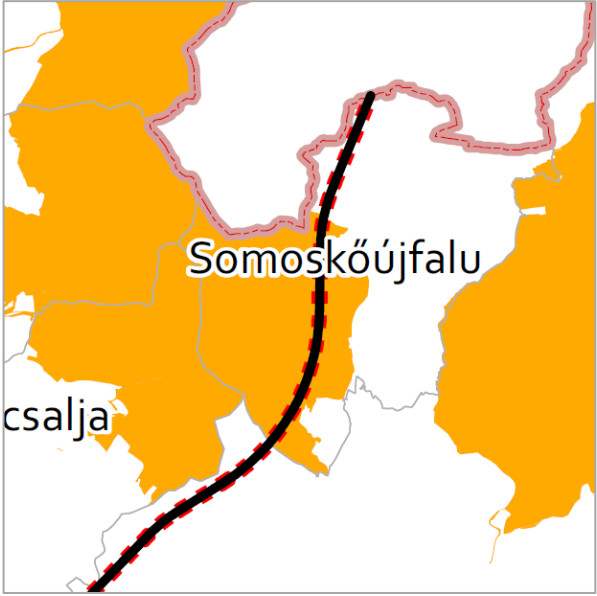
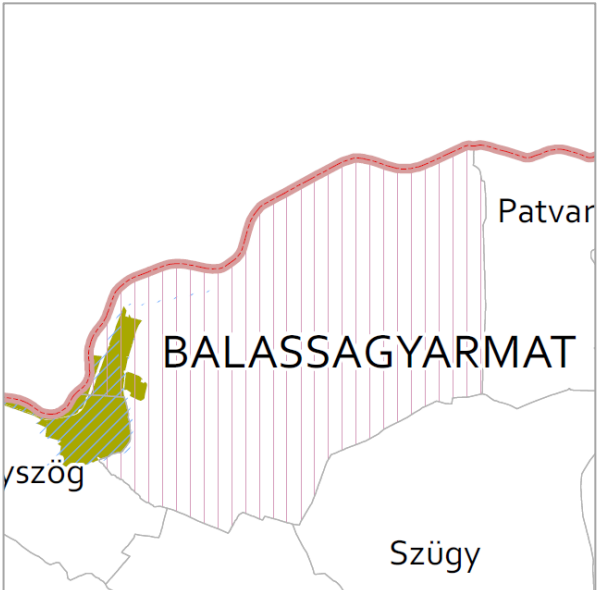

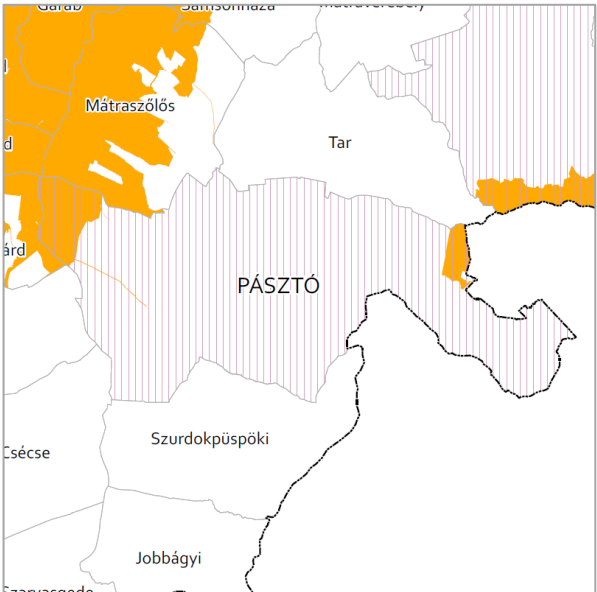
32. ábra: A termódosítás átfedése védett természeti területekkel

16. táblázat: A termódosítás védett természeti terület érintettsége

Módosítás	Védett természeti terület érintettség
C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	 <p>A módosítás védett természeti területeket <u>érint</u>.</p> <p>> Az erdőgazdálkodási térség térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>

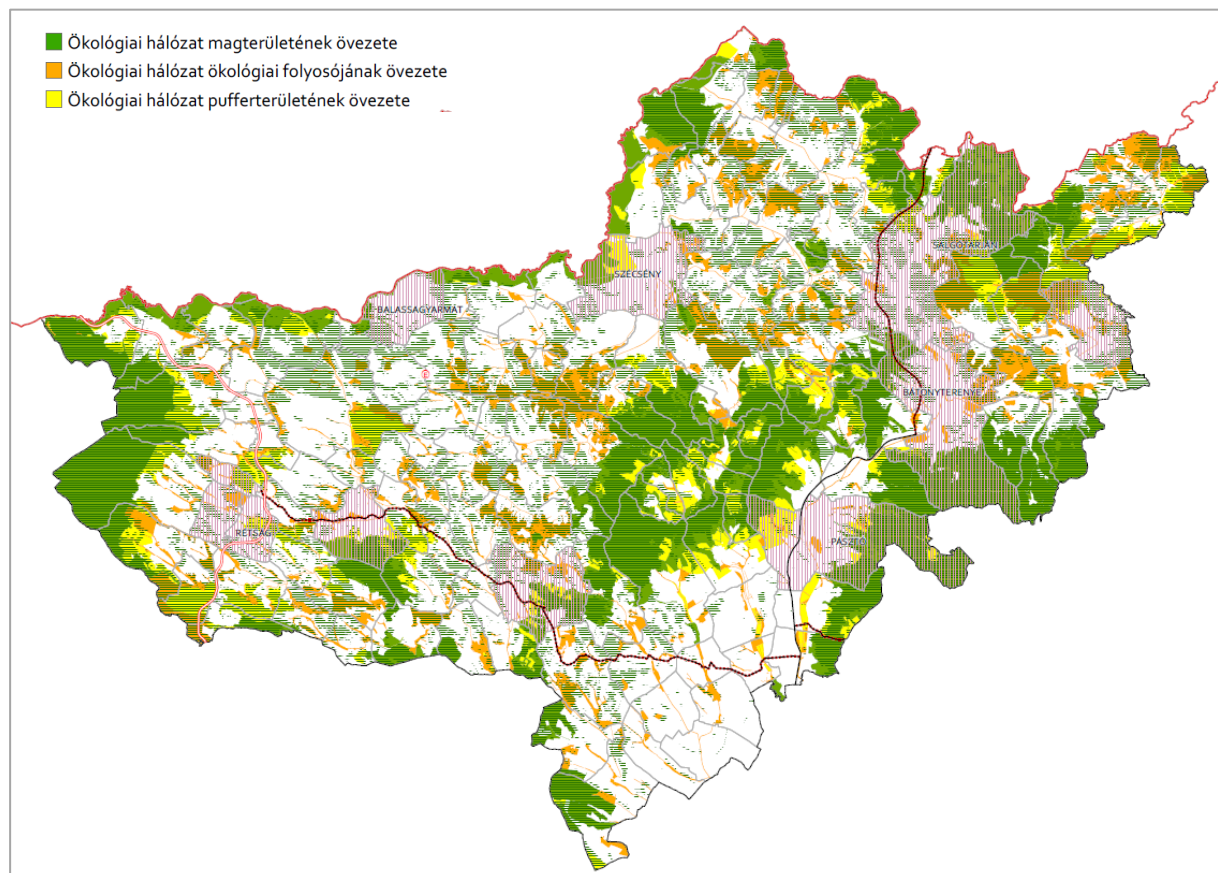
Módosítás	Védett természeti terület érintettség
<p>C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása (az egész megye területén)</p>	 <p>A módosítás védett természeti területet <u>érint</u>. A gyorsforgalmi út nyomvonala Hont település területén áthalad a Duna-Ipoly Nemzeti Park területén és az Ipoly-völgy Ramsari Területén.</p>
<p>C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése</p>	 <p>A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút nyomvonala Salgótarján déli részén és Bányterenyke területén <u>érinti</u> a Márkházpusztai fás legelő természetvédelmi területét.</p>

Módosítás	Védett természeti terület érintettség
	 <p>A nyomvonal Somoskőújfalu területén <u>érinti</u> a Karancs-Medves Tájvédelmi körzet területét.</p> <p>> A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között	A módosítás védett természeti területet <u>nem érint</u> .
C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)	A módosítás védett természeti területet <u>nem érint</u> .
C40. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	<p>A módosítás védett természeti területet <u>érint</u> (Balassagyarmat, Bátornyterenye, Pásztó és Salgótarján).</p>

Módosítás	Védett természeti terület érintettség
	<p>Balassagyarmat területén érintett a Duna-Ipoly Nemzeti Park területe és az Ipoly-völgy Ramsari terület, a település nyugati szélén.</p> <p>Bátönyterenye területén érintett a Mátrai Tájvédelmi körzet, illetve a Márkházapusztai fás legelő és a Maconkai-rét Természetvédelmi területe.</p> <p>Pásztó területén érintett a Kelet-Cserhát és a Mátrai Tájvédelmi körzet területe.</p>

Módosítás	Védett természeti terület érintettség
	 <p>Salgótarján területén érintett a Márkházapusztai fás legelő Természetvédelmi területe és a Karancs-Medves Tájvédelmi körzet területe.</p>

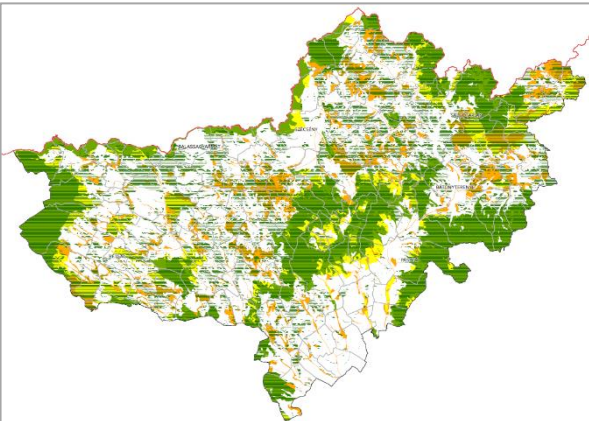
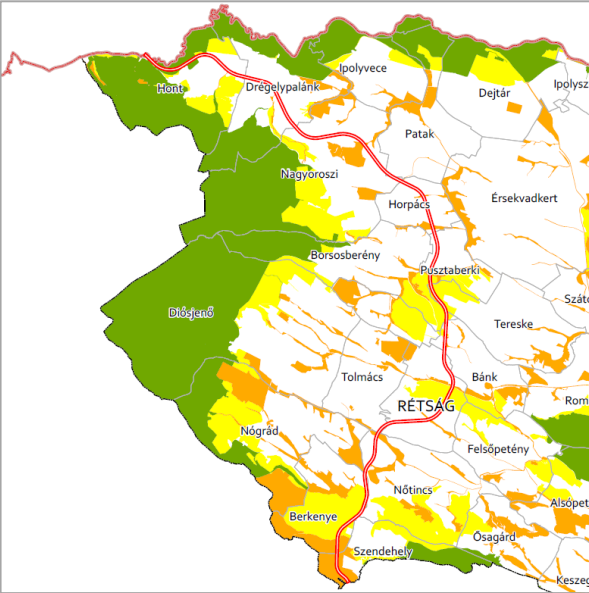
Országos Ökológiai Hálózat

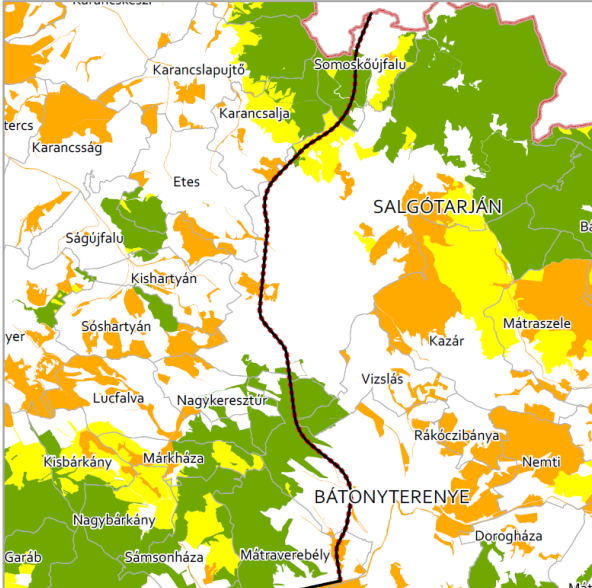
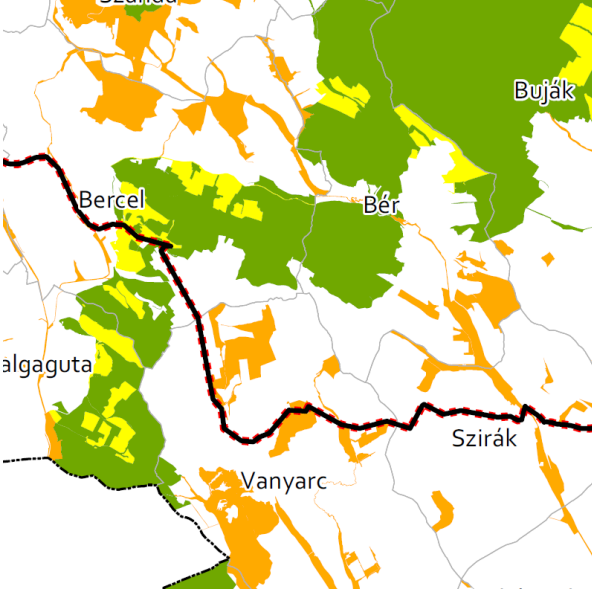

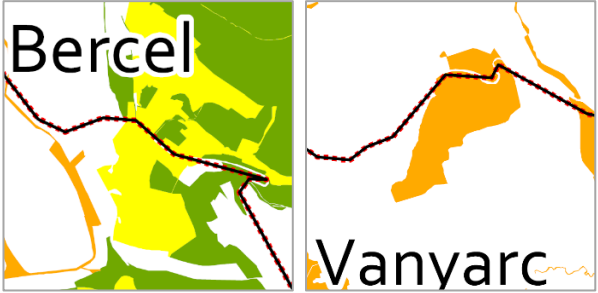
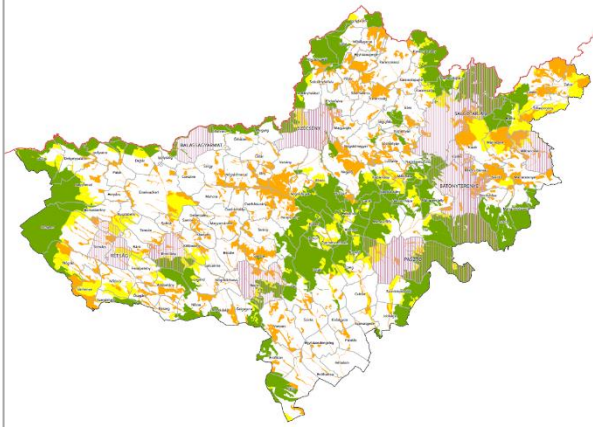
33. ábra: A termvmódosítás átfedése az Országos ökológiai hálózat elemeivel

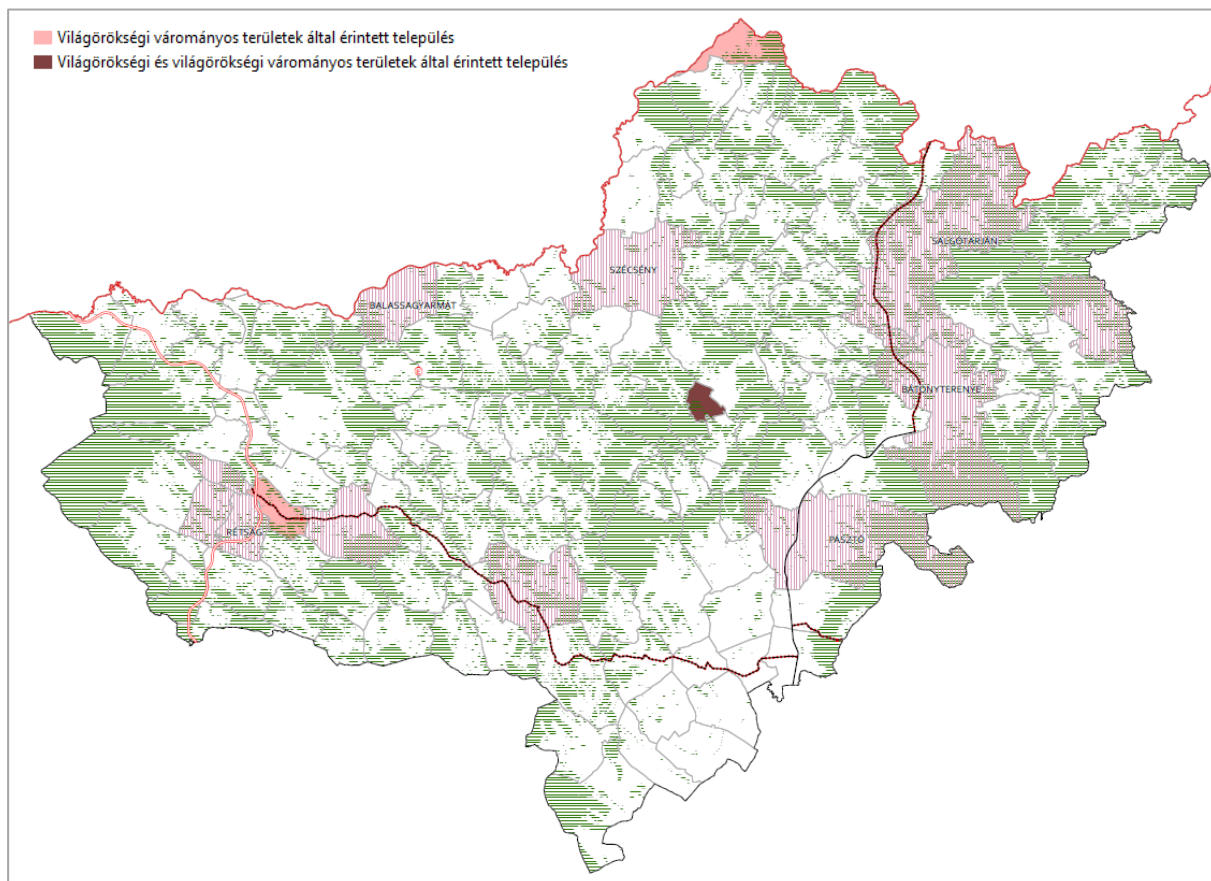
17. táblázat: A tervmódosítás Országos ökológiai hálózat érintettsége

Módosítás	Országos ökológiai hálózat érintettség
<p>C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése</p>	 <p>A módosítás országos ökológiai hálózat területét <u>érinti</u>.</p> <p>> Az erdőgazdálkodási térség térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása (az egész megye területén)</p>	 <p>A módosítás ökológiai hálózat minden elemét érint i kisebb nagyobb arányban.</p> <p>> A gyorsforgalmi út térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése</p>	<p>A 21. sz főút nyomvonalán kijelölt R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút szakasza nagyrészt már kialakított nyomvonal szélesítéséről szól, amelynek az amúgy is csekély mértékű ökológiai hálózat érintettségre elhanyagolható a hatása.</p> <p>Az új nyomvonalon kijelölt R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút szakasza <u>érinti</u> az ökológiai hálózat minden elemét az egész új nyomvonal mentén településenként kisebb nagyobb léptékben.</p>

Módosítás	Országos ökológiai hálózat érintettség
	 <p>Kiemelésre kerül a magterületi érintettség, ahol nagyobb összefüggő területet érint a Cserhát és a Karancs-Medves területéből.</p> <p>> A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között</p>	 <p>A módosítás az ökológiai hálózat mindhárom elemét érint. A következő képkivágatokból látható, hogy az érintettség a főút nyomvonalának pontatlan ábrázolásából adódik.</p>

Módosítás	Országos ökológiai hálózat érintettség
	
<p>C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)</p>	<p>A módosítás országos ökológiai hálózatot <u>nem érint</u>.</p>
<p>C40. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)</p>	 <p>A települési szinten kijelölt kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezet minden település esetében mutat ökológiai hálózat érintettséget, az egyes elemek tekintetében az érintettség mértéke változik.</p>

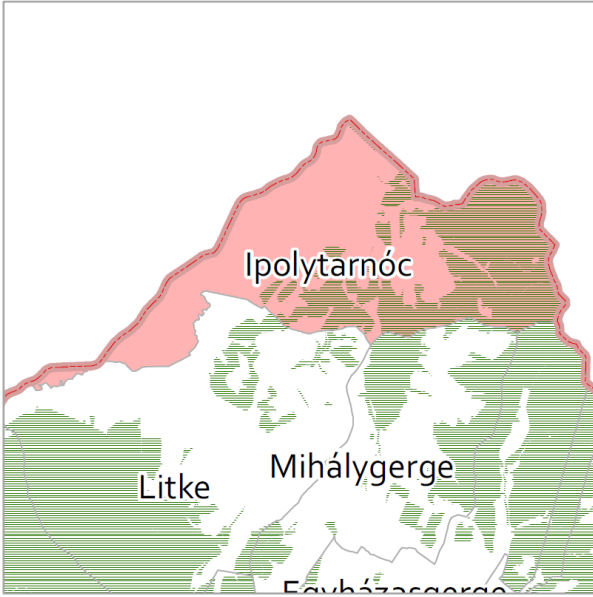

Világörökségi és világörökségi várományos területek

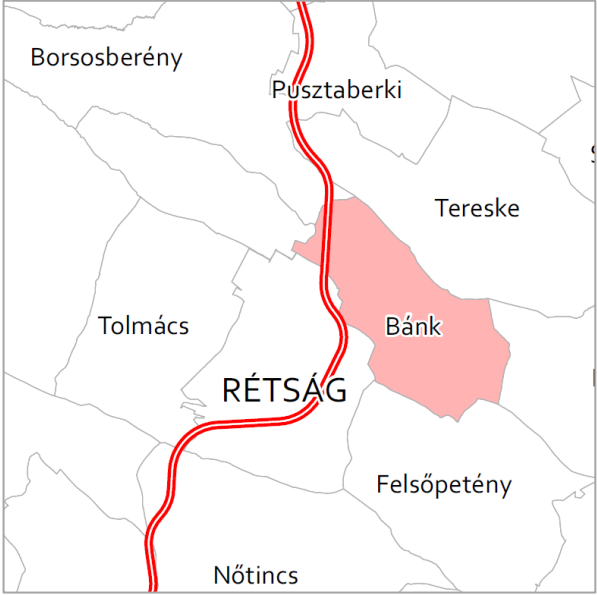

34. ábra: A termódosítás átfedése a világörökségi és a világörökségi várományos területekkel

18. táblázat: A termódosítás régészeti lelőhely érintettsége

Módosítás	Világörökségi és világörökségi várományos terület érintettség
C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	<p>Bánk:</p> <p>The detailed map shows the Bánk area with labels for TERESKE, BÁNK, RÉTSÁG, FELSŐPETÉNY, and RO. A red area indicates the proposed land use change, which overlaps with green hatched areas representing World Heritage potential sites.</p>

Módosítás	Világörökségi és világörökségi várományos terület érintettség
	<p data-bbox="788 241 927 277">Ipolytarnóc:</p> <p data-bbox="788 898 887 934">Hollókő:</p> <p data-bbox="788 1552 1390 1648">A módosítás világörökségi és világörökségi várományos területét mindhárom település tekintetében (Bánk, Ipolytarnóc és Hollókő) <u>érinti</u>.</p> <p data-bbox="788 1659 1390 1794">> Az erdőgazdálkodási térség térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>

Módosítás	Világörökségi és világörökségi várományos terület érintettség
<p>C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása (az egész megye területén)</p>	 <p>A gyorsforgalmi út nyomvonala világörökségi és világörökségi várományos területét <u>érinti</u> Bánk esetében.</p> <p>> A gyorsforgalmi út térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>
<p>C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése</p>	<p>A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút nyomvonala világörökségi és világörökségi várományos területét <u>nem érinti</u>.</p>
<p>C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között</p>	 <p>A főút nyomvonala világörökségi és világörökségi várományos területét <u>érinti</u> Bánk esetében.</p> <p>> A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút térségi szerkezeti terven való ábrázolásakor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, a hatások elemzését az országos terv már megtette.</p>

Módosítás	Világörökségi és világörökségi várományos terület érintettség
C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)	A módosítás világörökségi és világörökségi várományos területét <u>nem érinti</u> .
C40. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	A módosítás világörökségi és világörökségi várományos területét <u>nem érinti</u> .

HATÓTÉNYEZŐK ISMERTETÉSE

A hatótényező a vizsgált tevékenység része, amely a környezeti elemek, vagy rendszerek állapotváltozásának az okaként adható meg. A hatótényezők, mint a folyamatok elindítói valamilyen tevékenységből származó anyag- és energia-kibocsátások, illetve -elvonások. Időben lehetnek egyszeriek, ismétlődők, megszűnők, állandóak, míg intenzitásuk szerint gyengülő, erősödő, állandóak és változóak.

19. táblázat: Hatótényezők ismertetése

Módosítás megnevezése	Hatótényező	Várható hatások	Hatás jellege +/-/Ø
C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	- erdő területfelhasználásba sorolható területek arányának jelentős csökkenése	- valós használat szerinti besorolás megvalósulása - klímaváltozás erősödése - értékes gyepes élőhelyek megőrzésének lehetősége - értékes erdei élőhelyek elvesztésének lehetősége - vizek menti erdők megszűnésének lehetősége - tájlesztítikai potenciál csökkenése	Ø - + - -
C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása	- területfoglalás változása - légszennyező anyagok, füstgáz kibocsátás területi változása - zaj- és rezgés kibocsátás területi változása - tájképi megjelenés változása - használatból adódó igénybevétel változása	- termőföldek igénybevételének megszűnése, illetve újonnan történő igénybevétel - élőhelyek területének felszabadulása, illetve csökkenése és fragmentációja - hosszabb nyomvonalból adódó igénybevétel növekedés - levegőtisztaság romlás elmaradása, illetve romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés elmaradása, illetve növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés elmaradása, illetve növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának visszaállása, illetve csökkenése - talajszennyezés és –degradáció elmaradása, illetve megjelenése - talajvízszennyezés elmaradása, illetve megjelenése - hulladékkepződés növekedés elmaradása, illetve növekedése	+/- +/- - +/- +/- +/- +/- +/- +/- +/- +/-

Módosítás megnevezése	Hatótényező	Várható hatások	Hatás jellege +/-/Ø
C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése	- területfoglalás változása	- termőföldek igénybevételének megszűnése, illetve újonnan történő igénybevétele	+/-
	- légszennyező anyagok, füstgáz kibocsájtás területi változása	- élőhelyek területének felszabadulása, illetve csökkenése és fragmentációja, de kisebb mértékben	+/-
	- zaj- és rezgés kibocsájtás területi változása	- levegőtisztaság romlás elmaradása, illetve romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások)	+/-
	- tájképi megjelenés változása	- zajszennyezés elmaradása, illetve növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások)	+/-
	- használatból adódó igénybevétel változása	- rezgésterhelés elmaradása. illetve növekedése (élővilágot érő káros hatások)	+/-
C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között	- területfoglalás változása	- táj esztétikai potenciáljának visszaállása, illetve csökkenése, de kisebb mértékben	+/-
	- légszennyező anyagok, füstgáz kibocsájtás területi változása	- talajszennyezés és –degradáció elmaradása, illetve megjelenése	+/-
	- zaj- és rezgés kibocsájtás területi változása	- talajvízszennyezés elmaradása, illetve megjelenése	+/-
	- tájképi megjelenés változása	- hulladékképződés növekedés elmaradása, illetve növekedése	+/-
	- használatból adódó igénybevétel változása		+/-
C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között	- területfoglalás változása	- termőföldek igénybevételének megszűnése, illetve újonnan történő igénybevétele	+/-
	- légszennyező anyagok, füstgáz kibocsájtás területi változása	- élőhelyek területének felszabadulása, illetve csökkenése és fragmentációja	+/-
	- zaj- és rezgés kibocsájtás területi változása	- hosszabb nyomvonalból adódó igénybevétele növekedés	-
	- tájképi megjelenés változása	- levegőtisztaság romlás elmaradása, illetve romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások)	+/-
	- használatból adódó igénybevétel változása	- zajszennyezés elmaradása, illetve növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások)	+/-
C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között	- területfoglalás változása	- rezgésterhelés elmaradása. illetve növekedése (élővilágot érő káros hatások)	+/-
	- légszennyező anyagok, füstgáz kibocsájtás területi változása	- táj esztétikai potenciáljának visszaállása, illetve csökkenése	+/-
	- zaj- és rezgés kibocsájtás területi változása	- talajszennyezés és –degradáció elmaradása, illetve megjelenése	+/-
	- tájképi megjelenés változása	- talajvízszennyezés elmaradása, illetve megjelenése	+/-
	- használatból adódó igénybevétel változása	- hulladékképződés növekedés elmaradása, illetve növekedése	+/- -/+

Módosítás megnevezése	Hatótényező	Várható hatások	Hatás jellege +/-/Ø
C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Cesztve területén (napenergia hasznosítás)	<ul style="list-style-type: none"> - területfoglalás - infrastruktúra kiépítés - tájképben való vizuális megjelenés - technológiából adódó melléktermékek - környezet barát energia alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek igénybevétele - élőhelyek csökkenése és fragmentációja - degradált felületeken pionír növények (özönnövények) megjelenése - talaj- és talajvíz szennyezés - táj esztétikai potenciáljának csökkenése - elektronikai- és egyéb hulladék keletkezése - levegőminőség javulása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - - +
C40. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	<ul style="list-style-type: none"> - területfoglalás - légszennyező anyagok, füstgáz kibocsátása - zaj- és rezgés kibocsátás - tájképi megjelenés 	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek igénybevétele - élőhelyek területének csökkenése és fragmentációja - levegőminőség romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának csökkenése 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - -

Jelrendszer magyarázata:

- + Pozitív hatás
- Negatív hatás

JÓL AZONOSÍTHATÓ KÖRNYEZETI IGÉNYBEVÉTEL HATÁSAI

A továbbiakban táblázatos formában foglaljuk össze a termódosítás környezeti elemekre, környezeti elemek rendszereire, folyamataira, a Natura 2000 területek állapotára és az érintett emberekre vonatkozó hatásait.

20. táblázat: Jól azonosítható környezeti igénybevétel hatásai

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klímára	Természeti rendszerre	Biodiverzitásra		
	-	-	0/-	+/-	0	0/-	0	-	-	-	0	0
C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	<p>Az alábbiakban leírt hatások konkrét erdőterületektől függetlenek. A tervezés során hivatalos állami adatszolgáltatásokkal dolgoztunk, így kijelenthető, hogy az adott erdőgazdálkodási térség szakmai szempontoknak megfelel, és kijelölése környezeti szempontokat is figyelembe véve történt.</p> <p>A hatályos terv a valóságtól elrugaszkodott mértékben rögzítette az erdőgazdálkodási térség területét, így a valós állapothoz való igazodás csak tervi szinten okoz negatív hatást. A valósághoz történő igazodás így az egyes települések reális fejlődését teszi lehetővé.</p> <p>Az erdőterületek növekedése a Nemzeti erdőstratégiában megfogalmazott országos cél, amely azonban csak a jogszabályi háttér és a szakmai szempontok betartása mellett tűzte ki jelen célt.</p> <p>Módosított erdőgazdálkodási térség esetén a terület csökkenéséből fakadó hatásokkal kell számolni, amely azonban nem valós erdő csökkenés, hanem erdőterületek megvalósulásának elmaradása, így az ebből származó hatásokkal kell számolni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A talajra való hatás esetén az erdők talajmegőrzés elősegítésének elmaradásában látható. - Az újonnan kialakítandó erdők nem megvalósulásából a nem megjelenő lombkorona felület adta levegőtisztító hatás elmaradásával számolhatunk. - A vizek partja mentén tervezett / meglévő nem megvalósuló / megszűnő erdősávok okozta kedvező vízvédelmi előnyök elmaradásának hatása. - Értékes gyepes élőhelyek megőrzésének lehetősége, ugyanakkor az erdei élőhelyek elvesztésének lehetőségének hatása. - Az egyes erdőfoltokból keletkező tájlesztettkai potenciál kialakulásának elmaradásából adódó hatások. - Az erdő adta klímaváltozás visszaszorításának lehetőségének visszaszorulása. - Natura 2000 területet viszonylag kevés területen érintett erdőgazdálkodási térség megszűnéssel. A jogszabályi háttérnek és szakmai szempontnak megfelelő megszüntetés kapcsán kijelenthető, hogy a megszűnés Natura 2000 területeket nem sért. - Egyéb természeti értékek érintettségében az erdőgazdálkodási térség megszűnése szintén a jogszabályi háttérnek és szakmai szempontnak megfelelően került végrehajtásra, így azokat nem sérti. 											

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klimára	Természeti rendszerre	Biodiverzitásra		
	- Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) elhanyagolható mértékű hatással lesz.											
C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása (az egész megye területén)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	Ø	+/-	+/-	+/-	-/+	+/-
	<p>Az alábbiakban leírt hatások konkrét nyomvonalától függetlenek. A tervezés során hivatalos állami adatszolgáltatásokkal dolgoztunk, így kijelenthető, hogy az adott nyomvonal szakmai szempontoknak megfelel, és kijelölése környezeti szempontokat is figyelembe véve történt.</p> <p>Módosított nyomvonal esetén a hatások áthelyeződésével, nem új hatások létrejöttével kell számolni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyorsforgalmi út építése jelentős földmunkával, zaj- és rezgéshatással, valamint talajdegradációval jár, átmenetileg káros hatással lehet bármelyik környezeti elemre. - A talaj felső rétegeinek eltávolítása, deponálása a talajlakó élőlényekre káros hatást gyakorol. A termőföld mennyiségi csökkenésének minimalizálása érdekében a termőréteget rövid deponálás után célszerű minél hamarabb felhasználni. - Az útépítéssel érintett területen az eredeti vegetáció megszűnik. Az útpálya rendeltetésszerű működése és közlekedésbiztonsági szempontok betartása érdekében az eredeti vegetációtól eltérő, folyamatos karbantartást igénylő növényzet telepítésére kerül sor. - A kapcsolódó műtárgyak, épület és építmények kialakítása a fent említett tényezőkkel hasonlóan érintett. - A gyorsforgalmi út használatba vétele után jelentős forgalmat generál, a gépkocsiforgalom környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatása elkerülhetetlen. Az emberi egészségre közvetlen hatást elsősorban a légszennyezés gyakorol, mindemellett a zaj- és rezgésterhelésnek is egészségügyi következményei lehetnek, de megfelelő tervezéssel és intézkedésekkel mérsékelhetők a hatások. - Az üvegházhatású gázok kibocsátása a forgalomnövekedéssel párhuzamosan nő, így az autópálya működése a klímaváltozásra is hatással van. - Külön terhelést jelent a kialakított pihenők, töltőállomások területén koncentráltan jelentkező szilárd és folyékony hulladék. - Közlekedési nyomvonalak teljes felhagyása nem jellemző, így a használatból eredő környezeti terhelések közel állandónak tekinthetők. - Az természeti- és épített környezet esztétikai minősége a beruházás kapcsán jelentősen csökken. Ugyanakkor megfelelő nyomvonal-kialakítással minimalizálható ezen hatás, kedvező látványok tárhatóak fel. - A vonalas létesítmények élőhelyfragmentáló hatása jelentős, mely az ökológiai kapcsolatok részleges biztosításával (pl. vadátjáró) mérsékelhető. - Natura 2000 területet nyomvonal változás nyomán Hont nagyobb érintettség, Drégelypalánk kisebb érintettség (teljesen a szélére való eltolódás), illetve Szendehely érintettség megszűnése. 											

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klimára	Természeti rendszerre	Biodiverzitásra		
	<p>- Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) gazdasági szempontból kedvező hatással lesz, hiszen lakóterületük felértékelődik a jobb megközelíthetőség miatt.</p>											
C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó főút fejlesztése / kijelölése	-	+/-	+/-	-	Ø/+	-	Ø/+	+/-	-	-	Ø/-	+
	<p>Az alábbiakban leírt hatások konkrét nyomvonalától függetlenek. A tervezés során hivatalos állami adatszolgáltatásokkal dolgoztunk, így kijelenthető, hogy az adott nyomvonal szakmai szempontoknak megfelel, és kijelölése környezeti szempontokat is figyelembe véve történt.</p> <p>Módosított és visszaminősített nyomvonalak esetén a hatások áthelyeződésével, nagyrészt nem új hatások létrejöttével kell számolni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút építése jelentős földmunkával, zaj- és rezgéshatással, valamint talajdegradációval jár, átmenetileg káros hatással lehet bármelyik környezeti elemre. - A talaj felső rétegeinek eltávolítása, deponálása a talajlakó élőlényekre káros hatást gyakorol. A termőföld mennyiségi csökkenésének minimalizálása érdekében a termőréteget rövid deponálás után célszerű minél hamarabb felhasználni. - Az útépítéssel érintett területen az eredeti vegetáció megszűnik. Az útpálya rendeltetésszerű működése és közlekedésbiztonsági szempontok betartása érdekében az eredeti vegetációtól eltérő, folyamatos karbantartást igénylő növényzet telepítésére kerül sor. - A kapcsolódó műtárgyak, épület és építmények kialakítása a fent említett tényezőkkel hasonlóan érintett. - A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút használatba vétele után jelentős forgalmat generál, a gépkocsiforgalom környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatása elkerülhetetlen. Az emberi egészségre közvetlen hatást elsősorban a légszennyezés gyakorol, mindemellett a zaj- és rezgésterhelésnek is egészségügyi következményei lehetnek, de megfelelő tervezéssel és intézkedésekkel mérsékelhetők a hatások. - Az üvegházhatású gázok kibocsájtása a forgalomnövekedéssel párhuzamosan nő, így az autópálya működése a klímaváltozásra is hatással van. - Külön terhelést jelent a kialakított pihenők, töltőállomások területén koncentráltan jelentkező szilárd és folyékony hulladék. - Közlekedési nyomvonalak teljes felhagyása nem jellemző, így a használatból eredő környezeti terhelések közel állandónak tekinthetők. - Az természeti- és épített környezet esztétikai minősége a beruházás kapcsán jelentősen csökken. Ugyanakkor megfelelő nyomvonal-kialakítással minimalizálható ezen hatás, kedvező látványok tárhatóak fel. - A vonalas létesítmények élőhelyfragmentáló hatása jelentős, mely az ökológiai kapcsolatok részleges biztosításával (pl. vadátjáró) mérsékelhető. - A kiemelt szolgáltatást nyújtó főút a déli nyomvonal bővítéssel érintett szakaszon jelentős hatással nincs az épített környezetre, míg a 											

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klimára	Természeti rendszerre	Biodiverzitásra		
	<p>Bátonyterenyétől északra elhelyezkedő szakaszon a belterületek újonnan történő elkerülésével kedvező hatást gyakorol az épített környezetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000 területet nyomvonal változás nyomán Somoskőújfalu újabb érintettség, illetve Mátraverebély érintettség megszűnése. - Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) gazdasági szempontból kedvező hatással lesz, hiszen lakóterületük felértékelődik a jobb megközelíthetőség miatt. 											
	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	Ø	+/-	+/-	+/-	NÉ	-/+
C14. . Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között (nyomvonal újonnan érinti az alábbi településeket: Bér, nyomvonalváltozással érintett: Bercel, Szirák, korábbi nyomvonal törlése: Vanyarc)	<p>Az alábbiakban leírt hatások konkrét nyomvonalról függetlenek. A tervezés során hivatalos állami adatszolgáltatásokkal dolgoztunk, így kijelenthető, hogy az adott nyomvonal szakmai szempontoknak megfelel, és kijelölése környezeti szempontokat is figyelembe véve történt.</p> <p>Módosított nyomvonal esetén a hatások áthelyeződésével, nem új hatások létrejöttével kell számolni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A főút építése jelentős földmunkával, zaj- és rezgés hatással, valamint talajdegradációval jár, átmenetileg káros hatással lehet bármelyik környezeti elemre. - A talaj felső rétegeinek eltávolítása, deponálása a talajlakó élőlényekre káros hatást gyakorol. A termőföld mennyiségi csökkenésének minimalizálása érdekében a termőréteget rövid deponálás után célszerű minél hamarabb felhasználni. - A főút használatba vétele után számottevő forgalmat generál, a gépkocsiforgalom környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatása elkerülhetetlen. Az emberi egészségre közvetlen hatást elsősorban a légszennyezés gyakorol, mindemellett a zaj- és rezgésterhelésnek is egészségügyi következményei lehetnek, de megfelelő tervezéssel és intézkedésekkel mérsékelhető. - Az üvegházhatású gázok kibocsátása a forgalomnövekedéssel párhuzamosan nő, így az főút működése a klímaváltozásra is hatással van. - Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) gazdasági szempontból kedvező hatással lesz, hiszen lakóterületük felértékelődik a jobb megközelíthetőség miatt. - Az természeti- és épített környezet esztétikai minősége a beruházás kapcsán jelentősen csökken. Ugyanakkor megfelelő nyomvonal-kialakítással minimalizálható ezen hatás, kedvező látványok tárhatóak fel. - Natura 2000 területet sem közvetlenül, sem közvetve nem érint. - Közlekedési nyomvonalak teljes felhagyása nem jellemző, így a használatból eredő környezeti terhelések állandónak tekinthetők. 											
C25. Tervezett kiserőmű jelölése és Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)	-	Ø/+	Ø	Ø/-	-	-	Ø	+	-	-	NÉ	+
	<p>A tervezett kiserőmű környezetre gyakorolt hatásai függ annak technológiájától, az itt tárgyalt létesítmény naperőmű, amely kis részben kiépült, de bővítése folyamatban van.</p>											

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klimára	Természeti rendszerre	Biodiverzitásra		
	<p>A módosításhoz köthető azonosítható hatások:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kiserőmű építése területfoglalással és földmunkával, zaj- és rezgéshatással, valamint talajdegradációval jár, mely átmenetileg káros hatással lehet bármelyik környezeti elemre. - A kiserőmű építésével érintett területen az eredeti vegetáció megszűnik. - Az építés során kialakult degradálódott területek jellemzően kedveznek az özönnövények megjelenésének. A hatás mérsékelhető a degradált felületek mihamarabbi rehabilitációjával. - A kiserőművek használatba vétele után a környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatása elhanyagolható. - A megújuló energiatermelés növekedése a klímaváltozásra jelentős pozitív hatást gyakorol. - A kerítéssel körbevett erőművek élőhelyfragmentáló hatása nem elhanyagolható. - A tervezett kiserőmű kiterjedése és markáns megjelenése a táj esztétikai potenciálját negatívan befolyásolja. - A technológiából adódóan a panelek amortizációjával elektronikai és műanyag hulladék keletkezik, mely ártalmatlanításra szorul. - A természeti- és épített környezet esztétikai minősége a beruházás kapcsán csökken. A technológiai építmények (pl. napelem panelek és tartószerkezeteik) tájképi hatása számottevő. - Natura 2000 területet a tervezett kiserőmű nem érint. - Kiserőművek felhagyása során az esetleges szennyezések és bontási munkálatok hatásaival kell számolnunk, szükségszerű a terület kármentesítése és későbbi rehabilitációja. - Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) pozitív hatást gyakorol, mivel növekszik a gazdasági potenciál, munkahelyeket teremt. 											
C4o. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)	-	-	-	-	Ø/-	-	Ø	-	-	-	Ø/-	+
	<p>A tervezett gazdasági terület övezete környezetre gyakorolt hatásai függenek az ott megjelenő gazdasági tevékenységeknél alkalmazott technológiájától, az új övezet területi lehatárolásán túl, jelenleg csak annyi ismert, hogy az OTÉK-ban meghatározott beépítettség maximum 10 %-os növelhetőségét teszi az érintett településeken lehetővé, így a hatások is csak ennek ismeretében körvonalazhatóak.</p> <p>A módosításhoz köthető azonosítható hatások:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A megvalósuló gazdasági területi fejlesztések építése területfoglalással és földmunkával, zaj- és rezgéshatással, valamint talajdegradációval jár, mely átmenetileg káros hatással lehet bármelyik környezeti elemre. - A megvalósult gazdasági területek használatba vétele után környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatása elkerülhetetlen, de megfelelő tervezéssel és intézkedésekkel mérsékelhető. 											

	Környezeti elemekre					Környezeti elemek rendszereire, folyamataira					Natura 2000 területek állapotára	Érintett emberekre
	Földre	Levegőre	Vízre	Élővilágra	Épített környezetre	Tájra	Településre	Klimára	Természeti rendszerre	Biodiverzításra		
	<ul style="list-style-type: none"> - Az érintett emberekre (elsősorban a környező településeken élőkre) pozitív hatást gyakorol, mivel növekszik a gazdasági potenciál, munkahelyeket teremt, ugyanakkor az itt élők egészségügyi állapotát negatívan befolyásolhatja. - A természeti- és épített környezet esztétikai minősége a beruházások kapcsán csökkenhet. A technológiai építmények (pl. torony jellegű építmények) tájképi hatása számottevő. - Natura 2000 területet a kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezetébe tartozó települések közül a következőket érinti: Balassagyarmat, Bátorfyerénye, Pásztó, Salgótarján és Szécsény. Azonban a jogszabályi háttér következtében csekély a valószínűsége, hogy a gazdasági fejlesztések megvalósulására az érintett Natura 2000 területeken kerüljön sor. - A gazdasági fejlesztések felhagyása során az esetleges szennyezések és bontási munkálatok hatásaival kell számolnunk, szükségszerűvé válhat az egyes területek kármentesítése és későbbi rehabilitációja. 											

Jelrendszer magyarázata:

- + Gyenge kapcsolat, csak részben járul hozzá a környezeti elem védelméhez
- Ø Bizonytalan megítélésű vagy nem létező kapcsolat
- Gyenge kapcsolat, negatív hatást gyakorol a környezeti elemre
- NÉ Nem érinti

3.3. A KÖZVETETT MÓDON HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK FELLÉPÉSE

A közvetett módon hatást kiváltó tényezők vizsgálata során az alábbiakra voltunk tekintettel:

- ❖ Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére
- ❖ Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására
- ❖ A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására
- ❖ Olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak
- ❖ A természeti erőforrások megújulásának korlátozására
- ❖ A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására

21. táblázat: közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése

Szempont	Várható-e hatás?
Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése	Kismértékben pozitív és negatív hatások is várhatók
<p>- Új jelentős környezeti konfliktusok, problémák a hatályos megyei tervi állapothoz képest a közlekedési módosításokat tekintve az R21 kiemelt szolgáltatást nyújtó főút új nyomvonalát tekintve, amely több helyen is érinti az ökológiai hálózat területét, így kismértékben az élőhelyeket fragmentációját okozza, egyebekben csak vonalszerűen érinti azokat és a települési területek tehermentesítését is megoldja.</p> <p>- A tervezett kiserőmű (napelempark) a telepítésből adódó kismértékű negatív hatásai mellett számos pozitív hatást eredményez. A napenergia használati arányának növekedésre a klímaváltozásra és a légszennyezésre pozitív hatással van.</p> <p>- A „Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete” kijelölésének kettős hatása van. Negatív hatása a kijelölt területeken a nagyobb beépíthetőségi lehetőség megjelenéséből a környezet fokozottabb igénybevétele, természetesen a védett területek védettségének fenntartása mellett, ugyanakkor a koncentráltabb beépítés az ezen kívül eső területeknek környezeti szempontok alapján egy bizonyos fokú védelmet teremt meg, amely egyértelműen pozitív hatású.</p>	
Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése vagy korlátozása	Kismértékben pozitív és negatív hatások is várhatók
<p>- A tervmódosítás a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeit, feltételeit nagyrészt nem gyengíti vagy korlátozza. A közlekedési nyomvonalának áthelyezése ilyen hatással nem jár. Az R21 kiemelt szolgáltatást nyújtó főút új nyomvonalszakasza részint ökológiai hálózat elemeit vonalszerűen gyengíti és az élőhelyek elválasztását eredményezheti, azonban a települési területek tehermentesítésével környezetbarát magatartást követ.</p> <p>- Kiserőművek elhelyezése egyértelműen pozitív hatást gyakorol.</p> <p>- A „Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete” kijelölése kapcsán a gazdasági fejlesztések koncentrációja várható, amely a rajta kívül eső területek szempontjából viszont kedvező életfeltételek fenntarthatóságát vonja maga után.</p>	

Szempont	Várható-e hatás?
Olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak	Nem várható/ Kismértékben pozitív hatások várhatók
<p>- A tervmódosítás nem jár helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésével. A nyomvonalak változása és a kiserőmű elhelyezése a települések fejlesztési elképzeléseivel összhangban történt, így a táj eltartó képessége a megyei szinten túl települési léptékben is mérlegelésre került.</p> <p>- A „Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete” gazdasági hagyományok erősítését hozhatja magával.</p>	
A természeti erőforrások megújulásának korlátozása	Nem várható/ kismértékben negatív/ Pozitív hatások várhatók
<p>- Az adott tervmódosítás nyomán természeti erőforrások megújulásának korlátozása nem várható, sőt az új kiserőmű Szügy – Csesztve területén megújuló energiaforrások hasznosítására tervezett.</p> <p>- A közlekedési nyomvonalak áthelyezéséből származó megvalósulás a telepítést követően természeti erőforrás korlátozással nem jár.</p> <p>- A „Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete” kijelölése kapcsán az új fejlesztések megvalósulásából a természeti erőforrások megújulásának korlátozása csak kismértékben növekedhet.</p>	
A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása	Nem várható
<p>- A tervmódosítás egyik esetben sem hordozza magával a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatát, vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítását.</p>	
A közvetlen és közvetett hatások következtében az érintett közösség társadalmi, gazdasági helyzetében, különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben várhatóan fellépő változások	Pozitív hatások várhatók
<p>- A közlekedési nyomvonalának áthelyezése gazdasági szempontból kedvező hatást gyakorol az érintett településekre, növeli a turisztikai potenciált, javítja az elérhetőséget. A fejlett közlekedési infrastruktúra a vállalkozások számára jelentős vonzó tényező. Az elérhetőséget javító fejlesztések a helyi vállalkozások növekedését eredményezik, ami a helyiek identitás-erősödését is magával hozza. A termelési kultúrák erősödésével felismerik szűkebb környezetük előnyeit, melyet szívesen bemutatnak az arra járóknak, így a turizmus is fellendül.</p> <p>- Kiserőmű elhelyezése az érintett településen gazdasági előnyökkel jár, munkahelyteremtő hatással bír.</p> <p>- Egyik tervmódosítás sem érint közvetlenül kulturális örökségi területet, viszont a gazdasági fellendülés közvetett módon az örökségi értékek megőrzését, bemutatását támogathatja.</p>	

A közvetett módon hatást kiváltó tényezők egyike esetén sem várható jelentős negatív hatás.

3.4. A FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV, NEM VALÓSULNA MEG

A megyei területrendezési terv a települések érdekét szem előtt tartó, a közösség számára is elfogadható megoldásokra tett javaslatot. Mindegyik esetben fejlesztési lehetőséget teremt, amely azonban nem lép túl a megye nagyságrendjén, eltartó képességén.

A terv elmaradása a jelenlegi állapotot konzerválná. A megye, illetve a települések fejlődését akadályozó tényezővé válna. Nem számolunk az azonnali megvalósulással, hiszen a területrendezési terv az irányokra helyezi a hangsúlyt a nagytávon és hosszútávon elérendő célokra. Jelen módosítás korrekciókat hajtott végre, országos elhatározásokat rögzített, ágazati tervek végrehajtását tette lehetővé. Elmaradása tehát – túlmutatva a jelenlegi helyzet konzerválásán – az országos tendenciáktól való elfordulást, egyfajta megyehatárok közé történő bezárkózást hozna magával.

4. A TERV KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ ÉRTÉKELÉSE

Nógrád megye területrendezési tervének módosítása 43 db változtatással járt. A módosítások vizsgálatát követően 6 db környezeti szempontból jelentős változás került beazonosításra. A jelentősnek minősülő módosítások nagyrészt új műszaki infrastruktúra elem kijelölésével kapcsolatosak, de beemelésre került az erdőgazdálkodási térség területének csökkenése és a kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezetének kijelölése is.

A közlekedési infrastruktúra elemek lehatárolásakor és az erdőgazdálkodási térség kijelölésekor ágazati adatszolgáltatáson alapuló elhatározásokat vettünk át, melyek esetében a hatások elemzése az országos terv feladatkörébe tartozik. Ennek ellenére, jelen dokumentumban részletezésre került a hatótényezők és az egyes környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatások beazonosítása.

A kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése, a jelentős közlekedési nyomvonalak mentén elhelyezkedő gazdasági potenciállal már ma is rendelkező településeket érinti.

A térségi elemeket érintő változtatások a megye és a települések fejlesztési elképzeléseit tükrözik. A környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatásukat – a kedvező helyválasztást, a megújuló energiahasználatot és a legjobb technológia alkalmazását alapul véve – elfogadható mértékűnek értékeltük.

A hatótényezők és a hatások részletes feltárása nyomán megállapítható, hogy **a vizsgált módosítások egyike sem generál jelentős környezetterhelést.**

5. A KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE TETT JAVASLATOK

A környezeti értékelés a területrendezési terv módosításával együtt, iterálva készült. Az értékelés során felmerült, a terv következtében várható környezetet érő káros hatások ismertetése a korábbi (3. A terv megvalósításával várható környezeti hatások, következmények feltárása) fejezetben megtörtént. Jelen fejezetben azon javaslatok ismertetésére kerül sor, melyek az ott ismertetett negatív hatásokra vonatkoznak.

22. táblázat: Várható hatások elkerülésére tett javaslatok

Módosítás megnevezése	Várható hatások	Várható hatások elkerülésére tett javaslatok
C1. Erdőgazdálkodási térség területének csökkenése	<ul style="list-style-type: none"> - valós használat szerinti besorolás megvalósulása - klímaváltozás erősödése - értékes gyepes élőhelyek megőrződésének lehetősége - értékes erdei élőhelyek elvesztésének lehetősége - vizek menti erdők megszűnésének lehetősége - tájészttikai potenciál csökkenése 	<ul style="list-style-type: none"> - a településrendezési eszközök készítése során a szakmai szempontoknak eleget tevő területhasználat alkalmazása
C7. M2 gyorsforgalmi út nyomvonalának változtatása	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek igénybevételeinek megszűnése - élőhelyek területének csökkenése és fragmentációja - hosszabb nyomvonalból adódó igénybevétel növekedés - levegőminőség romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának csökkenése - talajszennyezés és –degradáció megjelenése - hulladékképződés növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> - letermelt termőréteg újrahazsnosítása - racionális nyomvonalválasztás - ökológiai átjárók létesítése, vadvédelmi kerítés kialakítása - út menti erdősávok telepítése - többszintű növényállomány telepítése - útpálya folyamatos karbantartása - elektromos töltőállomások telepítése - zajvédő műszaki, ill. mérnökbológia megoldások alkalmazása, növénytelepítés - az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása az utépítés során - út tájba illesztése (nyomvonalvezetés, növénytelepítés, tereprendezés), a közlekedésbiztonságot szem előtt tartva - a pályatesthez kapcsolódó műtárgyak környezeti szempontokat figyelembe vevő tervezése és elhelyezése - környezettudatos szemléletformálás (környezeti nevelés), pihenők területén szelektív hulladékgyűjtés
C8. M21 gyorsforgalmi út visszaminősítése főúttá R21 sz. kiemelt szolgáltatást nyújtó	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek újonnan történő igénybevétele - élőhelyek területének csökkenése és fragmentációja, de kisebb mértékben 	<ul style="list-style-type: none"> - letermelt termőréteg újrahazsnosítása - racionális nyomvonalválasztás - ökológiai átjárók létesítése, vadvédelmi kerítés elhelyezése

Módosítás megnevezése	Várható hatások	Várható hatások elkerülésére tett javaslatok
főút fejlesztése / kijelölése	<ul style="list-style-type: none"> - levegőminőség romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának csökkenése, de kisebb mértékben - talajszennyezés és –degradáció megjelenése - hulladékképződés növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> - út menti erdősávok telepítése - többszintű növényállomány telepítése, zajvédő műszaki megoldások, amennyiben a növénytelepítés nem megoldható - útpálya folyamatos karbantartása - elektromos töltőállomások telepítése - zajvédő műszaki, ill. mérnökbiológia megoldások alkalmazása, növénytelepítés - az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása az útépités során - út tájba illesztése (nyomvonalvezetés, növénytelepítés, tereprendezés), a közlekedésbiztonságot szem előtt tartva - a pályatesthez kapcsolódó műtárgyak környezeti szempontokat figyelembe vevő tervezése és elhelyezése - környezettudatos szemléletformálás (környezeti nevelés), pihenők területén szelektív hulladékgyűjtés
C14. Tervezett 212 sz. főút nyomvonalának változtatása Bercel és Szirák között	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek újonnan történő igénybevétel - élőhelyek területének csökkenése és fragmentációja - hosszabb nyomvonalból adódó igénybevétel növekedés - levegőminőség romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés növekedése (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának csökkenése - talajszennyezés és –degradáció megjelenése - hulladékképződés növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> - letermelt termőföld újrahatszámítása - racionális nyomvonalválasztás - ökológiai átjárók létesítése, figyelemfelhívó táblák elhelyezése, sebességkorlátozás - út menti erdősávok telepítése - többszintű növényállomány telepítése, zajvédő műszaki megoldások, amennyiben a növénytelepítés nem megoldható - útpálya folyamatos karbantartása - elektromos töltőállomások telepítése - zajvédő műszaki, ill. mérnökbiológia megoldások alkalmazása, növénytelepítés - az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása az útépités során - út tájba illesztése (nyomvonalvezetés, növénytelepítés), a közlekedésbiztonságot szem előtt tartva - a pályatesthez kapcsolódó műtárgyak környezeti szempontokat figyelembe vevő tervezése és elhelyezése - környezettudatos szemléletformálás (környezeti nevelés), pihenők területén szelektív hulladékgyűjtés
C25. Tervezett kiserőmű jelölése Szügy – Csesztve területén (napenergia hasznosítás)	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek igénybevétele 	<ul style="list-style-type: none"> - telepítés helyének körültekintő kiválasztása (jelenleg is degradált, bolygatott területek előnyben részesítése a helykiválasztás során)

Módosítás megnevezése	Várható hatások	Várható hatások elkerülésére tett javaslatok
	<ul style="list-style-type: none"> - élőhelyek csökkenése és fragmentációja - degradált felületeken pionír növények (özönnövények) megjelenése - talaj- és talajvíz szennyezés az infrastruktúra kiépítése során - táj esztétikai potenciáljának csökkenése - elektronikai- és egyéb hulladék keletkezése - levegőminőség javulása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) 	<ul style="list-style-type: none"> - értékes élőhelyek lehetséges elkerülése - a telepítés során a pedoszféra való tekintettel a lehető legminimálisabb beavatkozásra való törekvés - olyan műszaki megoldások alkalmazása, amellyel a talaj és a talajfelszín megvédhető, az ökológiai hatások csökkenthetőek és az erdőmű területén a multifunkcionális területhasználat lehetővé tehető (pl.: energia termelés + legeltetés) - odafigyelő kivitelezés - létesítmények tájba illesztése kulisszás elhelyezéssel - kedvezőtlen látvány telken belül megvalósított takarása növénytelepítéssel - az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása a kiépítés során - a keletkező hulladék szabálykövető ártalmatlanítása - a hatás pozitív, javaslatot nem igényel
<p>C4o. Kiemelt jelentőségű gazdasági terület övezete kijelölése (új egyedileg meghatározott megyei övezet)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - termőföldek igénybevétele - élőhelyek területének csökkenése és fragmentációja - levegőminőség romlása (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - zajszennyezés (élővilágot és/vagy embert érő káros egészségügyi hatások) - rezgésterhelés növekedése (élővilágot érő káros hatások) - táj esztétikai potenciáljának csökkenése 	<ul style="list-style-type: none"> - a településrendezési eszközök készítése során a jogszabályok által nem szabályozott, ökológiai és természetvédelmi szakmai szempontok figyelembevétele - TKR-ben (Településképi Rendelet) szereplő előírások fokozott érvényre juttatása

6. KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ JAVASLATOK MÁR TERVEK, PROGRAMOK SZÁMÁRA

A Nógrád megye területrendezési terv módosításának környezeti értékelése során az alábbi környezeti szempontú javaslatok fogalmazódtak meg a Tervezőkben, melyek a későbbiekben pozitívan befolyásolhatják a megye környezeti állapotát:

- ❖ rendszerszemléletű tervezés és erre alapuló fejlesztések
- ❖ kölcsönhatások vizsgálata
- ❖ beruházó érdekeltté tétele, identitástudatának növelése a helyi értékek iránt
- ❖ kötelező jogszabályokon túl „az ajánlások” figyelembe vételének előírása
- ❖ a különböző fejlesztési és tervezési szintek érdekeinek összehangolása
- ❖ Nógrád Megye Környezetvédelmi Programjának kidolgozása, aktualizálása
- ❖ települési környezetvédelmi programok kidolgozása, aktualizálása
- ❖ környezetvédelmi monitoring tevékenység erősítése
- ❖ elérhető legjobb technológia alkalmazása
- ❖ szakmai fórumok, konferenciák (hazai és külföldi jó példák megvitatása)
- ❖ határon átnyúló közösségi tervezés megvalósítása
- ❖ térinformatikai állományok pontosítása, szükség szerinti felülvizsgálata

7. MONITOROZÁSI JAVASLATOK

A vizsgált terv környezeti hatásainak monitorozása érdekében indikátorok kerültek meghatározásra. A javasolt indikátorok egy része a terv konkrét módosításaira fókuszálnak, míg egy másik része a terv általános céljainak az elérését vizsgálja. A monitorozása során olyan indikátorok kerültek meghatározásra, melyek közvetett módon adnak képet arról, hogy a terv megvalósulása, vagy meg nem valósulása milyen mértékben, milyen irányban fejtette ki hatását. Az indikátorok közé beépítésre kerültek az Eurostat által összeszedett, tervezési szinten (megye) értelmezett környezeti indikátorok és az URGE által kidolgozott interdiszciplináris kritériumrendszerbe tartozó indikátorok is.

23. táblázat: Monitorozási javaslatok

EUROSTAT EEA indikátor kód	Indikátor név	Leírás	Mértékegység, forrás
UP-5	Zajszennyezés által érintett emberek száma	A zajszennyezés által érintett emberek számának megállapítása a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet figyelembe vételével	fő
UP-6	Területhasználat változás (beépítés)	A beépített területek, mint biológiailag inaktív felületek csökkentik a biodiverzitást.	m ² /fő CORINE Állami alapadatok
LB-1	Védett természeti területek fragmentáltsága és károsítása	Az indikátor a védett területeken jelentkező infrastruktúra fejlesztések hatásait mutatja.	Érintett területek %-a CORINE Nemzeti park igazgatóságok adatszolgáltatása
LB-4	Tájak fragmentáltsági, (szabdaltsági) mutatója	A közlekedési infrastruktúra felszabdálja az egybefüggő terület egységeket kisebb foltokra.	Terület foltok száma CORINE, LUCAS
LB-6	Változások a hagyományos tájhasználatban	A területhasználatok, művelési ágak térbeli változásának vizsgálata	CORINE Állami alapadatok
RD-3	Beépített, ill. beépítésre szánt területek nagyságának növekedése	Az urbanizáció és a közlekedési infrastruktúra területi növekedésével csökken a biológiailag aktív területek nagysága.	ha CORINE Állami alapadatok
	Gazdasági terület fejlesztések megvalósulása		Regisztrált vállalkozások száma Nyilvántartott álláskeresők száma

EUROSTAT EEA indikátor kód	Indikátor név	Leírás	Mértékegység, forrás
	Gazdasági területek környezeti hatásai	A levegőminőség alakulása. A levegőben található különböző szennyezőanyagok mennyiségének vizsgálata a gazdasági területeken, a gazdasági, és az energiatermeléssel kapcsolatos logisztikai útvonalak mentén, továbbá a lakóterületeken.	A levegőben található különböző szennyezőanyagok – SO ₂ , CO, NO ₂ , O ₃ , por – mennyisége ug/m ³

8. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen értékelés Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosításával foglalkozott. A környezeti értékelés a terv készítésével párhuzamosan, folyamatos visszacsatolásokkal készült. Az értékelés tanulságai beépültek a készülő tervbe, így több tervi elem már a beépült környezeti javaslatokkal együtt került értékelésre.

A környezeti értékelés:

- ❖ vizsgálta a terv összefüggését más releváns tervekkel, jogszabályokkal, és értékelte a terv azoknak történő megfelelését
- ❖ foglalkozott a terület terhelhetőségével, és a terv következtében beálló terhelhetőségi módosulással
- ❖ megvizsgálta, hogy a tervezési területen található-e területrendezési szintű környezeti, tájhasználati konfliktusok, és a javasolt terv milyen új konfliktusokat generál
- ❖ előre meghatározott szempontok alapján ismertette a várható környezeti hatásokat
- ❖ a várható következmények ismeretében vizsgálta a terv környezetre káros hatásainak elkerülésére, csökkentésére vonatkozó tervi elemeket
- ❖ a terv megvalósulásának monitorozására szolgáló indikátorokat határozott meg

Az értékelés végkövetkeztetése, hogy Nógrád Megye Területrendezési Tervének módosításából származó környezeti hatások a terv elkészítését **környezeti szempontból támogathatóvá teszik.**